

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA LEGIONOWO**

z dnia 28 grudnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej
Legionowo na lata 2016-2020**

Na podstawie art 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016 r., poz. 446¹⁾) i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz 930), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2016-2020", stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Legionowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r., poz. 1579

Załącznik do
Uchwały Nr
Rady Miasta Legionowo
z dnia 28 grudnia 2016 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY MIEJSKIEJ LEGIONOWO
NA LATA 2016 – 2020**

I. WSTĘP

Mówiąc o gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie miasta, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin - mieszkańców miasta.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania. Ich wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców. Szczególnej uwadze podlegają ci z nich, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Oni wymagają działań z obszaru szeroko rozumianej integracji społecznej.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały, przygotowany został dla Gminy Miejskiej Legionowo dokument, który pozwoli na:

- dalsze wdrażanie aktywnej polityki społecznej na poziomie lokalnym, wzmacniając już zachodzące w tym obszarze procesy,
- racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz
- wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz miasta Legionowa.

II. Procedura tworzenia strategii

Przedłożony materiał został opracowany przez Zespół opracowujący Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, powołany Zrządzeniem Nr 79/2014 z dnia 28 kwietnia 2014 r., zmienionym Zarządzeniem Nr 225/2014 Prezydenta Miasta Legionowo z dnia 17 października 2014 r., zmienionym Zarządzeniem Nr 206/2016 Prezydenta Miasta Legionowo z dnia 25 października 2016 r.

Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) oraz Narodową Strategią Integracji Społecznej, wyznaczającymi działania i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2020 roku. Jednocześnie uwzględnia zasadnicze obszary problemowe, wyłonione - uwzględnia zasadnicze obszary

problemowe, wyłonione w Strategii Rozwoju Gminy Miejskiej Legionowo do 2020 roku. Ponadto została uwzględniona specyfika lokalnej polityki społecznej, aby w jednym czasie nie było konieczności opracowywania dokumentów strategicznych, co mogłoby ujemnie wpłynąć na ich jakość.

II.1. Uwarunkowania prawno-systemowe

UWARUNKOWANIA PRAWNE

Prawne uwarunkowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynikają wprost z art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, które w ramach zadań własnych gminy przewidują opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Ustawodawca określił zakres, iż dokument ten powinien zawierać, w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań.

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych usytuowany w ustawie o pomocy społecznej nie oznacza, iż powinna skupiać się jedynie na rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy społecznej, ale obejmować wszystkie obszary polityki społecznej, mające wpływ na poprawę funkcjonowania lokalnej społeczności.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ także inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. z dnia 17 marca 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 446 późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. z dnia 25 marca 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. z dnia 26 stycznia 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. z dnia 8 kwietnia 2016r. Dz.U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. z dnia 24 sierpnia 2015 r. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390, z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. z dnia 25 sierpnia 2016

r. Dz.U. z 2016 r. poz. 1518, z późn. zm.),

7) ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. z dnia 3 lutego 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 169 z późn. zm.),

8) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. z dnia 1 kwietnia 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.),

9) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. z dnia 21 kwietnia 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.),

10) ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. z dnia 19 października 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 1828 z późn. zm.),

11) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. z dnia 11 maja 2011 r. Dz.U. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),

12) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. z dnia 21 czerwca 2013 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 966 z późn. zm.),

13) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. z dnia 14 października 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.).

Realizacja Strategii będzie wymagała także odwoływania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2016-2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, na bazie którego w perspektywie pięciu lat będzie realizowana polityka społeczna miasta.

II.2. Metodyka prac nad strategią

ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2016-2020 powstała w odpowiedzi nie tylko na realne problemy lokalnej społeczności, ale także w odniesieniu do innych dokumentów strategicznych regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. Strategia koresponduje z takimi dokumentami jak:

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, w szczególności z trzema jej celami dotyczącymi:

- 1) osiągnięcia wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75 %,
- 2) podniesienia poziomu wykształcenia,

3) wspierania włączenia społecznego.

Zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2016-2020 kierunki działań wpisują się w inicjatywy przewodnie realizowane na poziomie państw członkowskich, będące instrumentami realizacji celów Strategii Europa 2020:

- 1) **Mobilna młodzież** - zakłada poprawę jakości na wszystkich poziomach edukacji i szkoleń,
- 2) **Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia** - zakłada stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy, przez ułatwienie mobilności pracowników i rozwój ich umiejętności,
- 3) **Europejski program walki z ubóstwem** - zakłada pomoc osobom wykluczonym i umożliwienie im aktywnego uczestniczenia w życiu ekonomicznym i społecznym.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Kraju, obejmująca trzy obszary strategiczne, którym podporządkowane są cele strategiczne oraz kierunki interwencji:

- 1) Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - a) Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - b) Polska Cyfrowa,
 - c) Kapitał Ludzki,
 - d) Bezpieczeństwo energetyczne i Środowisko,
- 2) Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski;
 - a) Rozwój regionalny,
 - b) Transport,
- 3) Obszar efektywności i sprawności państwa;
 - a) Kapitał Społeczny,
 - b) Sprawne Państwo.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2016-2020 koresponduje w szczególności z celem dotyczącym rozwoju kapitału ludzkiego, obejmującym takie kierunki interwencji jak:

- 1) zmiana zasad funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia w kierunku zwiększenia ich efektywności,
- 2) przeprowadzenie zmian w systemie zabezpieczenia społecznego oraz podatkowym, tak aby zwiększyć opłacalność i skłonność do podejmowania pracy,

- 3) zapewnienie dalszego rozwoju elastycznych form zatrudnienia i umożliwienie przez to łączenia życia rodzinnego z karierą zawodową,
- 4) stworzenie warunków dla wzrostu liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym rynku pracy,
- 5) promocja dietności poprzez zmniejszenie kosztów związanych z opieką oraz wychowaniem dzieci, szczególnie wynikających z łączenia kariery zawodowej z życiem rodzinnym,
- 6) stworzenie kompleksowego systemu wspierania usamodzielniania się młodej generacji, tak aby ograniczać okres niepewności i w pełni wykorzystywać ich potencjał zawodowy i społeczny (np. kreatywność, otwartość, elastyczność),
- 7) zapewnienie jak najlepszej adresowalności świadczeń, zasiłków i rozwój ekonomii społecznej, tak aby z jednej strony stymulowały i wspierały korzystanie z usług publicznych oraz z drugiej ograniczały ryzyko marginalizacji spowodowanej ubóstwem,
- 8) wprowadzenie nowych rozwiązań zapewniających powszechność opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz poszerzenie oferty opieki instytucjonalnej, tak aby odpowiedzieć na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i zapewnić wsparcie rodzinom, w których znajdują się osoby niesamodzielne,
- 9) zapewnienie realnego wsparcia rodzin wielodzietnych zabezpieczającego je przed ryzykiem wykluczenia społecznego,
- 10) po określeniu „zawodów deficytowych”, przetestowanie różnych instrumentów pozyskiwania pracowników zagranicznych, których niedobór będzie odczuwalny w kolejnych latach,
- 11) wdrożenie instrumentów podnoszących jakość świadczonych usług zdrowotnych i efektywność systemu ochrony zdrowia,
- 12) dostosowanie systemu ochrony zdrowia do prognozowanych do roku 2030 zmian demograficznych, w szczególności wzmocnienie działań na rzecz rozwoju infrastruktury i zasobów kadrowych w obszarach opieki nad matką i dzieckiem oraz osobami starszymi,
- 13) zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych w priorytetowych, wynikających z uwarunkowań epidemiologicznych, dziedzinach medycyny (np. kardiologia, onkologia, neurologia, medycyna ratunkowa, ortopedia i traumatologia, psychiatria),
- 14) opracowanie i wdrożenie międzysektorowych rozwiązań systemowych i działań wzmacniających kształtowanie postaw prozdrowotnych zwiększających dostępność do programów zdrowotnych (profilaktycznych, rehabilitacyjnych) w celu zmniejszenia

- zachorowalności i umieralności w szczególności z powodu chorób cywilizacyjnych,
- 15) stworzenie i wdrażanie modelu aktywności intelektualnej, społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystywaniu ich potencjału i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu,
- 16) wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – to główna strategia rozwojowa spójna z unijnym dokumentem Europa 2020 i wyznaczająca trzy obszary strategiczne, w ramach których można wyróżnić następujące cele i kierunki interwencji znajdujące odniesienie w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2016-2020:

- 1) obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, cel 3: wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek interwencji: rozwój kapitału społecznego,
- 2) obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, cel 4: rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego,
- 3) obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, cel 1: Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 – (strategia zintegrowana) projekt, której celem głównym jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Strategia opiera się na koncepcji polegającej na budowaniu kapitału ludzkiego w pięciu etapach życia:

- 1) wczesne dzieciństwo,
- 2) edukacja szkolna,
- 3) edukacja na poziomie wyższym,
- 4) aktywność zawodowa, uczenie się dorosłych i rodzicielstwo,
- 5) starość.

Wyróżniono w niej pięć celów szczegółowych o strategicznym znaczeniu dla rozwoju kapitału ludzkiego w Polsce:

- 1) wzrost zatrudnienia,

- 2) wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych,
- 3) poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 4) poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej,
- 5) podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 obejmuje następujące cele:

- 1) zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, w szczególności z grup defaworyzowanych,
- 2) wyrównywanie szans dla osób z niepełnosprawnością oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu,
- 3) poprawa dostępu do usług społecznych w tym zdrowotnych dla osób długotrwale lub ciężko chorych,
- 4) zwiększenie zakresu i liczby działań profilaktycznych i specjalistycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez rozwój działań profilaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem działań interdyscyplinarnych i współpracy służb i instytucji,
- 6) zwiększenie spójności działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom od narkotyków,
- 7) rozwój systemów wspierania rodziny oraz pieczy nad dzieckiem sprawowanych w środowisku lokalnym, w tym także w formie przysposobienia,
- 8) rozwój systemów wspierania rodziny oraz pieczy nad dzieckiem sprawowanych w środowisku lokalnym, w tym także w formie przysposobienia,
- 9) wzrost kompetencji rodziców i opiekunów dzieci zagrożonych dysfunkcją w zakresie sprawowania funkcji rodzicielskich,
- 10) rozwój systemu wspierania rodziny i ochrony macierzyństwa,
- 11) rozwijanie współpracy służb i instytucji umożliwiającej interdyscyplinarne zapobieganie występowaniu sytuacji kryzysowych i reagowanie w stanach kryzysu,
- 12) rozwój usług i projektów społecznych na rzecz integracji cudzoziemców/ uchodźców,
- 13) rozwój systemu pomocy penitencjarnej i postpenitencjarnej na rzecz integracji społeczno-zawodowej osób opuszczających zakłady karne.

„Strategia działań miasta Legionowo na rzecz seniorów 60+ na lata 2015-2020”

Cele strategiczne, które zostaną osiągnięte pozwolą na rozwiązanie wielu problemów starszych mieszkańców Legionowa, a tym samym na poprawę jakości ich życia i lepszą integrację z resztą społeczności lokalnej. Opracowane cele jest odpowiedzią na każdy z głównych problemów, jakimi są:

- 1) dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej,
- 2) profilaktyki i rehabilitacji,
- 3) sprawność fizyczna legionowskich seniorów,
- 4) organizacja czasu wolnego legionowskich seniorów,
- 5) usługi opiekuńcze dla osób w podeszłym wieku,
- 6) brak zainteresowania ze strony seniorów sprawami publicznymi,
- 7) niechęć do aktywności obywatelskiej,
- 8) marginalizowanie możliwości działań seniorów w sferze obywatelskiej,
- 9) postrzegania kultury jako bierne korzystanie z twórczości innych,
- 10) niski udział w kulturze legionowskich seniorów,
- 11) brak dostępu do szerokiej i zróżnicowanej oferty edukacyjnej,
- 12) niska partycypacyjność seniorów w kształtowaniu oferty edukacyjnej i kulturalnej.

Problemy przedstawione powyżej, zostały zdiagnozowane i rozpoznane w trakcie prac nad strategią w trzech zespołach tematycznych : sfera obywatelska, kultura i edukacja, zdrowie i rekreacja.

Opis celów został ustrukturyzowany w ten sposób, że odpowiedzią na każdy zdiagnozowany problem główny jest cel strategiczny.

Cele zawarte w Strategii:

- 1) poprawa i rozszerzenie działań skierowanych na utrzymanie zdrowia i rozwój aktywności fizycznej legionowskich seniorów,
- 2) zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców Legionowa w wieku 60+,
- 3) zwiększenie aktywności edukacyjnej i kulturalnej legionowskich seniorów.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2016 – 2030 stanowi merytoryczną podstawę do prowadzenia przez lokalny samorząd długookresowej polityki rozwoju społeczno - gospodarczego, zmierzającej do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców.

Cele operacyjne koncentrują się przede wszystkim na działaniach :

- 1) dalsze zwiększanie atrakcyjności lokalizacyjnej miasta dla inwestorów, zewnętrznych

(podaż terenów uzbrojonych, nowoczesna infrastruktura techniczna, aktywna działalność promocyjna w kraju i za granicą, sprawne procedury postępowania urzędowego),

2) aktywną i skuteczną ochronę istniejących zasobów przyrodniczych miasta oraz działania na rzecz powiększania terenów urządzonej zieleni miejskiej,

3) likwidację niedoborów w zakresie infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska przyrodniczego,

4) poprawę funkcjonowania systemu drogowo - ulicznego miasta i jego powiązań z otoczeniem, w tym zwłaszcza z Warszawą,

5) rozwój budownictwa mieszkaniowego, w tym taniego budownictwa komunalnego oraz remonty i poprawa standardu wyposażenia technicznego (media) istniejących,

6) komunalnych zasobów mieszkaniowych, podnoszenie poziomu świadczonych usług społecznych.

III. Społeczno - gospodarcze uwarunkowania strategii.

III.1. Charakterystyka gminy

GMINA MIEJSKA LEGIONOWO

Położenie geograficzne

Legionowo to miasto powiatowe o powierzchni 13,6 km² i liczbie mieszkańców 54 246 osób, leżące w centrum województwa mazowieckiego, położone w Kotlinie Warszawskiej w odległości ok. 22 km na północ od centrum Warszawy. Miasto należy do aglomeracji warszawskiej i leży na szlakach komunikacyjnych łączących Warszawę.

z Gdańskiem i Pojezierzem Mazurskim. 7 km dzieli miasto od Zalewu Zegrzyńskiego, będącego miejscem wypoczynku mieszkańców stolicy i okolic. Legionowo zajmuje pierwsze miejsce w Polsce pod względem gęstości zaludnienia (3996 os./km²).

Rys. 1 Legionowo na mapie Polski

Rys. 2 Legionowo na mapie powiatu legionowskiego

III.2. Podmioty gospodarcze

W mieście Legionowo dominują podmioty sektora prywatnego, stanowiące w 2011 roku 98,82%. W roku 2011 funkcjonowało 7 326 podmiotów prywatnych oraz 87 podmiotów sektora publicznego. W mieście Legionowo wśród podmiotów sektora prywatnego dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, stanowiące około 80% podmiotów sektora prywatnego. Drugimi najbardziej licznymi podmiotami są spółki handlowe (6%), na trzecim miejscu są stowarzyszenia i organizacje pozarządowe (ponad 1%). Można zatem stwierdzić, że miasto Legionowo charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem przedsiębiorstw. Osoby prowadzące działalność gospodarczą nie są zwykle nastawione na długofalowe i rozwojowe działania, gdyż nie dysponują wolnymi środkami finansowymi, które mogłyby przeznaczyć na aktywne prowadzenie badań oraz nabycie nowych technologii.

III.3. Poziom życia ludności

Poziom życia ludności w mieście Legionowo można ocenić po analizie dokumentów Ośrodka Pomocy Społecznej. Ze sprawozdań z roku 2013 wynika, że 629 rodzin korzystało z systemu pomocy społecznej z uwagi na trudną sytuację materialną, z powodu ubóstwa. Liczba osób w rodzinie wynosi 1139 osób. W roku 2014 z tytułu ubóstwa skorzystało z pomocy Ośrodka 420. Łączna ilość osób w tych rodzinach wynosi 914 osób. Z tytułu bezrobocia w roku 2013 skorzystało 789 rodzin, co stanowi 2024 osoby w rodzinie. Natomiast w roku 2014 Ośrodek udzielił pomocy 581 rodzinom, w tym 1327 osób w rodzinie. Najczęściej rodziny korzystają z systemu pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby, bo w roku 2013 było

ich 898 rodzin, a w roku 2014 było 693 rodzin. Drugim najczęstszym powodem korzystania jest bezrobocie, trzecim niepełnosprawność. Z tytułu niepełnosprawności w roku 2013 skorzystało 641 rodzin, a w roku 2014 było rodzin 550. Analizując sytuacje rodzi w latach 2013 i 2014 można wyciągnąć wnioski, że ilości osób korzystających z wymienionych tytułów spadła. Ogólna ilość rodzin korzystających w roku 2013 wynosi 2847, a w roku 2014 2786.

III.4. Rodziny

Rodziny korzystające z systemu pomocy społecznej , można podzielić na typy rodzin. W roku 2013 ogólnie z pomocy społecznej objętych rodzin było 2847, w tym o liczbie 1 osoby było 1071, dwie osoby w rodzinie było 599, trzy osoby w rodzinie 730, cztery osoby w rodzinie było 276, pięć osób w rodzinie było 117 oraz 6 i więcej osób w rodzinie było 54.

W rodzinach tych są rodziny z dziećmi o liczbie dzieci ogółem 800. Rodzina z jednym dzieckiem było 445 rodzin, z dwójką dzieci było 212, z trójką było 91, z czwórką było 36 rodzin, z piątką dzieci było 5, z szóstką dzieci było 9, z siódmką i więcej dzieci były 2 rodziny.

Wśród rodzin korzystających, są także rodziny niepełne, ogółem w roku 2013 było ich 441 oraz rodziny emerytów i rencistów ogółem było ich 410.

W roku 2014 ogólnie z pomocy społecznej objętych rodzin było 2786, w tym o liczbie 1 osoby było 1096, dwie osoby w rodzinie było 608, trzy osoby w rodzinie 674, cztery osoby w rodzinie było 272, pięć osób w rodzinie było 95 oraz 6 i więcej osób w rodzinie było 41.

W rodzinach tych są rodziny z dziećmi o liczbie dzieci ogółem 803. Rodzina z jednym dzieckiem było 460 rodzin, z dwójką dzieci było 201, z trójką było 91, z czwórką było 33 rodzin, z piątką dzieci było 7, z szóstką dzieci było 8, z siódmką i więcej dzieci były 3 rodziny.

Wśród rodzin korzystających, są także rodziny niepełne, ogółem w roku 2014 było ich 456 oraz rodziny emerytów i rencistów ogółem było ich 425.

III.5. Zasoby i warunki mieszkaniowe

Stan lokali komunalnych wchodzący w skład Zasobu Mieszkaniowego Gminy Miejskiej Legionowo na dzień 30.11.2016r. wynosi: 1017 lokali komunalnych , w tym 282 lokali

socjalnych. Spośród lokali socjalnych 248 znajduje się w 11 budynkach, w których występują wyłącznie lokale socjalne. Ilość lokali komunalnych w budynkach wspólnota mieszkaniowych wynosi 290.

Perspektywa stanu lokali komunalnych zależeć będzie w przyszłości od trzech czynników :

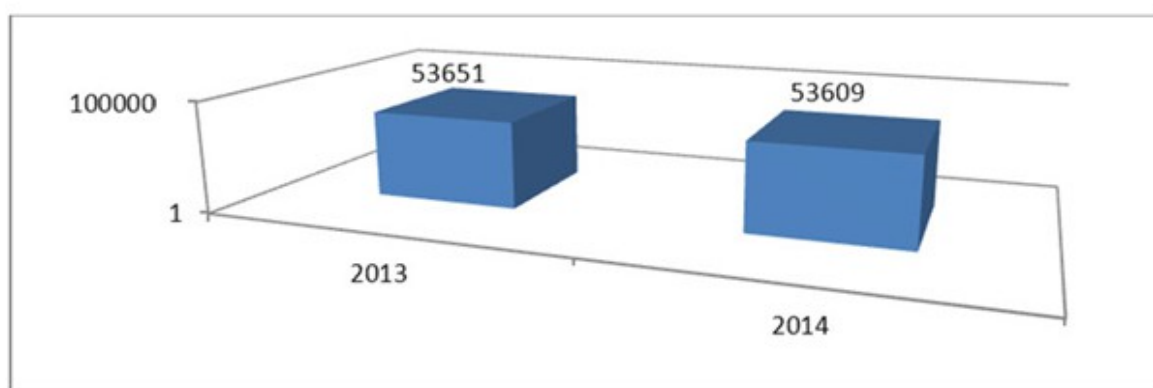
1. Ewentualnych inwestycji Urzędu Miasta w zakresie budowy nowych lokali socjalnych.
2. Wykupu lokali komunalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych przez ich dotychczasowych najemców.
3. Ubytku lokali w wyniku rozbiórek budynków znajdujących się w złym stanie technicznym.

III.6. Prognoza demograficzna

Demografia

Liczba ludności

Wykres 1. Liczba ludności w latach 2013-2014

*opracowano na podstawie danych BIP Legionowo

Jak obrazuje powyższy wykres, liczba mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo od roku 2013 utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie z niewielkim spadkiem w roku 2014.

Struktura demograficzna ludności

Tabela 1 Liczba mieszkańców w latach 2013-2014 zameldowanych na pobyt stały i czasowy

WIEK	2013		2014	
	K	M	K	M
0-5	2066	2102	2033	2024
6-18	3347	3699	3457	3797

19-60	16349	-	15998	-
60+	6713	-	7023	-
19-65	-	16730	-	16415
65+	-	2645	-	2862

*opracowano na podstawie BIP Legionowo

Liczba mieszkańców posiadających zameldowanie na terenie miasta Legionowo na przestrzeni roku 2013 i 2014 nie uległa znacząco zmianie. W 2014 r. odnotowano niewielki spadek liczby dzieci w wieku 0-5; liczba dzieci i młodzieży w przedziale wiekowym 6-18 wzrosła, liczba osób w wieku produkcyjnym 19-60 (kobiety) i 19-65 (mężczyźni) uległa zmniejszeniu, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym 60+ (kobiety) i 65+ (mężczyźni) uległa zwiększeniu.

Powyższa tabela obrazuje, że społeczeństwo miasta Legionowo starzeje się. Na podstawie analizy danych roku 2014 liczba dzieci do 5 roku życia stanowi 7,5% ogólnej liczby mieszkańców, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 18,5% ogółu mieszkańców.

III.7. Rynek pracy

Rynek pracy jako obszar, na którym należy się skoncentrować nie powinno dziwić, gdyż w naszym powiecie jest wysoki odsetek bezrobocia oraz niski wskaźnik zatrudnienia. W powiecie legionowskim stopa bezrobocia wynosi 15% (grudzień 2012) i jest o 4,2 punkty procentowe wyższa niż w całym województwie. Głównym powodem bezrobocia – jest brak nowych miejsc pracy, a także likwidacja istniejących, w tym dużych przedsiębiorstw (FSO). Powstaje także niewiele nowych przedsiębiorstw. Dominują małe, rodzinne firmy. Firmy te nie zwiększają zatrudnienia z uwagi na zbyt wysokie koszty pracy.

III.8 Ochrona zdrowia

Infrastruktura w zakresie ochrony zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ:

- bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego;

- zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć;
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania;
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy;
- bezpłatne wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach;
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji;
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb, np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. ciężkiego uszkodzenia ciała lub wykorzystania seksualnego powiadomienie organów ścigania.

Tabela 2 Podmioty lecznicze realizujące podstawową opiekę zdrowotną na terenie Legionowa

Oznaczenie podmiotu leczniczego	Jednostki organizacyjne/ komórki podmiotu leczniczego
ZOZ „Legionowo” Sp. z o.o.	ul. Sowińskiego 4
Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska SP ZOZ	ul. Zegrzyńska 8
„ZDROWIE-LEGIONOWO” Sp. z o.o.	ul. Sowińskiego 15A
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDIQ”	ul. J. Piłsudskiego 20
„EL-MED” Marcinkowscy Spółka Jawna	ul. Z. Kasińskiego 70
„LEGIO-MED” Spółka Cywilna	ul. Husarska 14
„PULS” V. Perzyna i Wspólnicy Spółka Jawna	ul. Zegrzyńska 27
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SANITAS” Sp. z o.o.	Filia ul. Suwalna 9B
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICA MONITOR”	ul. Reymonta 5

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICA PERFECT”	ul. Zwycięstwa 1
Gabinet Internistyczny „GABINTER” Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska	ul. Krasińskiego 64

*na podstawie danych Wydziału Zdrowia Publicznego i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Legionowo

Podstawową opiekę lekarską w godzinach nocnych i w dni świąteczne sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Legionowo przy ul. gen. Józefa Sowińskiego 4. Na terenie miasta opiekę stomatologiczną i specjalistyczną zapewniają publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz osoby realizujące indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską na zasadach przyjętych w ramach kontraktów dotyczących świadczeń medycznych zawartych z Mazowieckim Wojewódzkim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia oraz na zasadach wolnorynkowych.

III.9. Edukacja i wychowanie

Infrastruktura w zakresie edukacji przedszkolnej i szkolnej oraz opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

W Legionowie funkcjonuje Żłobek Miejski mieszczący się w budynku przy ul. Edwarda Dietricha 1, dysponujący aktualnie 188 miejscami. Na terenie miasta funkcjonuje 11 przedszkoli miejskich oraz dotowane przez Gminę Miejską Legionowo: 7 przedszkoli niepublicznych i 10 niepublicznych punktów przedszkolnych.

Tabela 3

Wykaz placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Miejską Legionowo

1	Zespół Szkół nr 1: 1) Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika, 2) Gimnazjum nr 1, 05-120 Legionowo, ul. Zakopiańska 4;
2	Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 2: 1) Szkoła Podstawowa nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego, 2) Gimnazjum Nr 5, 3) Przedszkole Miejskie nr 2 05-120 Legionowo, ul. Jagiellońska 67

3	Zespół Szkół nr 3: 1) Szkoła Podstawowa nr 3, 2) Gimnazjum Nr 3 im. Janusza Kusocińskiego 05-120 Legionowo, ul. Władysława Broniewskiego 7
4	Zespół Szkolno – Przedszkolny im. Legionów Polskich 1914-1918: 1) Szkoła Podstawowa nr 4 im Legionów Polskich 1914-1918 2) Gimnazjum Nr 6 3) Przedszkole Miejskie nr 14, 05-120 Legionowo, ul. Jana Pawła I nr 2
5	Szkoła Podstawowa nr 7 im. VII Obwodu „Obroża” AK, 05-120 Legionowo, ul. Królowej Jadwigi 7
6	Zespół Szkół : 1) Szkoła Podstawowa nr 8 im. I WDP w Legionowie 2) Gimnazjum nr 4 im. Aleksandra Kamińskiego, 05-119 Legionowo, ul. Zegrzyńska 3
7	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. Króla Jana III Sobieskiego: 1) Gimnazjum nr 2 2) I Liceum Ogólnokształcące 05-120 Legionowo, ul. Królowej Jadwigi nr 11
8	Przedszkole Miejskie nr 1 im. Marii Kownackiej w Legionowie 05-119 Legionowo ul. Olszankowa E
9	Przedszkole Miejskie nr 3 im. Koszałka Opalka w Legionowie 05-119 Legionowo, ul. Zegrzyńska 71
10	Przedszkole Miejskie Integracyjne nr 5 im. Misia Uszatka w Legionowie 05-120 Legionowo, ul. Kwiatowa 80
11	Przedszkole Miejskie nr 6 Tęczowa Szóstka 05-120 Legionowo, ul. Broniewskiego 3
12	Przedszkole Miejskie z Oddziałami Integracyjnymi nr 7 im. Janusza Korczaka 05-120 Legionowo, ul. Husarska 18A
13	Akademia Przygody Przedszkole Miejskie nr 9 05-120 Legionowo, ul. Królowej Jadwigi 11
14	Przedszkole Miejskie nr 10 im. Wandy Tomczyńskiej w Legionowie 05-120 Legionowo, ul. Broniewskiego 6
15	Przedszkole Miejskie nr 11 05-119 Legionowo, ul. Zegrzyńska 9
16	Przedszkole Miejskie Nr 12 im. Króla Maciusia 05-120 Legionowo, ul. Królowej Jadwigi 7
17	Żłobek Miejski Motylkowy Świat 05-120 Legionowo, ul. ppłk. E Dietricha 1

Tabela 4

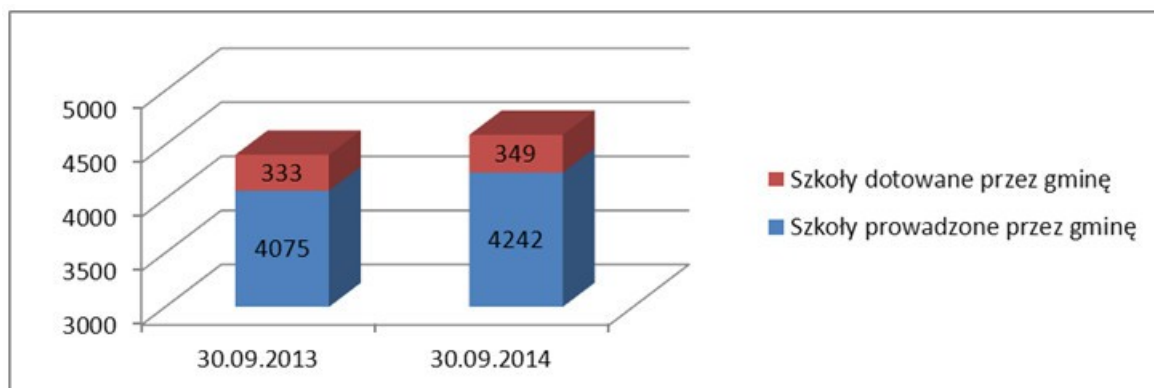
Wykaz placówek oświatowych dotowanych przez Gminę Miejską Legionowo

1	Zespół Szkolno – Przedszkolny ”Milenium” Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła
---	---

	II, Przedszkole im „Chatka Puchatka” Niepubliczne Europejskie Gimnazjum Językowe 05-120 Legionowo, ul. Piłsudskiego 47
2	Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące im. św. Jana Bosko -Gimnazjum, Liceum. 05-120 Legionowo, ul. Mickiewicza 35A
3	Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny 05-120 Legionowo, ul.Sowińskiego 17
4	Przedszkole Niepubliczne „Przy lesie” ul. Hetmańska 52, 05-120 Legionowo
5	Punkt Przedszkolny „Drugi dom” ul. Parkowa 13, 05-120 Legionowo
6	Spółeczna Szkoła Podstawowa nr 35 im. Noblistów Polskich Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Legionowie 05-120 Legionowo ul. Targowa 22
7	Przedszkola Niepubliczna „Akademia Zucha” 05-120 Legionowo ul. Husarska 19 (BŁOK 112)
8	Punkt Przedszkolny „Konwaliowy Domek” 05-120 Legionowo, ul. Wyspiańskiego 7
9	Artystyczny Punkt Przedszkolny „Muzyczka” 05-120 Legionowo, ul. marsz. J. Piłsudskiego 41
10	Przedszkole Niepubliczne Sióstr Urszulanek 05-120 Legionowo, ul. Schabowskiego 4
11	Punkt Przedszkolny „Babel”, 05-119 Legionowo, ul. Zegrzyńska 81 A,
12	Przedszkole Niepubliczne MINI-EINSTEIN, 05-120 Legionowo, ul. Kazimierza Wielkiego 10,
13	Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Akademia Rozwoju” ul. Krakowska 14, 05-120 Legionowo
14	Punkt Przedszkolny „Drugi Dom II”, ul. Jagiellońska 62, 05-120 Legionowo
15	Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „IN-SENS”, ul. Zegrzyńska 45 A, 05-120 Legionowo
16	Punkt Przedszkolny „Konwaliowy Domek II”,

	ul. Sobieskiego 63, 05-120 legionowo
17	Niepubliczne Przedszkole „Wesołe Sówki”, ul. Jagiellońska 40, 05-120 Legionowie

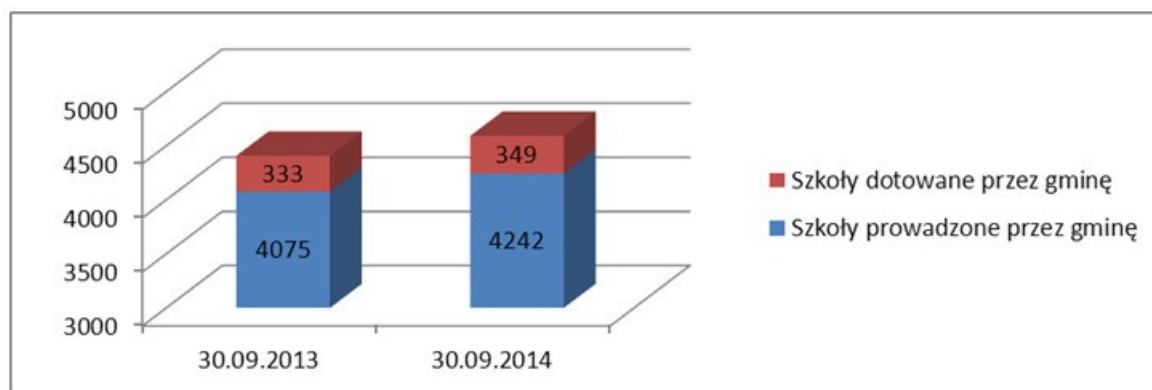
Wykres 2 Liczba dzieci korzystających z edukacji przedszkolnej w latach 2013-2014

*na podstawie danych Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Legionowo

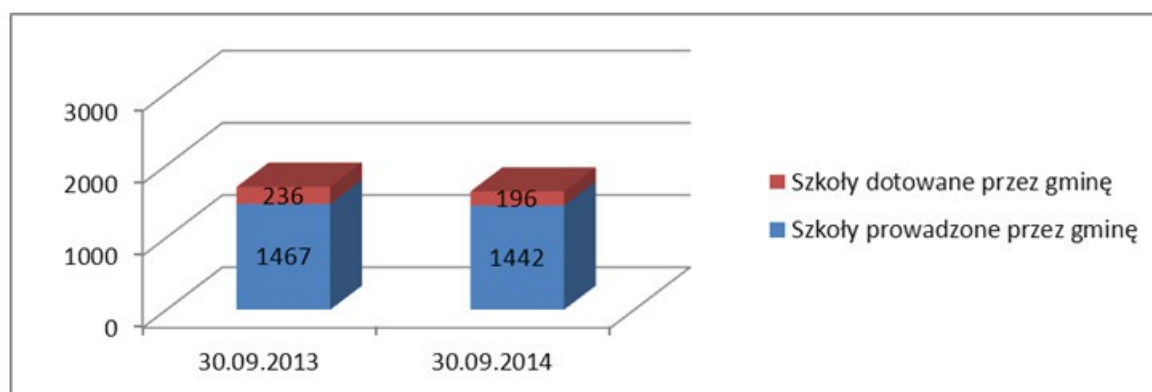
Edukacja szkolna jest realizowana w 8 szkołach podstawowych (w tym 2 niepublicznych) i 8 gimnazjach (w tym 2 niepublicznych).

Wykres 3. Liczba uczniów legionowskich szkół podstawowych (w tym klasy „0”) w latach 2013-2014

*na podstawie danych Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Legionowo

Wykres 4. Liczba uczniów legionowskich gimnazjów w latach 2013-2014

*na podstawie danych Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Legionowo

Na terenie Gminy Miejskiej Legionowo funkcjonują cztery szkoły ponadgimnazjalne: Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej przy ul. J. Piłsudskiego 26, Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego przy ul. Królowej Jadwigi 11, jak również Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące im. Św. Jana Bosko przy ul. A. Mickiewicza 35a.

Na terenie Gminy Miejskiej Legionowo funkcjonuje ponadto Powiatowy Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jerzego Siwińskiego, mieszczący się przy ul. Targowej 73A, w skład którego wchodzi:

- Technikum kształcące w zawodach:
 - technik hotelarstwa, technik organizacji usług gastronomicznych, technik informatyki, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik systemów i urządzeń energetyki odnawialnej,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształcąca w oddziałach wielozawodowych w zawodach: kucharz, lakiernik, sprzedawca, cukiernik, elektromechanik pojazdów samochodowych, elektryk, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, piekarz, stolarz, monter-elektronik.

Poza tym młodzież i osoby dorosłe mogą kształcić się w placówkach niepublicznych zarówno na poziomie gimnazjum jak i szkołach ponad gimnazjalnych. W Legionowie funkcjonują również policealne szkoły prywatne tj. Żak i Nova.

III.10. Sport i rekreacja

Arena Legionowo

Arena jest usytuowana u zbiegu ulic Jana III Sobieskiego i B. Chrobrego na terenie działki Stadionu Miejskiego (ul. Chrobrego 50b). Do zadań i kompetencji Areny Legionowo należy prowadzenie spraw związanych z realizacją zadań z zakresu kultury fizycznej, rekreacji ruchowej oraz turystyki dotyczących mieszkańców Legionowa, a w szczególności dzieci i młodzieży poprzez:

1. udostępnianie bazy sportowej, w tym prowadzenie spraw organizacyjnych związanych z obsługiwaniem punktu informacji turystycznej i obsługi rowerzysty w Arenie Legionowo,
2. organizację zajęć, zawodów, imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych na rzecz mieszkańców miasta,
3. popularyzację walorów rekreacji ruchowej,
4. współpracę w upowszechnianiu sportu, rekreacji i turystyki z organizacjami, stowarzyszeniami kultury fizycznej, szkołami i związkami sportowymi.

Arena Legionowo zajmuje się także rozwojem sportu i rekreacji, we współpracy z jednostkami oświatowymi, klubami sportowymi oraz organizacjami pozarządowymi w tym:

1. Planuje działalność sportową – sporządza kalendarz imprez rekreacyjno-sportowych.
2. Organizuje i przeprowadza konkursy ofert na realizację zadań publicznych w zakresie sportu i rekreacji ruchowej oraz monitorowanie jakości wykonania zadania.
3. Wspomaga organizacje pozarządowe w podejmowaniu przedsięwzięć w zakresie realizacji zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu.
4. Współdziała z Miejskim Szkolnym Związkiem Sportowym w realizacji kalendarza zawodów sportowych w ramach Mistrzostw Legionowa szkół podstawowych i gimnazjów w każdym roku szkolnym.
5. Analizuje bazy sportowe, tereny i urządzenia do rekreacji oraz inicjuje działania na rzecz jej wzbogacania.
6. Współpracuje z dyrektorami szkół w zakresie prawidłowego wykorzystywania obiektów sportowych z zakresu kultury fizycznej.

Arena Legionowo prowadzi także promocję swojej działalności oraz osiągnięć w zakresie sportu, w tym:

1. przygotowuje propozycje przyznawania stypendiów za osiągnięcia sportowe,
2. przygotowuje propozycje przyznawania nagród dla trenerów i innych osób wyróżniających się w działalności sportowej,
3. upowszechnia wyniki i osiągnięcia sportowe.

Pływalnia Miejska Legionowo

Pływalnia Miejska w Legionowie znajduje się na ulicy Królowej Jadwigi 11 przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2. Pływalnia miejska oferuje basen sportowy o wymiarach 25 x 10 m, głębokość od 1,17 m do 1,78 m. Do dyspozycji mieszkańców są wejścia indywidualne, kursy nauki pływania dla dzieci i dorosłych, aqua aerobiku, zajęcia dla seniorów +55 /aqua aerobiku, nauka pływania/.

III.11. Organizacje pozarządowe

Współpraca Gminy Miejskiej Legionowo z organizacjami pozarządowymi opiera się na corocznie przyjmowanym przez Radę Miasta Legionowo programie współpracy. Obowiązujący w 2014 roku Program współpracy Gminy Legionowo w 2014r. z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego przyjęty został Uchwałą Nr XXXVII/504/2013 Rady Miasta Legionowo z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie uchwalenia programu współpracy Gminy Legionowo w 2014 roku z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Dokument ten wypracowany został na zasadach partnerskich i przy uwzględnieniu konsultacji społecznych wspólnie przez przedstawicieli Urzędu Miasta Legionowa, sektora pozarządowego oraz mieszkańców miasta. Program współpracy określa obszary i zasady oraz formy współpracy Gminy Legionowo z organizacjami pozarządowymi oraz zawiera wykaz zadań priorytetowych stanowiących podstawę dla Prezydenta Miasta Legionowo do dysponowania środkami publicznymi przeznaczonymi na finansowanie lub dofinansowanie zadań publicznych pozostających we właściwości Gminy, a realizowanych przez organizacje pozarządowe. Nadrzędnym celem współpracy Gminy Miejskiej Legionowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2013 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2014 roku było lepsze zaspokajanie potrzeb i podnoszenie poziomu życia mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo.U

➤ Związki i organizacje kombatanckie

1. Klub Kombatantów w Domu Pomocy Społecznej w Legionowie

ul. Jagiellońska 71, 05-120 Legionowo

2. Koło Światowego Związku Żołnierzy AK

ul. Batorego 20, 05-120 Legionowo

3. Oddział Stowarzyszenia Szarych Szeregów

ul. Batorego 20, 05-120 Legionowo

4. Prezes Związku Kombatantów Polskich w Kraju

ul. Krasińskiego 50, 05-120 Legionowo

5. Związek Żołnierzy Wojska Polskiego Koło nr 68

ul. Zegrzyńska 19 m 6, 05-119 Legionowo

6. Związek Inwalidów Wojennych RP Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności - Oddział w Legionowie

ul. Piłsudskiego 41, 05-120 Legionowo

7. Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Koło Powiatowe w Legionowie

ul. Jagiellońska 4a, 05-120 Legionowo

8. Społeczna Powiatowa Rada Kombatancka

ul. Hetmańska 14 , 05-120 Legionowo

➤ Związki i organizacje działające na rzecz osób starszych

1. Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym "Nadzieja"

ul. marsz. J. Piłsudskiego 3, 05-120 Legionowo

Celami Stowarzyszenia są:

- promowanie ideału solidaryzmu społecznego i niesienie wielostronnej pomocy osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej lub których dotknęło zjawisko wykluczenia społecznego, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, trudnych warunków macierzyństwa lub wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, alkoholizmu lub narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, klęski żywiołowej lub ekologicznej;
- prowadzenie wszechstronnej działalności edukacyjnej, oświatowej wychowawczej i kulturalnej, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;
- propagowanie, wspomaganie i prowadzenie wszechstronnej współpracy z Polonią oraz z Polakami z zagranicy min. w zakresie oświaty, nauki, kultury, gospodarki, turystyki

i sportu;

Stowarzyszenie, dla realizacji ww. celów:

- powołało do życia Centrum Aktywizacji Seniora do którego należą mieszkańcy Legionowa powyżej 45 roku życia. Centrum stworzono dla osób o niskich dochodach i podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie,
- prowadzi Legionowski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- powołało klub brydżowy „Kier”. Klub zrzesza sympatyków brydża sportowego z terenu miasta i powiatu legionowskiego.
- realizuje różnego rodzaju zadania publiczne m.in. poprzez integrację środowiska seniorów a także poprzez organizowanie ogólnopolskiego dnia seniora oraz dnia inwalidy.

2. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Legionowie

ul. Warszawska 34A, 05-120 Legionowo

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów jest organizacją pozarządową, samodzielną i niezależną, z wieloletnią tradycją sięgającą okresu przedwojennego. Związek działa na terenie całego kraju poprzez swoje oddziały okręgowe, rejonowe i koła. Jest największą organizacją skupiającą emerytów, rencistów i inwalidów. Związek działa na rzecz poprawy warunków życia osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdziała ich samotności, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Jest wyrazicielem opinii emerytów i rencistów wobec organów władzy publicznej. Terenowe ogniwa Związku współdziałają z samorządem terytorialnym w rozwiązywaniu problemów lokalnych społeczności seniorów, prowadzą bogatą działalność kulturalną i artystyczną, organizują zajęcia sportowe, rekreacyjne i rehabilitacyjne, które są dostosowane do potrzeb i zainteresowań swoich członków. Związek pracuje na zasadzie pracy społecznej ogółu jego członków w oparciu o statut. Upoważniony jest do wydawania legitymacji ulgowych przejazdów kolejną według obowiązujących przepisów. Jest organizatorem wolnego czasu emerytom, rencistom i inwalidom w różnych formach działania. Zarząd związku reprezentuje także środowisko na zewnątrz. Współpracuje z organizacjami pozarządowymi na terenie miasta i powiatu.

3. ARTBALE Stowarzyszenie Rozwoju Edukacji Kulturalnej i Sztuki

ul. Sowińskiego 3, 05-120 Legionowo

Głównym celem Stowarzyszenia jest prowadzenie działalności statutowej, samodzielnie lub we współdziałaniu, jedynie na rzecz ogółu społeczności, grup wyodrębnionych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, w tym również na rzecz członków stowarzyszenia realizowanej wyłącznie w zakresie następujących zadań publicznych: wspierania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji oraz edukacji, nauki, oświaty i wychowania, jak również wypoczynku dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom społecznym, działalności charytatywnej, pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, wyrównywania szans tych rodzin i osób oraz osób niepełnosprawnych, jak również działania na rzecz upowszechniania kultury fizycznej i sportu, promocji i organizacji wolontariatu, w tym działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo inne organizacje pozarządowe.

4. Stowarzyszenie "Złote Liście"

ul. Mickiewicza 37 lok. 34, 05-120 Legionowo

Stowarzyszenie powstało z inicjatywy Seniorów - tych którzy ukończyli już 60 lat i znają trud funkcjonowania w naszym społeczeństwie.

Główne cele stowarzyszenia to:

a) pozyskiwanie środków i funduszy, na:

- dofinansowanie kosztów leczenia i rehabilitacji, także badań profilaktycznych naszych:
- seniorów bez względu na ich wiek;
- refundacje kosztów za prywatne wizyty u lekarzy specjalistów z uwagi na odległe terminy leczenia w ramach NFZ;
- refundacje wydatków na leki i materiały medyczne;
- refundacje wydatków na zabiegi rehabilitacyjne ze względu na długi okres oczekiwania na wykonanie ich w ramach NFZ;
- refundacje kosztów pobytów leczniczych i rehabilitacyjnych w sanatoriach i uzdrowiskach;

- a także innych wydatków związanych z profilaktyką zdrowia seniorów.
- b) aktywizacja seniorów poprzez zachęcanie ich do udziału w życiu społecznym.
- c) współpraca z jednostkami służby zdrowia i organami administracji terenowej w zakresie ochrony zdrowia seniorów.
- d) aktywizacja społeczna Seniorów oraz inne działania na ich rzecz i dobro.
- e) gromadzenie i przekazywanie organom administracji terenowej istotnych uwag i opinii o tym co może ułatwiać i wzbogacać życie seniorów.

➤ **Miejska Rada Seniorów**

Dnia 25 czerwca 2014 r. Uchwałą nr XLIV/611/2014 Rady Miasta Legionowo została powołana Miejska Rada Seniorów w Legionowie oraz nadano jej Statut na podstawie art. 5 c ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.).

Miejska Rada Seniorów powstała w celu

zapewnienia seniorom wpływu na sprawy dotyczące społeczności lokalnej oraz reprezentowanie interesów seniorów wobec samorządu Miasta Legionowo.

Do zadań Rady należy w szczególności :

- 1) współpraca z organami Gminy Legionowo w obszarach określonych w § 2;
- 2) opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego dotyczących problemów ludzi starszych;
- 3) inicjowanie działań na rzecz seniorów;
- 4) konsultowanie i ustalanie priorytetów i zadań realizowanych na rzecz seniorów;
- 5) wydawanie opinii i formułowanie wniosków w sprawach dotyczących seniorów;
- 6) informowanie społeczności lokalnej o działaniach podejmowanych na rzecz środowiska seniorów;
- 7) podejmowanie działań mających na celu wykorzystywanie potencjału i wolnego czasu seniorów do budowania wolontariatu seniorów;
- 8) dążenie do odtworzenia i umocnienia międzypokoleniowych więzi społecznych;
- 9) inicjowanie działań na rzecz samopomocy w środowisku lokalnym;
- 10) współpraca z organizacjami i instytucjami społecznymi, działającymi na terenie Gminy Legionowo oraz wymiana doświadczeń z Radami Seniorów na terenie kraju i Unii Europejskiej;
- 11) budowanie pozytywnego wizerunku seniorów;

12) upowszechnianie wiedzy o potrzebach i prawach osób starszych.

W skład Miejskiej Rady Seniorów w Legionowie wchodzi:

2 przedstawiciele Prezydenta Miasta Legionowo, 2 przedstawiciele Rady Miasta Legionowo oraz nie więcej niż 6 przedstawiciele organizacji pozarządowych.

➤ **Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego w Legionowie**

Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego jest organem konsultacyjnym i opiniodawczym Prezydenta Miasta Legionowo powołanym na podstawie uchwały Nr V/51/2011 Rady Miasta Legionowo z dnia 23 lutego 2011 r. w sprawie trybu powoływania członków oraz organizacji i trybu działania Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego, terminów i sposobu zgłaszania kandydatur na członków Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego w Legionowie została powołana przez Prezydenta Miasta, Zarządzeniem nr 216/2011 po raz pierwszy w dniu 20 września 2011 r.

Obecna, III już kadencja Rady została powołana Zarządzeniem nr 337/2015 Prezydenta Miasta Legionowo z dnia 13 października 2015 r.

Do zadań Rady należy: występowanie do prezydenta z propozycjami rozwiązań prawnych i działań w sferze pożytku publicznego, opiniowanie projektów strategii miasta, programów w zakresie spraw społecznych, kultury lub innych, aktów prawa miejscowego oraz każdorazowo projektu programu współpracy Gminy Miejskiej Legionowo z organizacjami pozarządowymi i sprawozdań z realizacji programu.

Posiedzenia Rady odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące.

Pracami Rady kieruje przewodniczący, który jest wybrany spośród członków Rady. Przewodniczącą jest Sekretarz Miasta Legionowo.

Rada składa się z 11 członków, w tym:

- 2 przedstawiciele Rady Miasta Legionowo,
- 2 przedstawiciele Prezydenta Miasta Legionowo,
- 7 przedstawiciele organizacji pozarządowych.

III.12. Kultura

Infrastruktura w zakresie kultury i sportu.

Do instytucji kultury i sportu, które zapewniają najnowszą ofertę mieszkańca miasta należy

zaliczyć :

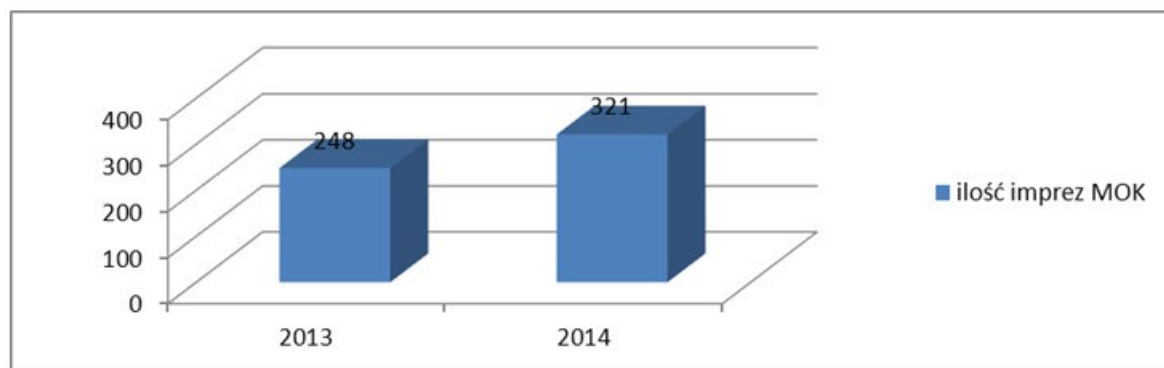
1. Miejski Ośrodek Kultury przy ul. Cypriana Kamila Norwida 10,
2. Muzeum Historyczne przy ul. Adama Mickiewicza 23,
3. Arena Legionowo przy ul. Bolesława Chrobrego 50 B,
4. Modelarnia przy ul. Jerzego Siwińskiego 7,
5. Legionowski Uniwersytet III Wieku przy ul. marsz. Józefa Piłsudskiego 3,
6. Klub Scena 210 przy ul. Husarskiej 12,
7. Klub Rodziców Tygrysek przy ul. Cypriana Kamila Norwida 10,
8. Biblioteka Główna ul. Tadeusza Kościuszki 8a.

Miejski Ośrodek Kultury im. Charlesa Spencera Chaplina, zwany dalej MOK, jest samorządową instytucją kultury. Jego głównym statusowym celem jest rozpoznanie, zaspokojenie i rozbudzanie różnorodnych potrzeb kulturalnych dzieci, młodzieży i dorosłych MOK to miejsce spotkań i twórczej samorealizacji, które umożliwia rozwój umiejętności i pasji oraz przygotowuje do aktywnego i świadomego uczestnictwa w kulturze.

W skład MOK wchodzi:

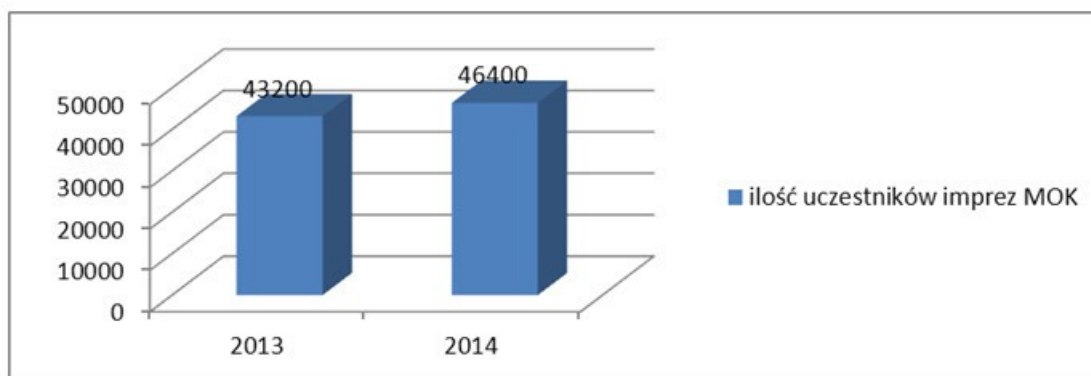
1. Miejski Ośrodek Kultury przy ul. Cypriana Kamila Norwida 10,
2. Miejski Ośrodek Kultury - Filia przy ul. Targowej 65,
3. Sala Widowiskowa Ratusza Miejskiego w budynku Urzędu Miasta Legionowo przy ul. Marsz. Józefa Piłsudskiego 41,
4. Galeria Sztuki "Ratusz" w budynku Urzędu Miasta Legionowo przy ul. Marsz. Józefa Piłsudskiego 41.

Wykres 5. Liczba imprez organizowanych przez MOK w latach 2013-2014

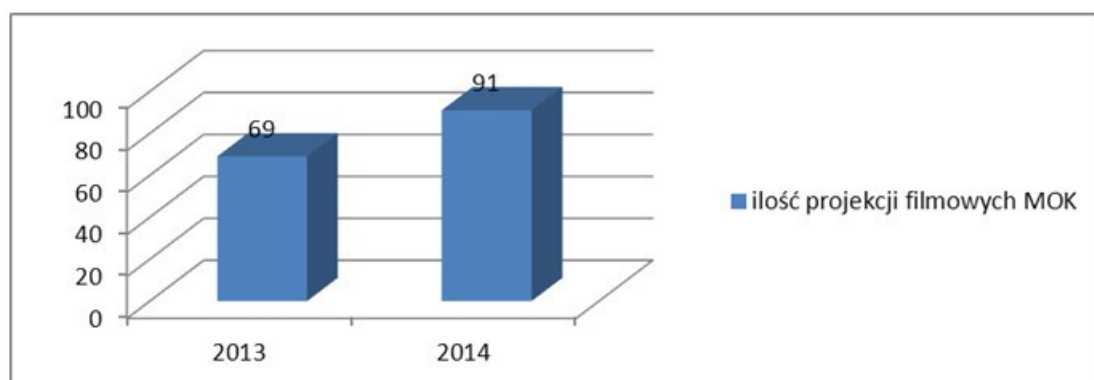
*na podstawie danych MOK Legionowo

Wykres 6. Liczba uczestników imprez organizowanych przez MOK w latach 2013-2014

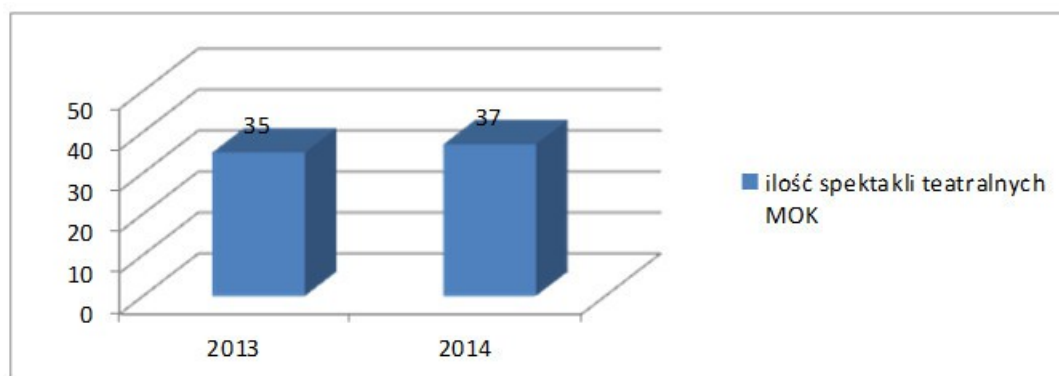
*na podstawie danych MOK Legionowo

Wykres 7. Liczba bezpłatnych projekcji filmowych organizowanych przez MOK w latach 2013-2014

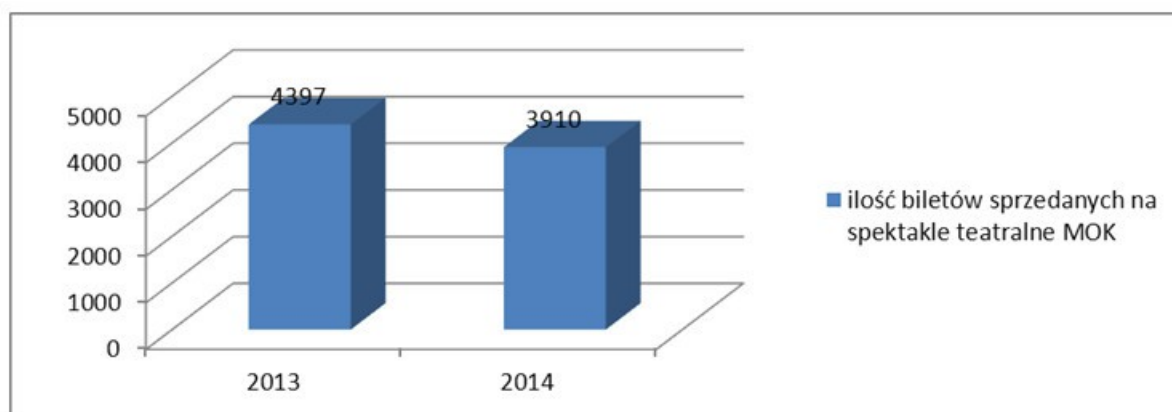
*na podstawie danych MOK Legionowo

Wykres 8. Liczba spektakli teatralnych organizowanych przez MOK w latach 2013-2014

*na podstawie danych MOK Legionowo

Wykres 9. Liczba biletów sprzedanych na spektakle teatralne w MOK

*na podstawie danych MOK Legionowo

Muzeum Historyczne

W skład Muzeum Historycznego wchodzi:

1. Willa Muzeum przy ul. Adama Mickiewicza 23,
2. Filia "Piaski" ul. Al. Sybiraków 23.

Muzeum Historyczne w swojej działalności koncentruje się wokół rozszerzenia wiedzy z zakresu historii miasta i regionu w szerszym kontekście historycznym. Drugim zadaniem muzeum jest zagadnienie tożsamości lokalnej, budowania związków z „małą Ojczyzną”. Zadaniem placówki jest wzbudzenie zainteresowania kulturą, poszerzenie wiadomości z zakresu historii lokalnej, a także promowanie miasta i okolic w całej Polsce.

Muzeum wychodzić ma naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, placówka stawia na rozwijanie swoich zainteresowań oraz rozbudzanie zainteresowań historią i kulturą. Muzeum moderuje, aby tworzone projekty pozwoliły odkrywać na nowo historię, aby można było widzieć ją w aktualnym wymiarze. Pracownicy muzeum zachęcają do uczestniczenia w zajęciach dzieci, młodzież, dorosłych i seniorów. Placówka otwarta jest na potrzeby osób niepełnosprawnych, a jej celem jest budowanie więzi – tworząc zajęcia dla grup integracyjnych, łącząc też pokolenia w czasie warsztatów rodzinnych. Realizowane przez muzeum działania przyjmują formę: lekcji muzealnych, warsztatów, spotkań, wykładów i projekcji, a dotyczą wystaw w willi, pawilonie i w Filii na Piaskach.

Realizowane Programy edukacyjne przez muzeum to:

1. Muzeum w trampkach – lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży
2. Muzeum rodzinne – warsztaty rodzinne
3. Ona i on w Muzeum – zajęcia dla dorosłych
4. Muzeum dla seniorów – spotkania dla najstarszych zwiedzających

5. Muzeum integracyjne – projekty i lekcje dla osób niepełnosprawnych

6. Muzeum na zamówienie – wykłady i lekcje prowadzone na życzenie zwiedzających

Wydarzenia kulturalne organizowane przez Urząd Miasta Legionowo

Do stałych imprez kulturalnych na terenie Gminy Miejskiej Legionowo należą:

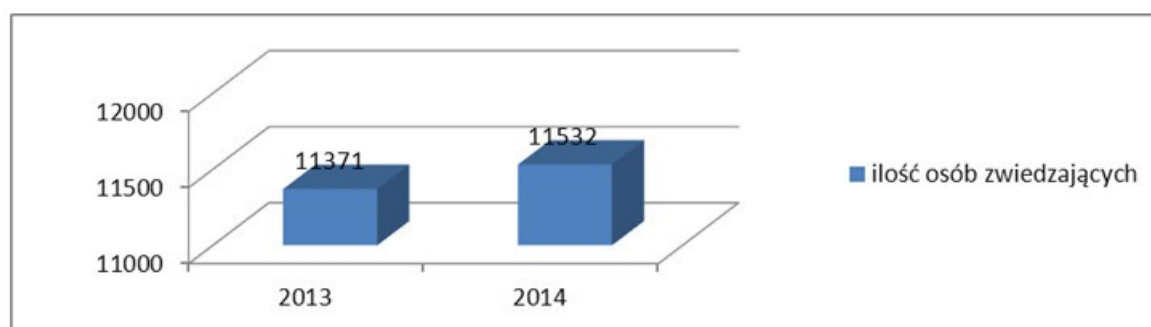
- Fish and Grill- na imprezę składa się: konkurs w grillowaniu ryb połączony z piknikiem, wspólne gotowanie z mieszkańcami Legionowa, pokazy i warsztaty kulinarne. Podczas pikniku mieszkańcy mają okazję podglądania mistrzów kuchni przy pracy. W czasie pikniku są organizowane liczne atrakcje dla dzieci.
- Obchody Narodowego Święta Niepodległości 11 Listopada -wydarzenia promujące flagę Polski, hymn Polski, godło Polski i tradycje kulturowe. Urząd Miasta organizuje również Festiwal Gęsiny - impreza połączona jest z kiermaszem produktów z gęsiny, warsztatami, pokazami i animacjami dla dzieci.
- Obchody Święta Konstytucji 3 Maja
- Obchody rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego 1 sierpnia
- Dyktando dla Aktywnych (współorganizuje wraz z Zespołem Szkół nr 3)
- Noc Kultury Celem tego eventu jest prezentacja dorobku kulturalnego instytucji kultury działających na terenie miasta oraz promocja kultury wyższej, nie zawsze popularnej. Wydarzenie odbywa się cyklicznie raz w roku. Zawsze w drugi weekend września. W ten sposób ma zainaugurować rozpoczynający się nowy rok szkolny, zachęcając tym samym młodzież szkolną i nie tylko do częstszego korzystania z oferty kulturalnej miasta. W naszym mieście miały miejsce dopiero dwa takie eventy. Akcja poruszenie! Jest to wydarzenie o charakterze sportowym, mającym na celu zachęcenie mieszkańców do jak największej aktywności. Jest też wspaniałą okazją do integracji społeczeństwa, promocji zdrowego trybu życia oraz sportu powszechnego. Jest to akcja promująca markę naszego miasta, opartą na wartościach: aktywność, zdrowie, wspólnota. Podczas eventu swoją ofertę prezentują kluby sportowe, fitness-kluby i przedsiębiorcy mający w swoje ofercie jakiekolwiek zajęcia sportowe.
- Urząd Miasta Legionowo organizuje również wiele różnego rodzaju pikników, a także konkursów.

W Gminie Miejskiej Legionowo prowadzony jest program stypendialny dla artystów, osób szczególnie wyróżniających się w dziedzinie twórczości artystycznej.

Gmina Miejska Legionowo współpracuje z organizacjami pozarządowymi (NGO), którym przyznaje dotacje w otwartych konkursach ofert i poza konkursem na realizację zadań

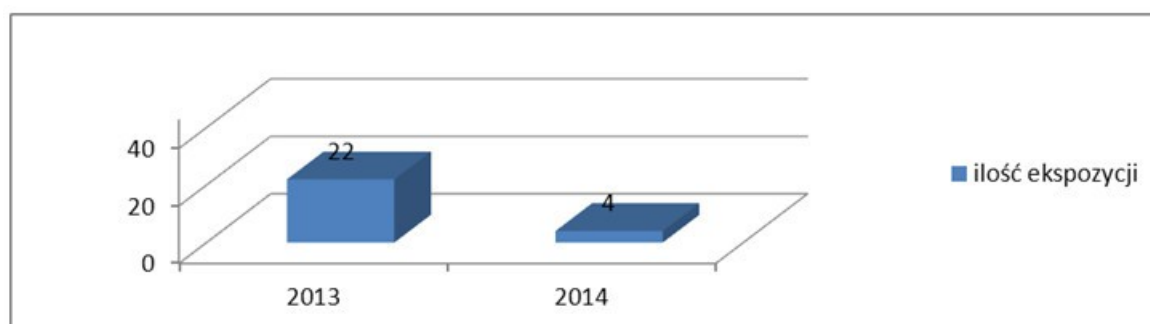
publicznych. Co roku dotacje przyznawane są na zadania, które popularyzują kulturę i dziedzictwo narodowe m.in. rajdy organizowane przez ZHP, wydanie rocznika Legionowskiego, Artystyczny Kalejdoskop organizowany przez stowarzyszenie ARS LIBERATA.

Wykres 10. Liczba osób korzystających z oferty muzeum w latach 2013-2014

*na podstawie danych Muzeum Historycznego

Wykres 11. Liczba przygotowanych ekspozycji w latach 2013-2014

*na podstawie danych Muzeum Historycznego

Miejska Biblioteka Publiczna

Miejska Biblioteka Publiczna została utworzona na podstawie Dekretu z dnia 17 kwietnia 1946r. o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi (Dz. U. Nr 26, poz.163). Biblioteka jest gminną jednostką organizacyjną kultury działającą w obrębie krajowej sieci bibliotecznej.

Głównym zadaniem Biblioteki jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz upowszechnienie wiedzy i rozwoju kultury.

W skład biblioteki wchodzi:

1. Biblioteka Główna przy ul. Władysława Broniewskiego 7 wraz z oddziałami:

- Poczta - Oddział dla dorosłych, oddział dla dzieci i młodzieży- ul. Tadeusza Kościuszki 8A
- Filia Nr 2 - ul. Aleja Róż 1
- Filia Nr 3 - ul. gen. Bolesława Roi 4a
- Punkt Biblioteczny Husarska - ul. Husarska 9 blok 107

Miejska Biblioteka Publiczna w Legionowie współtworzy życie kulturalne mieszkańców miasta. Oferta placówki to:

- prowadzenie lekcji bibliotecznych,
- tematycznych oraz biblioterapii,
- spotkania z ciekawymi ludźmi ze środowiska lokalnego,
- wystawy i wernisaże,
- spotkania autorskie,
- promocje książek,
- zajęcia dla dzieci i młodzieży umożliwiające rozwijanie zainteresowań twórczych,
- spektakle teatralne dla dzieci,
- konkursy literackie, fotograficzne i plastyczne.

III.13. Charakterystyka systemu pomocy społecznej

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Podmioty oferujące wsparcie na terenie Gminy Miejskiej Legionowo.

■ Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Legionowie, mieszczący się przy ul. Aleja 3 Maja 28, jest samorządową jednostką organizacyjną, realizującą zadania Gminy Miejskiej Legionowo z zakresu pomocy społecznej oraz z obszaru zabezpieczenia społecznego (w tym świadczenia rodzinne i alimentacyjne, dodatki mieszkaniowe, stypendia socjalne).

Siedziba Ośrodka mieści się w budynku o powierzchni 390,22 m². Pracownicy socjalni zajmują pięć pokoi. Ośrodek dysponuje salą do rozmów z Klientami, gdzie odbywają się stałe posiedzenia grup roboczych prowadzących procedurę „Niebieskiej Karty”. Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia 19 pracowników socjalnych, 2 aspirantów pracy socjalnej, 2 psychologów i 1 konsultanta psychiatrę. Pracownicy socjalni podzieleni są na 6 Zespołów Pomocy Środowiskowej. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej określa jego Statut

na podstawie ustawy o pomocy społecznej i należą do nich:

- kierowanie osób wymagających opieki do domu pomocy społecznej.
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków,
- przyznawanie i wypłacanie stypendiów socjalnych,
- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania,
- sprawienie pogrzebu,
- praca socjalna,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, przysługujących na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- realizacja świadczeń rodzinnych,
- realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- realizacja świadczenia zasiłków dla opiekunów,
- realizacja dodatków mieszkaniowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Legionowie w roku 2015 roku uruchomił Filię Nr 1 OPS przy ulicy Polskiej Organizacji Wojskowej 20 m 2. Filia zatrudnia 3 pracowników socjalnych i 1 aspiranta pracy socjalnej.

W strukturach Ośrodkach Pomocy Społecznej znajdują się również :

- Świetlica terapeutyczna ul. Olszanowa E,
- Klub Młodzieży ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 20,
- Dom Dziennego Pobytu ul. Gen. J. Sowińskiego 3,
- Warsztat Terapii Zajęciowej ul. Zwycięstwa 4
- Klub Integracji Społecznej ul. Gen. J. Sowińskiego 3.

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
• wysokie kwalifikacje pracowników OPS • stałe podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych • otwarte drzwi dla działalności organizacji pozarządowych	• słabe warunki lokalowe OPS • zbyt mała ilość zatrudnionych pracowników socjalnych powoduje ograniczenia możliwości w zakresie zintensyfikowanej pracy socjalnej w obliczu nadmiernej ilości obowiązków

<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
perspektywa rozwoju kompetencji kadr pomocy społecznej ze środków UE	- zbyt duża biurokracja udzielanej pomocy społecznej uwarunkowana przepisami proceduralnymi - rozproszenie zadań z zakresu pomocy społecznej w wielu ustawach - brak skoordynowanego systemu

■ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) w Legionowie jest powiatową samorządową jednostką organizacyjną, wykonującą w imieniu powiatu zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej. Siedziba PCPR mieści się przy ul. Gen. Władysława Sikorskiego 11 w Legionowie. PCPR działalność swoją prowadzi od 2001 roku. Formy pomocy określa ustawa o pomocy społecznej oraz inne ustawy szczególne. Do podstawowych zadań należą: wypłacania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki dla osób opuszczających całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, przez wypłatę świadczeń dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, po pomoc dla osób niepełnosprawnych, które uzyskują m.in. dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Z pomocy PCPR skorzystać mogą:

- osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej lub osoby chcące zostać rodziną zastępczą,
- dzieci całkowicie lub częściowo pozbawione opieki rodziców,
- osoby opuszczające całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii lub wychowawcze,
- osoby, które w Rzeczypospolitej Polskiej uzyskały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej,

- osoby posiadające orzeczoną stopień niepełnosprawności lub ubiegające się o wydanie takiego dokumentu.

■ Powiatowy Urząd Pracy

Powiatowy Urząd Pracy znajduje się na ul. Gen. Wł. Sikorskiego 11, jest jednostką organizacyjną Powiatu Legionowskiego. Podstawą funkcjonowania instytucji rynku pracy jest ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2013, poz. 674 z późn. zm. – stan na dzień 01.01.2014r.). Powiatowy Urząd Pracy (PUP) w Legionowie realizuje zadania samorządów powiatowych w zakresie polityki rynku pracy. PUP oferuje następujące usługi instrumenty rynku pracy skierowane do osób zarejestrowanych jako bezrobotne:

- a) udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy przez pośrednictwo pracy, w tym wyjaśniania zasad podejmowania pracy za granicą i korzystania z systemu EURES,
- b) udzielanie bezpłatnych porad zawodowych,
- c) usługi doradztwa w zakresie badania predyspozycji i kompetencji zawodowych, określania wskazanych kierunków dalszego kształcenia i szkolenia,
- d) udzielanie informacji zawodowej,
- e) udział w warsztatach z aktywnego poszukiwania pracy,
- f) organizowanie i finansowanie szkoleń podnoszących lub zmieniających kwalifikacje zawodowe.
- g) organizowanie i finansowanie instrumentów rynku pracy takich jak m.in.:
 - staże u pracodawców,
 - refundację kosztów zatrudnienia pracodawcy zatrudniającego osobę bezrobotną (prace interwencyjne i roboty publiczne organizowane głównie przez gminy),
 - wyposażenie kosztów utworzenia stanowiska pracy dla skierowanego przez urząd bezrobotnego
 - przyznanie bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
 - zwrot kosztów dojazdu i opieki w trakcie udziału osoby bezrobotnej w wybranych formach wsparcia.

Ustawa określa bardziej obszerny katalog wsparcia, który pracownicy urzędu dostosowują do potrzeb i predyspozycji zawodowych osób pozostających bez zatrudnienia. W zakresie działań ustawowych urząd pracy zajmuje się rejestrowaniem bezrobotnych i poszukujących pracy oraz

przyznawaniem i wypłacaniem zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia.

Urząd współpracuje również z Wojewódzkim Urzędem Pracy w zakresie świadczenia podstawowych usług rynku pracy, w tym w opracowywaniu i aktualizacji informacji zawodowych oraz innych zasobów informacji dotyczących lokalnego rynku pracy przydatnych w poszukiwaniu pracy przez osoby bezrobotne.

Bezrobotni mieszkańcy gminy mogą korzystać z zajęć prowadzonych w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Warszawie. Doradcy zawodowi w centrum prowadzą usługi w zakresie planowania kariery zawodowej na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Centra opierając się na klasyfikacji zawodów i specjalności dysponują bogatymi zbiorami informacji zawodowej w postaci programów komputerowych, przewodników po zawodach, opisów i charakterystyk zawodowych, wspomagających usługi poradnictwa zawodowego. Do zbiorów informacji o lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy należą także dane o działalności pozostałych instytucji rynku pracy, w tym informacje nt. kształcenia ustawicznego i szkolenia bezrobotnych.

Ponadto, urząd pracy współpracuje z gminą w zakresie upowszechniania ofert pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach, organizacji robót publicznych oraz zatrudnienia socjalnego.

Urząd upowszechnia również informację o projektach współfinansowanych ze środków unijnych, skierowanych dla osób bezrobotnych z powiatu legionowskiego, realizowanych przez inne instytucje i podmioty niż publiczne służby zatrudnienia. Tym samym uzupełnia własną ofertę aktywizacji zawodowej i stwarza klientom możliwość udziału w formach aktywizacji zawodowej poza obszarem działania urzędu pracy.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Legionowie w miejsce dotychczas istniejącego Klubu Pracy funkcjonuje Centrum Rozwoju Zawodowego. Do dyspozycji osób bezrobotnych pozostaje stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu, filmy zawodoznawcze, publikacje i wydawnictwa związane z metodami rozwoju osobistego i poszukiwaniem zatrudnienia. W Centrum organizowane są tematyczne zajęcia warsztatowe dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy dotyczące m.in.:

- poznania technik poszukiwania pracy,
- prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej,
- przygotowywania dokumentów związanych z poszukiwaniem zatrudnienia,
- wykorzystania Internetu,

- nabywania umiejętności komunikowania się i autoprezentacji,
- rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej i możliwości pozyskania środków finansowych na ten cel.

2. Infrastruktura w zakresie pomocy osobom pozostającym w kryzysie (z uwagi na problem przemocy w rodzinie, alkoholu narkomani)

Podmioty oferujące pomoc i wsparcie w przypadku przemocy:

■ Ośrodek Pomocy Społecznej w Legionowie

Ośrodek Pomocy Społecznej jest miejscem pierwszego kontaktu osób poszukujących pomocy społecznej. Prowadzi szeroko rozumianą pracę z ludźmi dotkniętymi patologią, marginalizacją, wykluczeniem lub niedostosowaniem społecznym.

W przypadku podejrzenia występowania zjawiska przemocy domowej wszczynana jest procedura „Niebieskie Karty”. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu właśnie o tą procedurę. Obejmuje ona ogół czynności realizowanych przez służby w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Z procedurą „Niebieskie Karty” nierozzerwalnie związana jest działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Działaniami na rzecz przemocy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Legionowie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny, którego przewodniczącą jest Pani Anna Brzezińska Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów prezentujących różne dziedziny, współpracujących ze sobą w celu budowania lokalnego systemu wsparcia dla rodziny zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zsynchronizowania i wypracowania standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych pracujących i zajmujących się problematyką przemocy.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka.

W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji, którzy dokonali odebrania dziecka (w takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego) lub bezpośrednio do sądu rejonowego, wydział rodzinny i nieletnich, właściwego ze względu na miejsce dokonania odebrania dziecka. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym, od których dziecko zostało odebrane. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka sąd zawiadamia o tym przełożonych osób, które dokonały odebrania.

W przypadku trudnej sytuacji finansowej Ośrodek Pomocy Społecznej na wniosek osoby lub rodziny może udzielić pomocy finansowej z tytułu przemocy w rodzinie w formie zasiłku.

■ **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Zadaniem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe a także ochrona ich przed przemocą w rodzinie.

W przypadku, gdy aktem przemocy towarzyszy picie alkoholu należy powiadomić gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, która zgodnie z prawem powinna:

- przeprowadzić dokładne rozeznanie sytuacji (wywiad środowiskowy);
- wezwać osobę nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich;
- udzielić wsparcia socjalnego, psychologicznego, prawnego osobom poszkodowanym;
- poinformować członków rodzin o możliwościach szukania pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy domowej;
- prowadzić dokumentację przypadku;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadomić organy ścigania;
- w razie konieczności powiadomić policję i wnioskować o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami, np. wizyty dzielnicowego;
- w razie konieczności powiadomić ośrodek pomocy społecznej i wnioskować o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami;

- wnioskować do sądu rejonowego o zastosowanie, wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- współpracować z innymi instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym.

■ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Skierowany jest do osób mających problem z kontrolowaniem złości i agresji w relacjach w rodzinie. Uczestnikami programu mogą być osoby skierowane przez służby (Zespół Interdyscyplinarny, Kuratorów zawodowych, Sąd - wyroki, OPS, Policję i inne) lub osoby które będą zainteresowane udziałem w programie w wyniku własnej decyzji.

■ Punkt Informacyjny – Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie.

Punkt Informacyjny – Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie współfinansowany ze środków Starosty Powiatu Legionowskiego, świadczy usługi na rzecz mieszkańców Powiatu Legionowskiego w zakresie problematyki przemocy domowej, oferuje pomoc w pokonywaniu problemów osobistych i rodzinnych, a także w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej. Porad i wsparcia udziela specjalista psychoterapii uzależnień oraz psychoterapeuta.

3. Infrastruktura w zakresie pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

■ Powiatowe Centrum Integracji Społecznej

Legionowski CIS rozpoczął swą działalność w sierpniu 2014 r., dzięki wsparciu finansowemu z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII. Projekt, w ramach którego CIS został utworzony i realizuje swoją działalność, będzie trwał do dnia 30.06.2015 roku. Siedziba biura Powiatowego Centrum Integracji Społecznej mieści się przy ul. J. Piłsudskiego 3 w Legionowie. Działania realizowane w CIS skierowane są do mieszkańców powiatu legionowskiego, którzy chcą podjąć zatrudnienie, podnieść lub zmienić posiadane kwalifikacje zawodowe, nauczyć się zawodu. Podstawową działalnością CIS są warsztaty zawodowe, ukierunkowane na praktyczną naukę zawodu. Aktualnie w CIS funkcjonują cztery warsztaty:

- kucharz małej gastronomii,

- opiekunka środowiskowa,
- pracownik remontowo-budowlany,
- robotnik gospodarczo-porządkowy.

Udział w działaniach realizowanych przez CIS bierze 40 osób, zarówno kobiet jak i mężczyzn, będących w wieku produkcyjnym i pozostających w sytuacji długotrwałego bezrobocia. Rekrutacja do projektu realizowana była przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu legionowskiego – warunkiem uczestnictwa w projekcie realizowanym w CIS było pozostawanie pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej.

■ Centrum Wolontariatu

Wolontariat to dobrowolna, bezpłatna, świadoma praca na rzecz innych lub całego społeczeństwa.

Wolontariusz to osoba pracująca na zasadzie wolontariatu. Według ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wolontariuszem jest ten, kto dobrowolnie i świadomie oraz bez wynagrodzenia angażuje się w pracę na rzecz osób, organizacji pozarządowych, a także rozmaitych instytucji działających w różnych obszarach społecznych. Instytucje te nie mogą korzystać z pracy wolontariuszy przy prowadzonej działalności gospodarczej, czego wprost zakazuje ustawa.

Od listopada 2002r. przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Legionowie działa wolontariat.

Dzięki współpracy koordynatorów pracownikami socjalnymi możliwe jest rozeznanie potrzeb wśród osób wymagających pomocy. Świadczenia udzielane im przez wolontariuszy są dobrowolne, bezpłatne i wykraczają poza więzi rodzinno- koleżeńsko-przyjacielskie.

W zakres wykonywanych świadczeń wchodzi następujące czynności:

- pomoc w nauce m.in. matematyce, języku polskim i angielskim.
- dotrzymywanie towarzystwa, głównie osobom starszym i niepełnosprawnym np.: wspólne spacery, czytanie prasy, książek, rozmowy,
- pomoc w czynnościach przy prowadzeniu gospodarstwa domowego np. zakupy, drobnych napraw
- pomoc polegająca na kontaktowaniu się z lekarzem i realizacji recept.

Co zyskuje wolontariusz?

- zdobywa cenne doświadczenie zawodowe i życiowe, poszerza horyzonty, nawiązuje nowe przyjaźnie,

- poznaje inne środowisko poprzez pracę i integrację ze społecznością lokalną,
- poznaje swoje mocne i słabe strony,
- ma prawo do uzyskania pisemnej opinii na temat wykonywanych przez siebie świadczeń oraz pisemnego zaświadczenia o wykonywanych świadczeniach.

W Ośrodku Pomocy Społecznej liczba osób zgłoszonych do pracy wolontariackiej wynosi 13 osób.

Ośrodek współpracuje ze szkołami na terenie Legionowa poprzez prelekcje i zebrania z uczniami, promujemy wolontariat wśród młodzieży szkolnej. Wolontariusze uczestniczą również w imprezach organizowanych przez miasto Legionowo.

1 kwietnia 2015r. zostało powołane Senioralne Centrum Wolontariatu seniorów i seniorek w ramach, którego Wolontariusze i Wolontariuszki świadczą usługi wolontariackie. Jednocześnie SCW to miejsce integracji i wsparcia dla wszystkich seniorów i seniorek stworzone z myślą o mieszkańcach w wieku 60+.

III.14. Bezpieczeństwo publiczne

1. Komenda Powiatowa Policji w Legionowie

Do podstawowych zadań policji należy między innymi:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem to:

- interwencja;
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka służbowa);
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia;
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa;
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa;
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy;

- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa;
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie - numery identyfikacyjne policjantów, nazwa i siedziba jednostki;
- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy;
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

2. Prokuratura Rejonowa w Legionowie

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie, mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo;
- wyjaśnienia okoliczności czynu;
- zebrania i zabezpieczenia dowodów;
- ujęcia sprawcy.

W uzasadnionym przypadku prokurator może zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego, opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym lub wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego o zastosowanie wobec niego tymczasowego aresztowania.

IV. Diagnoza sytuacji społecznej

IV.1 Programy służące zdiagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów

■ Legionowski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Innych Uzależnień i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015

Podstawę Prawną Programu stanowią następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

- alkoholizmowi (Dz. U. z 2016, poz. 487). 2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.).
5. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015 (uchwała nr 35/2011 Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r.).
6. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020).
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. (uchwała nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.).
8. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r.).
9. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016 – 2020 (uchwała 723/152/2016 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 17 maja 2016r.).

W swojej konstrukcji merytorycznej Program jest tożsamy z założeniami zawartymi w Rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W swojej konstrukcji merytorycznej Program jest tożsamy z założeniami zawartymi w Rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Adresatami programu są: dzieci i młodzież (w tym z rodzin dysfunkcyjnych), rodzice, osoby z problemami dyssocjalnymi, osoby wymagające wsparcia w problemach emocjonalnych, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli, pracownicy socjalni, psycholodzy, terapeuci, pracownicy organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, sprzedawcy napojów alkoholowych, pozostała społeczność lokalna.

Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód zdrowotnych i ekonomicznych wynikających z nadużywania alkoholu i innych zachowań społecznie nieakceptowalnych, których realizacja powinna przyczynić się do poprawy zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców Legionowa, właściwego wychowywania młodego pokolenia, a także zapewnienia ładu i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej.

Program:

- podejmuje próbę diagnozy skali problemów na terenie gminy,
- określa zadania i przyporządkowuje im działania formułowane w oparciu o dostępne zasoby,
- wskazuje narzędzia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami,
- wskazuje podmioty odpowiedzialne za realizację,
- określa źródła ich finansowania.

Główne zadania nałożone na gminę przez ustawy to:

- a) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, a także działań na rzecz i opiekuńczo-wychowawczych;
- b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- c) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;
- d) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotycznych i innych.

Gmina Miejska Legionowo tworzyć będzie zintegrowany system zarządzania profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień uwzględniając metodę zarządzania ryzykiem w oparciu o rozpoznaną misję profilaktyki. Misją tą jest profesjonalne, skuteczne i efektywne realizowanie zadań profilaktycznych wynikających z obowiązującego prawa oraz podejmowanych z własnej inicjatywy, które mają zapewnić stałą poprawę jakości życia wszystkich mieszkańców gminy, rozumianą jako zaspokojenie potrzeb materialnych i bezpieczeństwa socjalnego. Działania oparte będą również na wyznaczonej wizji profilaktyki zakładającej życie bez substancji psychoaktywnych, skutkujące podejmowaniem dojrzałych decyzji.

Misja i wizja przekładać się będą na przedstawione poniżej cele strategiczne, których osiągnięcie ma zapewnić efektywne i skuteczne rozwiązywanie problemów uzależnień w Legionowie i podnoszenie jakości życia społecznego poszczególnych mieszkańców, jak i całej społeczności lokalnej.

Cele strategiczne:

- a) zapobieganie powstawania problemów wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i innych podejmowanych zachowań ryzykownych, szczególnie przez dzieci i młodzież.
- b) niwelowanie zachowań problemowych i ryzykownych osób sięgających po środki psychoaktywne.
- c) zmniejszanie skali problemów dotyczących rodziny, wynikających z podejmowania różnych zachowań patologicznych (przede wszystkim przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, która stosowana jest szczególnie wobec słabszych członków rodziny).
- d) zwiększenie umiejętności i zasobów społecznych niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami życiowymi przez mieszkańców miasta.
- e) Promocja pozytywnych treści społecznych i wartości życiowych.
- f) promocja zdrowego stylu życia.
- g) promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym poprzez, m.in. kształtowanie zachowań i stylu życia korzystnych dla zdrowia psychicznego.
- h) rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
- i) Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
- j) edukacja psychologiczna i społeczna – informowanie o szkodliwości środków i substancji psychoaktywnych.
- k) dostarczanie pozytywnych wzorców spędzenia czasu i aspiracji życiowych.
- l) zwiększanie aktywności społeczności lokalnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

■ **Miejski Program Promocji Zdrowia na rok 2015**

Akty prawne regulujące realizację programu to:

- a) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2015 r., , poz. 581 z późn. zm.),
- b) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.),
- c) Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 ((Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).
- d) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U z 2015 r., poz. 1916).

Głównym celem Miejskiego Programu Promocji Zdrowia jest poprawa zdrowia i związana z

nim jakość życia mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo, kształtowanie prozdrowotnego stylu życia społeczeństwa, aktywizowanie podopiecznych zrzeszonych w organizacjach pozarządowych (seniorzy, diabetycy, niewidomi i niedowidzący) i innych podmiotów do działań na rzecz poprawy zdrowia.

Do szczegółowych celów Miejskiego Programu Promocji Zdrowia na rok 2015 należą:

Cel 1. Zmniejszenie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu chorób układu krążenia.

Cel 2. Zmniejszenie zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu nowotworów.

Cel 3. Zmniejszenie częstości urazów powstałych w wyniku wypadków i upowszechnianie wiedzy udzielania pierwszej pomocy

Cel 4. Zmniejszenie przedwczesnej zachorowalności i ograniczenie negatywnych skutków przewlekłych schorzeń układu kostno-stawowego.

Cel 5. Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom.

Cel 6. Zmniejszenie różnic w dostępie do niektórych świadczeń opieki zdrowotnej.

Cel 7. Zwiększenie opieki zdrowotnej nad matką, noworodkiem i małym dzieckiem.

Cel 8. Wspieranie rozwoju i zdrowia fizycznego oraz zapobieganie najczęstszym problemom zdrowotnym dzieci i młodzieży.

Cel 9. Tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego stylu życia od juniora do seniora.

Cel 10. Tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego stylu życia osób niepełnosprawnych, w tym działanie przeciwko wykluczeniu osób niepełnosprawnych.

Cel 11. Aktywizacja placówek oświatowych, podmiotów leczniczych oraz organizacji pozarządowych do działań na rzecz poprawy zdrowia społeczeństwa Gminy Miejskiej Legionowo.

Cel 12. Współpraca z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie działań na rzecz poprawy zdrowia społeczeństwa Gminy Miejskiej Legionowo.

Cel 13. Zwiększenie działań na potrzeby promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

Cel 14. Działanie na rzecz diagnostyki i terapii osób dotkniętych autyzmem, spectrum autyzmu i ich rodzin.

Cel 15. Wspieranie osób niepełnosprawnych wraz z ich rodzinami.

Cel 16. Organizowanie akcji prozdrowotnych od juniora do seniora.

Cel 17. Wspieranie osób z dysfunkcją wzroku.

Cel 18. Działalność profilaktyczna, edukacyjna z zakresu diabetyki.

Cel 19. Krzewienie idei krwiodawstwa.

Cel 20. Działalność wspierająca kobiety dotknięte rakiem piersi, upowszechnianie wiedzy na temat badań profilaktycznych zapobiegających zbyt późnemu wykryciu choroby, późniejsza rehabilitacja.

Cel 21. Działalność wspierająca seniorów poprzez realizację projektu „Koperta Życia”, który ma na celu zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym oraz samotnym obok właściwej opieki, wsparcie w sytuacji wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia podczas udzielania pomocy przez różnego rodzaju służby: medyczne, socjalne i inne.

Cel 22. Działalność wspierająca ochronę niemowląt poprzez wsparcie projektów związanych z projektami takimi jak: „Okno Życia”, „Szkoła rodzenia”, „Szczepienia przeciw pneumokokom”, „Rehabilitacja niemowląt”

Oczekiwane efekty wdrożenia Miejskiego Programu Promocji Zdrowia:

- a) zmniejszenie zachorowalności dzieci,
- b) zmniejszenie ilości dysfunkcji związanych z niepełnosprawnością,
- c) wyrównanie szans zdrowotnych dzieci i młodzieży w Gminie Miejskiej Legionowo,
- d) zmniejszenie rozpowszechniania chorób układu krążenia, chorób nowotworowych, schorzeń układu kostno-stawowego, chorób metabolicznych oraz chorób krwi,
- e) zwiększenie wykrywalności chorób nowotworowych we wczesnych stadiach,
- f) poprawa jakości życia oraz zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- g) rozpowszechnianie idei aktywności fizycznej i społecznej seniorów,
- h) zmniejszenie skutków niepełnosprawności, chorób przewlekłych i przedwczesnych zgonów w populacji osób powyżej 50 roku życia.

W ramach Miejskiego Programu Promocji Zdrowia na rok przewiduje się:

wprowadzenie działań mających na celu zapobieganie wystąpieniu próchnicy wśród dzieci z legionowskich szkół i przedszkoli, poprzez zorganizowanie dodatkowych przeglądów stomatologicznych,

- a) prowadzenie edukacji zdrowotnej w zakresie prawidłowego stylu odżywiania wśród dzieci i młodzieży z legionowskich szkół oraz dorosłych mieszkańców, mającej na celu zapobieganie chorobom dietozależnym tj.: nadwaga, otyłość, cukrzyca i związanej z nimi niepełnosprawności fizycznej,
- b) organizowanie konkursów, olimpiad promujących zdrowy styl życia wśród młodzieży,
- c) upowszechnianie idei zdrowego i aktywnego spędzania czasu wolnego w każdym

wieku, prowadzenie działań w zakresie zmiany stylu odżywiania i zwiększenia aktywności fizycznej w celu poprawy parametrów biochemicznych oraz stanu zdrowia mieszkańców gminy, profilaktyki cukrzycy i sposobów radzenia sobie w codziennym życiu z problemami wynikającymi z choroby jaką jest cukrzyca, organizacja zajęć aktywizujących osoby niepełnosprawne, w tym szczególnie niedowidzące i niewidome, mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zwiększenie dostępu do dóbr i usług umożliwiających im pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym oraz integracja ze środowiskiem lokalnym,

- d) organizowanie akcji rekrutacji dawców szpiku kostnego,
- e) organizowanie akcji honorowego krwiodawstwa,
- f) upowszechnianie profilaktyki zwalczania wad postawy ciała, badanie u dzieci i młodzieży prawidłowości chodu: stóp, kręgosłupa, stawów kolanowych i biodrowych.
- g) Propagowanie ćwiczeń i zabiegów rehabilitacyjnych, korygujących wady postawy.

■ **Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2014-2016**

Podstawą opracowania i realizacji Programu Wspierania Rodziny, zwanego dalej Programem jest:

- a) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (tj. z dnia 1 kwietnia 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.),
- b) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 ze zm.),
- c) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. z dnia 24 sierpnia 2015 r. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),
- d) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. z dnia 26 stycznia 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.)
- e) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. z dnia 7 czerwca 2016 r. Dz.U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.)

Cel główny:

Tworzenie warunków do udzielania kompleksowej pomocy oraz wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Wspomaganie rodzin w ich prawidłowym funkcjonowaniu.
 - a. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w formie konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego.
 - b. Wspieranie różnych instytucji działających na rzecz dzieci i młodzieży jak np. świetlice socjoterapeutyczne.
 - c. Promowanie i wspieranie programów ochrony rodziny przed przemocą i jej skutkami.
 - d. Wspieranie i wdrażanie skutecznych programów przeciwdziałaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie.
 - e. Udzielanie wsparcia finansowego rodzinom dysfunkcyjnym.
2. Promowanie wartości rodzinnych oraz wdrażanie nowoczesnych metod pracy z rodziną i dzieckiem.
 - a. Szkolenie pracowników w celu podnoszenia ich umiejętności w zakresie pracy z rodziną.
 - b. Organizowanie i promowanie różnorodnych form integracji społeczności lokalnych oraz rodzinnych (np. pikniki rodzinne).
 - c. Realizacja i wsparcie przy organizacji programów dotyczących profilaktyki uzależnień.
 - d. Organizowanie działalności edukacyjno-informacyjnej poprzez aktywne uczestnictwo rodzin w różnego rodzaju kursach, warsztatach, konferencjach itp.
3. Umożliwianie i wspieranie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
 - a. Objęcie rodzin wieloproblemowych wsparciem asystenta rodziny.
 - b. Diagnoza oraz praca socjalna z rodziną biologiczną.
 - c. Wspieranie realizacji programów umożliwiających powrót dziecka do rodziny biologicznej.
 - d. Wspieranie systemu pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.
 - e. Współpraca z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi przy usamodzielnianiu się ich wychowanków.
 - f. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem.
 - g. Współfinansowanie pobytu dziecka w zastępczych formach pieczy.

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo.

Realizatorzy Programu:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Urząd Miasta Legionowo
3. Placówki oświatowe.

■ **Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2013-2017**

Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Gminy Miejskiej Legionowo jest średniookresowym (pięcioletnim) dokumentem stanowiącym wsparcie w racjonalnym i efektywnym gospodarowaniu istniejącym zasobem mieszkaniowym znajdującym się w jej posiadaniu. Jego opracowanie jest realizacją obowiązku wynikającego z ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. z dnia 8 września 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1610 z późn. zm.).

Celem Programu jest wdrożenie racjonalnej polityki gospodarowania zasobem mieszkaniowym, prowadzącej do:

- a. zwiększenia możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób zakwalifikowanych do przydziału lokalu komunalnego bądź socjalnego,
- b. poprawy stanu technicznego mieszkaniowego zasobu miasta poprzez prowadzenie właściwej polityki remontowej określonej na podstawie rzeczywistych potrzeb remontów i modernizacji zasobu mieszkaniowego oraz planów remontów na kolejne lata,
- c. wprowadzenie zasad polityki czynszowej,
- d. prywatyzacji nieruchomości, w których sprzedaż lokali została już rozpoczęta,
- e. poprawy jakości zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy,
- f. zwiększenia zasobu mieszkaniowego o nowo budowane lokale komunalne.

■ **Program współpracy Gminy Miejskiej Legionowo w 2015 roku z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego**

Nadrzędnym celem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, jest budowanie i wspieranie różnych form i płaszczyzn współpracy oraz obywatelskiego zaangażowania dla lepszego zaspokajania potrzeb i podnoszenie poziomu życia mieszkańców gminy.

Celami szczegółowymi współpracy z organizacjami pozarządowymi są m. in.:

- 1. kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w gminie poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla powstawania inicjatyw lokalnych, wsparcie aktywności obywatelskiej mieszkańców gminy, w tym zaangażowania w działalność organizacji realizujących zadania

pożytku publicznego, umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycję, kulturę i sztukę, promocję postaw obywatelskich i prospołecznych;

2. przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu, w szczególności poprzez wspieranie rodzin i grup ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym;

3. poprawa jakości życia mieszkańców gminy, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych, w szczególności poprzez:

a. promocję zdrowego i aktywnego stylu życia;

b. zwiększenie zainteresowania kulturą i sztuką oraz aktywnością kulturalną;

c. działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego;

d. upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;

e. działania w zakresie edukacji, nauki, oświaty i wychowania;

f. zwiększenie dostępności usług publicznych (m. in. w obszarze zdrowia, kultury, sportu i edukacji);

g. wsparcie różnych form inicjatyw i zaangażowania mieszkańców w pozarządową działalność;

4. włączenie zainteresowanych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego do realizacji programów służących rozwojowi gminy i poprawie jakości życia wszystkich jej mieszkańców;

5. wzmocnienie pozycji organizacji i zapewnienie im równych z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych, przez wspieranie oraz powierzanie im zadań, z jednoczesnym zapewnieniem środków na ich realizację;

6. zwiększenie aktywności organizacji w wykorzystaniu środków finansowych pozabudżetowych na rzecz mieszkańców gminy;

7. propagowanie innowacyjnych rozwiązań w realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe;

8. podnoszenie skuteczności i efektywności realizacji zadań publicznych.

Podstawowym kryterium decydującym o podjęciu współpracy gminy z organizacjami jest prowadzenie przez te organizacje działalności na terenie gminy lub na rzecz jej mieszkańców. Współpraca pomiędzy gminą a organizacjami może mieć charakter finansowy lub pozafinansowy.

W 2015 roku współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi dotyczy w szczególności

realizacji zadań z obszarów:

1. w zakresie pomocy społecznej:

- a. zapewnienie pobytu i wsparcia dla 40 bezdomnych mężczyzn z terenu Gminy Miejskiej Legionowo w okresie od 01 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.
- b. zorganizowanie całodobowej opieki dla 11 kobiet w starszym wieku z terenu Gminy Miejskiej Legionowo,
- c. zapewnienie pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej, w tym chorym, ubogim, bezdomnym z terenu Gminy Miejskiej Legionowo;

2. w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:

- a. działania wychowawcze, wraz z wyżywieniem prowadzone przez placówki opiekuńczo – wychowawcze, realizujące programy pracy środowiskowej, na rzecz dzieci i młodzieży z terenu Gminy Miejskiej Legionowo, z rodzin potrzebujących wsparcia w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych;
- b. prowadzenie porad obywatelskich (prawnych, psychologicznych oraz innych);
- c. prowadzenie edukacji prawnej właścicieli i pracowników placówek handlowych i gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, środków farmaceutycznych dostępnych bez recepty, mającą na celu zmniejszenie sprzedaży i spożycia wśród dzieci i młodzieży: alkoholu, środków farmaceutycznych, dopalaczy, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych;
- d. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez działania mające na celu integrację osób niepełnosprawnych w formie prowadzenia zajęć, wycieczek, konkursów, spotkań okolicznościowych z elementami profilaktyki uzależnień;
- e. działania o charakterze wspierającym i podtrzymującym osoby uzależnione będące w trakcie procesu terapeutycznego, osoby które zakończyły proces terapeutyczny oraz działania o charakterze motywującym do podjęcia leczenia;
- f. działania o charakterze profilaktycznym skierowane do młodzieży zagrożonej uzależnieniem;
- g. integrowanie środowiska osób uzależnionych i działania o charakterze nauki konstruktywnego spędzania wolnego czasu.

3. w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej wśród mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo:

- a. wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym w dziedzinach: boks, piłka nożna, żeglarstwo, biegi na orientację, piłka siatkowa, piłka ręczna, judo, pływanie, karate, lekkoatletyka, piłka

koszykowa, taekwon-do, szachy, brydż sportowy, kick – boxing, gimnastyka, tenis ziemny, tenis stołowy, strzelectwo sportowe, modelarstwo kołowe, zajęcia taneczne, samoobrona, zapasy;

b. wśród dorosłych mieszkańców w dziedzinach: kulturystyka, piłka nożna, żeglarstwo, biegi długodystansowe, piłka siatkowa, piłka koszykowa, piłka ręczna, szachy, brydż sportowy, pływanie, rehabilitacja ruchowa, samoobrona, taekwon-do;

c. organizacja imprez i zawodów sportowych;

4. w zakresie edukacji, oświaty i wychowania: rozwój uzdolnień, talentów oraz zainteresowań dzieci i młodzieży z terenu Gminy Legionowo;

5. w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:

a. animacja przestrzeni publicznej poprzez projekty artystyczne (także w ramach amatorskiego ruchu artystycznego), integrujące społeczność lokalną i wzbogacające życie kulturalne Legionowa;

b. kultywowanie pamięci o zasłużonych dla miasta, regionu i kraju wybitnych postaciach, miejscach i wydarzeniach historycznych oraz ochrona i popularyzowanie tradycji kulturowych Legionowa i jego mieszkańców, w tym obchody rocznic państwowych związanych z historią miasta;

c. wzbogacanie życia kulturalnego Legionowa poprzez projekty artystyczne, w formie wystaw, prelekcji, plenerów, koncertów, pokazów, konkursów, festiwali, spektakli i innych wydarzeń o charakterze edukacyjnym i artystycznym;

d. wydawanie publikacji drukowanych oraz tworzenie materiałów audiowizualnych i niekomercyjnych stron internetowych promujących gminę, jej walory, tradycje, kulturę, sztukę i wydarzenia;

e. organizacja rajdów, obozów i gier terenowych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Miejskiej Legionowo tematycznie związanych z kulturą, sztuką i historią miasta i regionu;

6. w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym będących mieszkańcami Gminy Legionowo:

a. aktywizacja seniorów poprzez prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych szczególnie na rzecz uczestników uniwersytetów „Trzeciego Wieku”;

b. integracja środowiska seniorów poprzez zorganizowanie Legionowskich Senioraliów;

c. aktywizacja społeczna seniorów poprzez wspieranie działalności kulturalnej i turystycznej;

7. w zakresie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości: edukacja w sferze przedsiębiorczości w Gminie Miejskiej Legionowo;

8. w zakresie promocji i organizacji wolontariatu jak i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art.3 ust. 3, które zrealizują:

- a. włączanie zainteresowanych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego do realizacji programów służących rozwojowi gminy i poprawie jakości życia wszystkich jego mieszkańców;
- b. wzmacnianie pozycji tych organizacji i zapewnienie im równych z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych;
- c. zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w wykorzystaniu środków finansowych pozabudżetowych;
- d. propagowanie innowacyjnych rozwiązań w realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe;
- e. podnoszenie skuteczności i efektywności realizacji zadań publicznych;
- f. promocji i organizacji wolontariatu na rzecz mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo;

9. w zakresie ochrony i promocji zdrowia na rzecz mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo: działalność profilaktyczna, edukacyjna w zakresie zdrowia i jego ochrony, promocja zdrowego stylu życia i akcentowanie znaczenia zachowań prozdrowotnych:

- a. krzewienie idei honorowego krwiodawstwa i dawstwa szpiku kostnego na terenie Gminy Miejskiej Legionowo,
- b. aktywizacja i edukacja osób zagrożonych i chorych na cukrzycę,
- c. aktywizacja i edukacja osób niewidomych i niedowidzących.

Wybrane zagadnienia społeczne poddane analizie / ocenie:

- Bezdomność
- Bezrobocie
- Niepełnosprawność
- Przemoc w rodzinie
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- Uzależnienia
- Ludność w wieku poprodukcyjnym
- Integracja mniejszości
- Przestępczość

Charakterystyka wybranych problemów społecznych

IV.2. Bezdomność

Opis zjawiska

W świetle ustawy o z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej za osobę bezdomną uważa się „[...]osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu socjalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania” (Dz. U. Nr 64 poz. 593, z 15.04.2004 r.). Definicja ta, choć powszechnie przyjęta, według znawców tematu, nie oddaje w pełni istoty zjawiska, u którego podstaw odnaleźć można wiele różnorodnych przyczyn i wzajemnie przenikających się wpływów, wykluczających homogeniczny obraz bezdomności.

Do najczęściej wymienianych w literaturze przedmiotu powodów bezdomności należą: rozpad więzi rodzinnych (w tym przemoc w rodzinie, rozwód małżonków powodujący niemożność wspólnego zamieszkania), eksmisja lokatora bez przyznania prawa do lokalu socjalnego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, bezrobocie, problemy finansowe, zadłużenie, pobyt (pobyty) w zakładach karnych, choroby somatyczne i / lub problemy psychiczne powodujące wykluczenie społeczne, itp.

Warto jednak zaznaczyć, że wymienione powyżej czynniki nie przesądzają o tym, że człowiek trafia na ulicę, co więcej, zdecydowana większość osób, dotknięta jakimś problemem społecznym wcale nie staje się automatycznie bezdomna.

Można więc założyć, że istnieją jakieś wewnętrzne przyczyny, które odgrywają ważną rolę w tym, że człowiek rozpoczyna proces wchodzenia w bezdomność i staje się osobą bezdomną. Liczne źródła wskazują na istotną rolę *syndromu wyuczonej bezradności*, kształtującego się w procesie socjalizacji jednostki, powodującego niezdolność do wykorzystania w odpowiednim momencie drogi życiowej, dostępnych świadczeń społecznych i różnych form pomocy instytucjonalnej, które mogłyby uchronić ją przed bezdomnością i pozwoliłyby na utrzymanie statusu osoby samodzielnej.

Jednocześnie najnowsze badania pokazują bezdomnych jako osoby, które postawione w nietypowym położeniu, do którego nikt ich nie przygotowywał, radzą sobie rozpoznając różne możliwości i wykorzystując je. Bezdomni pozbawieni najczęściej stałego źródła utrzymania wypracowują różne strategie radzenia sobie z problemem braku pieniędzy, w tym: wykorzystują środki z pomocy społecznej, podejmują nieformalne sposoby zarabiania

(zbieractwo, handel pośredni), a także te niezgodne z literą prawa, co automatycznie wpływa na zwiększenie ich izolacji społecznej i utrwalanie bezdomności.

Za istotny czynnik sprzyjający wchodzeniu jednostki w bezdomność uważa się również brak kompetencji społecznych lub nabycie ich w ograniczonym stopniu, w tym przede wszystkim brak umiejętności nawiązywania więzi i podtrzymywania kontaktów interpersonalnych. Bezdomny postrzegany jest najczęściej jako wyalienowana i niedopasowana jednostka poddawana różnym oddziaływaniom świata społecznego, z którymi sobie nie radzi. Temu utrwalonemu w społeczeństwie wizerunkowi bezdomnego przeczą najnowsze badania ukazujące funkcjonowanie społecznych sieci wsparcia osób bezdomnych, które ze sobą współpracują. Więź nawiązana między osobami bezdomnymi, choć nie jest pozbawiona pozytywnych efektów, w tym np. materialnych i psychologicznych, niesie ze sobą niebezpieczeństwo utrwalenia się dysfunkcyjnych schematów funkcjonowania i zaniechanie działań na rzecz usamodzielnienia się.

W wielu opracowaniach, głównie tych z początku XXI wieku, pojawia się stwierdzenie, że wyjście z bezdomności dokonuje się poprzez uzyskanie samodzielnego lokalu, posiadanie samodzielnych środków na jego utrzymanie oraz odtworzenie umiejętności funkcjonowania społecznego, a zwłaszcza umiejętności planowania budżetu, budowania planów, tworzenia więzi społecznych. Niemal zupełnie pomija się fakt, że **zapoczątkowanie** tego procesu w znacznym stopniu zależy przede wszystkim od przełamania mechanizmów, nabytych i utrwalonych w toku procesu wchodzenia w bezdomność, związanych przede wszystkim z alkoholizmem i narkomanią.

Bezdomność w ujęciu socjologicznym stanowi problem społeczny charakteryzujący się brakiem miejsca stałego zamieszkania – brakiem domu. Bezdomność w ujęciu psychologicznym to z kolei kryzysowy stan egzystencji osoby nie posiadającej faktycznego miejsca zamieszkania, pozbawionej środków niezbędnych do zaspokojenia elementarnych potrzeb, trwale wykorzenionej ze środowiska w wyniku rozpadu więzi społecznych i akceptującej swoją rolę społeczną. Jako stan ewidentnej i trwałej deprivacji potrzeb mieszkaniowych, w sytuacji, gdy dotknięta bezdomnością osoba nie jest w stanie jej zapobiec, wiąże się z poważnym upośledzeniem psychicznego i społecznego funkcjonowania człowieka.

W ciągu 2013 roku w kręgu zainteresowań Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie było 62 osób bezdomnych, z czego 2 osoby przebywały w placówkach poza Legionowem.

W Centrum Charytatywno-Opiekuńczym Caritas DWP w Legionowie czasowo lub w sposób ciągły (cały 2013 rok), przebywało 60 bezdomnych legionowian. Schronisko dysponującym 40-toma miejscami noclegowymi.

Natomiast w roku 2014 było to 67 osób bezdomnych w tym 2 osoby przebywały poza Legionowem.

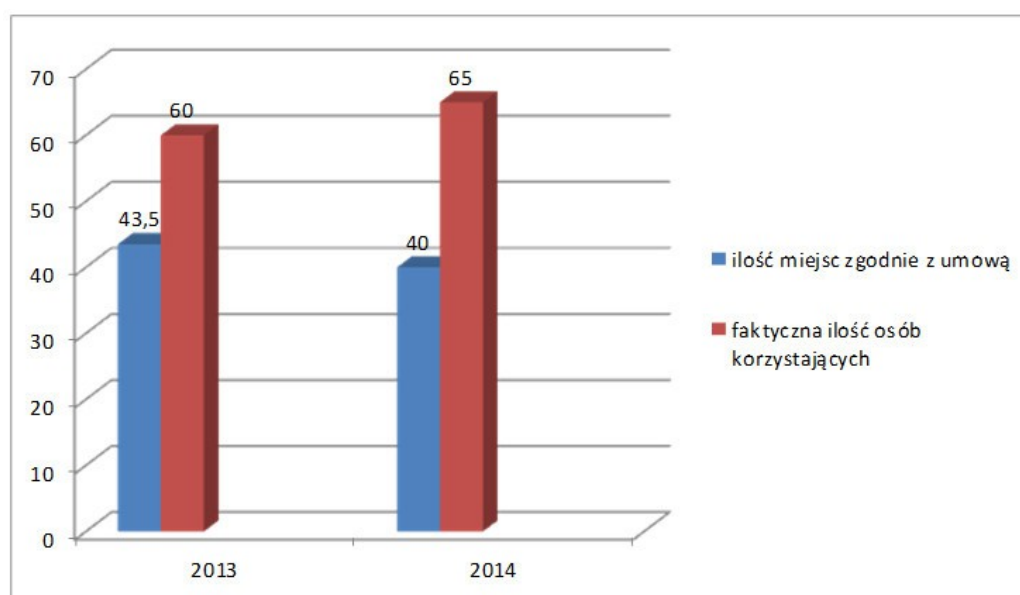
Podane liczby od 2013 roku do dnia dzisiejszego mają tendencję wzrostową. Prognozowanie stanu przyszłego wymaga także uwzględnienia określonej liczby wyroków o eksmisję sądową bez wskazania umieszczenia w lokalu socjalnym, co może powodować wzrost liczby osób zagrożonych bezdomnością.

Na terenie Legionowa funkcjonują:

1. Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas DWP w Legionowie, dysponujące 40 – toma miejscami noclegowymi dla mężczyzn. Centrum zapewnia całodobowy pobyt, wyżywienie oraz pomoc psychologiczną i rzeczową.
2. Dom Samotnej Matki i Dziecka prowadzone przez Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Urszulanek NMP z Gandino zapewniające 6 miejsc dla matek i ich dzieci z terenu Powiatu Legionowskiego, które z różnych powodów utraciły dotychczasowe miejsce zamieszkania.

Schronisko Caritas DWP zapewnia miejsca noclegowe osobom bezdomnym w liczbie przekraczającej przewidzianą umową z władzami miasta, co obrazuje poniższy wykres:

Wykres 16 Ilość miejsc w schronisku Centrum Caritas określonych umową a ich średnioroczne wykorzystanie w latach 2013-2014

*na podstawie danych Centrum Caritas w Legionowie

Istotnym tematem, który należy podjąć w kontekście strategii rozwiązywania problemu bezdomności jest problem uzależnienia bezdomnych od systemu pomocy. Zgodnie z tą tezą oferowany system pomocy, zabezpieczający podstawowe potrzeby bytowe, przydzielany automatycznie i niejednokrotnie nieuwzględniający warunków jakie spełnić ma beneficjent, uzależniających bezdomnych i powodujących wzmocnienie ich pasywności, zależności, a przede wszystkim wpływają na osłabienie motywacji do zmiany swojego położenia.

Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej – zwłaszcza zapisy art. 48a, które wchodzi w życie od września 2016 roku – zakłada trójstopniowy podział placówek dla osób bezdomnych:

1. **Schroniska** – zapewniające osobom bezdomnym pobyt całodobowy pod warunkiem podpisania i realizacji kontraktów socjalnych oraz zachowania całkowitej abstynencji od alkoholu i innych środków psychoaktywnych;
2. **Noclegownie** – zapewniające osobom bezdomnym pobyt „tylko na noc” pod warunkiem zachowania całkowitej abstynencji od alkoholu i innych środków psychoaktywnych;
3. **Ogrzewalnie** - zapewniające osobom bezdomnym pobyt „tylko na noc” bez warunku zachowania całkowitej abstynencji od alkoholu i innych środków psychoaktywnych;

Poza statutowymi działaniami Schroniska Caritas i Domu Samotnej Matki, funkcjonują w Legionowie inne formy przeciwdziałania bezdomności, realizowane przez Wydział Spraw Lokalowych Urzędu Miasta, Komunalny Zakład Budżetowy oraz Ośrodek Pomocy Społecznej. Działania tych jednostek nastawione są na profilaktykę bezdomności poprzez zapewnienie osobom z wyrokami eksmisyjnymi i rodzinom, których nie stać na zakup czy wynajem mieszkania, pomocą w ratalnej regulacji zadłużeń czynszowych czy konkretnej pomocy oddłużeniowej i dodatków mieszkaniowych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gmina Miejska Legionowo dysponuje 1010 komunalnymi lokalami mieszkalnymi, w tym 238 lokalami socjalnymi (dane z 2015 roku)

Spośród 238 lokali socjalnych 184 znajduje się w budynkach, w których występują wyłącznie lokale socjalne.

W budowie pozostaje blok z przewidywaną liczbą 39 lokali socjalnych.

Liczba oczekujących na przydział lokalu z zasobów Gminy wynosi 279 rodzin, z czego 182 rodzin oczekuje na lokale komunalne, 67 rodzin - na mieszkania socjalne oraz 30 rodzin posiada wyroki eksmisyjne z klauzulą zapewnienia przez gminę lokali zastępczych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Legionowie, realizując działania w zakresie profilaktyki

bezdомności, udzielał pomocy w formie zasiłków celowych na wydatki mieszkaniowe:

- w roku 2013 na sumę 58.200 zł dla 120 rodzin;
- w roku 2014 na sumę 53.696 zł dla 106 rodzin.

Dodatki mieszkaniowe w tym okresie wynosiły:

- w roku 2013 - 988.160 zł dla 596 rodzin;
- w roku 2014 - 1.015.991 zł dla 601 rodzin.

Infrastruktura w zakresie pomocy osobom bezdomnym

Na terenie Legionowa funkcjonują:

1. Centrum Charytatywno-Opiekuńcze Caritas DWP ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 20 w Legionowie, dysponuje 40 – tomi miejscami całodobowego pobytu noclegowymi dla mężczyzn. Centrum zapewnia całodobowy pobyt, wyżywienie oraz pomoc psychologiczną i rzeczową w formie odzieży.
2. Dom Samotnej Matki i Dziecka Domu Zakonnego Zgromadzenia Sióstr Urszulanek NMP z Gandino ul. ks. J. Schabowskiego 4 zapewnia 6 miejsc dla matek i ich dzieci z terenu Powiatu Legionowskiego, które z różnych powodów utraciły dotychczasowe miejsce zamieszkania.

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
OSOBY ZAGROŻONE WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM • środki finansowe na programy z zakresu uzależnień • dobre zaplecze instytucjonalne dla systemu profilaktyki, interwencji i terapii uzależnień • funkcjonowanie schroniska i dla bezdomnych z ofertą reintegracji społeczno- zawodowej	• niewystarczająca ilość lokali socjalnych • niewystarczająca w okresie zimowym ilość miejsc w schronisku dla bezdomnych mężczyzn • brak schroniska dla bezdomnych kobiet
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
◆ interdyscyplinarne podejście do rozwiązywania problemu	◆ brak miejsc pracy dla osób z niskimi kwalifikacjami ◆ zwolnienia w firmach

- ◆ brak możliwości umieszczania osób bezdomnych (spełniających kryteria) w domach pomocy społecznej (duże koszty) czy ZOL-ach (podmioty te w swych regulaminach wykluczają możliwość przyjmowania osób ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową);
- ◆ niechęć gmin ościennych do powołania i wspólnego utrzymywania noclegowni powiatowej;
- ◆ niedostatecznie określone zasady postępowania w zakresie pomocy osobom bezdomnym pomiędzy instytucjami czy służbami a organizacjami udzielającymi wsparcia np. brak zrozumienia, że schroniska muszą spełniać normy p.poż, sanitarne itp., że każda przyjmowana nowa osoba bezdomna nie może stanowić zagrożenia dla już przebywających (wszawica, gruźlica itp.)
- ◆ postawa i stan osób bezdomnych:
 - ◆ uzależnienia – głównie alkoholizm, narkomania i uzależnienia krzyżowe;
 - ◆ nieumiejętność gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi;
 - ◆ brak motywacji do zmiany swojej sytuacji życiowej;
 - ◆ roszczeniowość;
 - ◆ brak wsparcia ze strony rodziny;
 - ◆ zadłużenia alimentacyjne i zobowiązania wobec banków i innych firm (np. telekomunikacyjnych);
 - ◆ podeszły wiek;
 - ◆ niewystarczające kwalifikacje zawodowe i niemożność ich nabycia naet przy długotrwałym procesie szkolenia (organicy)
 - ◆ niezaradność w samodzielnym załatwianiu spraw w urzędach
 - ◆ zły stan zdrowia związany z wieloletnim uzależnieniem;
 - ◆ mała aktywność społeczna;
 - ◆ nieatrakcyjność dla rynku pracy.

IV.3. Bezrobocie

Opis zjawiska

Zgodnie z definicją ustawową, za **osobę bezrobotną** uważa się osobę poszukującą zatrudnienia, która ukończyła 18 rok życia, nie osiągnęła wieku emerytalnego, aktualnie nie

uczy się na żadnym szczeblu kształcenia lub nie jest skierowana na szkolenie przez PUP oraz jest zameldowana w Polsce /pozostaje w Polsce legalnie/ jej pobyt może zostać zalegalizowany (azyl polityczny, karta stałego lub czasowego pobytu, obywatele UE).

Bezrobocie to szczególnie poważny problem natury społecznej, ale również ekonomicznej i psychologicznej, bowiem pozostawanie bez zatrudnienia, zwłaszcza długookresowe, implikuje szereg negatywnych skutków, które dotyczą zarówno osobę bezrobotną, jak również jej najbliższe otoczenie, w tym głównie rodzinę. Do **ekonomicznych** skutków bezrobocia zaliczyć można:

- niewykorzystany potencjał ludzki,
- obciążenie dla budżetu państwa i budżetów samorządowych, związane z koniecznością wypłacania świadczeń z pomocy społecznej oraz zasiłków dla osób bezrobotnych, jak również związane z utrzymaniem służb zajmujących się problemami i obsługą osób bezrobotnych,
- spadek poziomu życia osób bezrobotnych i ich rodzin.

Společnymi skutkami bezrobocia są:

- szerzenie się społecznych kręgów ubóstwa (jako efekt spadku poziomu życia osób bezrobotnych i ich rodzin);
- powstawanie i narastanie zjawisk społecznie niepożądanych i patologicznych (m.in. alkoholizm, przemoc w rodzinie, rozpad rodziny, utrata mieszkania, przestępczość), choroby (m.in. depresje, nerwice, choroby naczyń wieńcowych spowodowane długotrwałym stresem), zmiana ról społecznych, utrata lub ograniczenie kontaktów z otoczeniem, w przypadku młodzieży bezrobotnej – ryzyko związania się z subkulturami oraz wzrost zagrożenia narkomanią.

Psychologiczne skutki bezrobocia to:

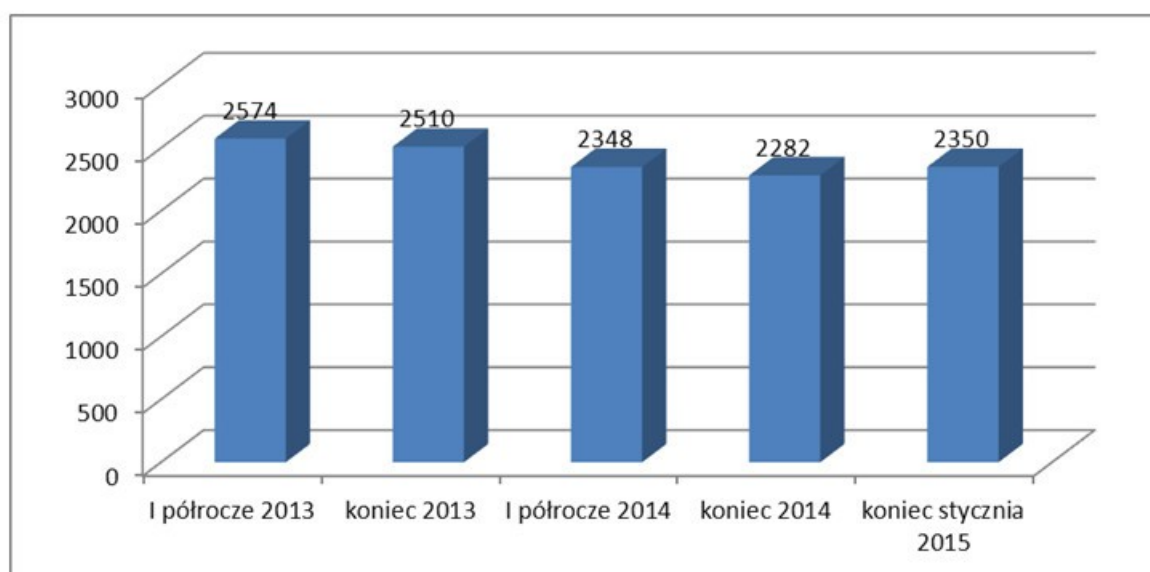
- utrata poczucia bezpieczeństwa, spadek samooceny, niezdolność do pokonywania problemów, poczucie bezradności, poczucie utraty wpływu na własne życie, postępujący zanik gotowości i chęci do podjęcia pracy, spadek umiejętności funkcjonowania w formach życia społeczno-gospodarczego, depresje, wzmożony stres.

Miernikiem poziomu bezrobocia jest m.in. wskaźnik bezrobocia, czyli procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności będącej w wieku produkcyjnym. W Gminie Miejskiej Legionowo na koniec grudnia 2014r. wskaźnik ten wyniósł 6,9%. Dla porównania, w tym samym okresie wskaźnik bezrobocia w województwie mazowieckim wyniósł 9,8% (wg

danych WUP Warszawa) zaś w całej Polsce – 11,5% (wg danych MPiPS).

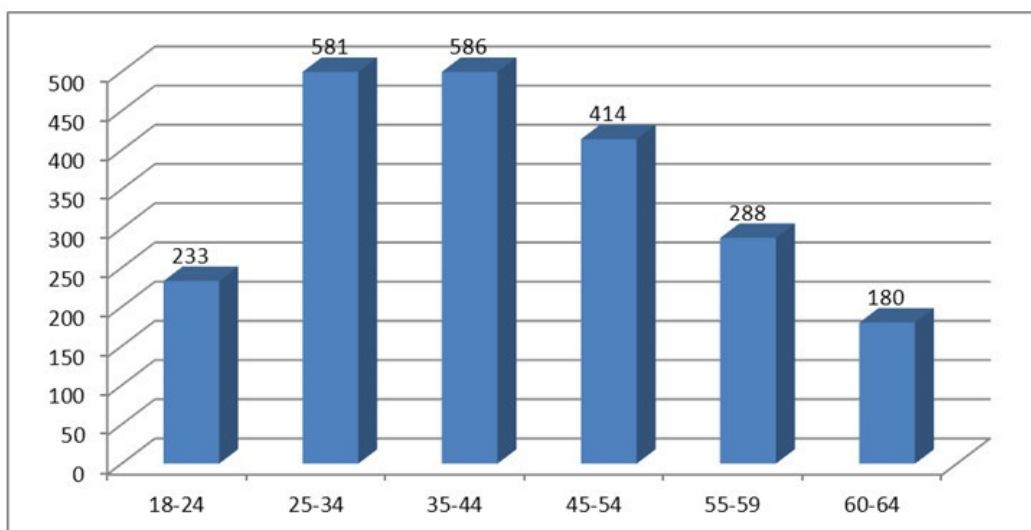
Na koniec grudnia 2014r. w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP) w Legionowie zarejestrowanych było 2282 bezrobotnych mieszkańców Legionowa, z czego największą grupę osób bezrobotnych stanowili ludzie w przedziale wiekowym 35-44 lata (586 osób), osoby z najniższym wykształceniem – gimnazjalnym lub poniżej (633 osoby), osoby długotrwale bezrobotne, pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (548 osób).

Wykres 12. Liczba mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo zarejestrowanych w PUP w latach 2013 -2015

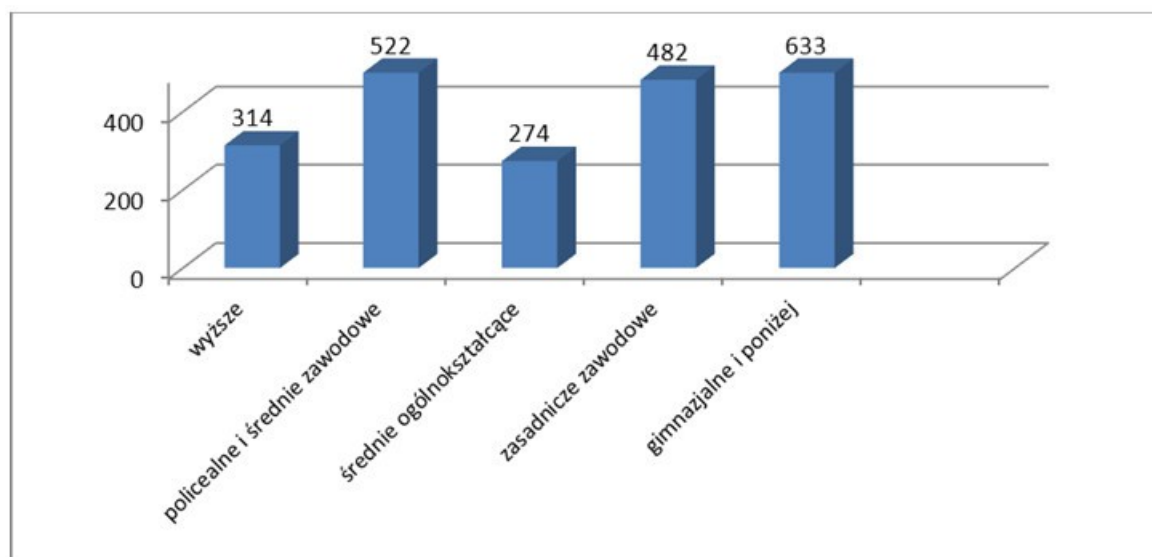
*na podstawie danych PUP Legionowo

Wykres 13 Struktura bezrobocia według wieku (stan na koniec 2014)

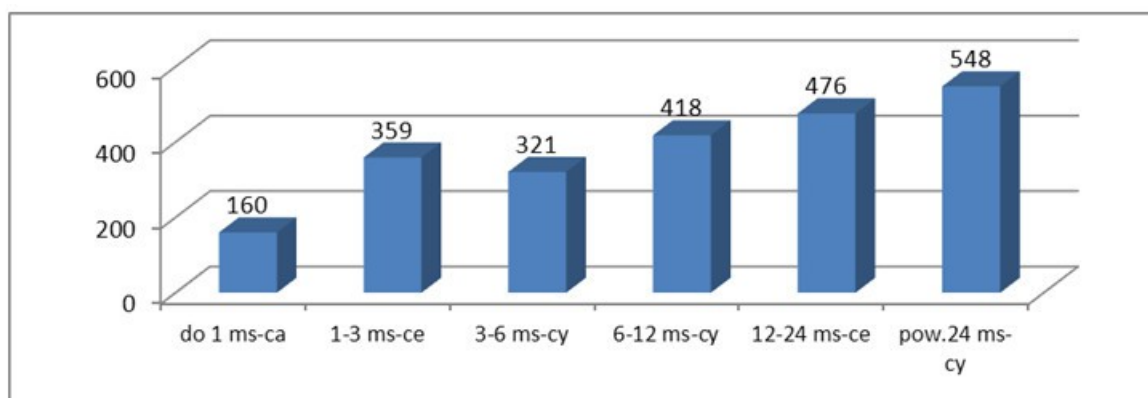
*na podstawie danych PUP Legionowo

Wykres 14 Struktura bezrobocia według wykształcenia (stan na koniec 2014)

*na podstawie danych PUP Legionowo

Wykres 15 Struktura bezrobocia według okresu pozostawania bez pracy (stan na koniec 2014)

*na podstawie danych PUP Legionowo

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
• oferta reintegracji społeczno- zawodowej w noclegowni dla bezdomnych mężczyzn • CIS, prace społecznie użyteczne • personel PUP doświadczony w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na	• brak dużych zakładów pracy

realizację projektów z zakresu aktywizacji zawodowej • dobre skomunikowanie z Warszawą, co przyczynia się do zwiększenia dostępności warszawskiego do rynku pracy mieszkańców Legionowa	
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
• interdyscyplinarne podejście do rozwiązywania problemu • bliska odległość od Warszawy	• wzrost bezrobocia w kraju • brak pracy tymczasowej • redukowanie miejsc pracy w firmach

IV.4. Niepełnosprawność

Opis zjawiska

„Niepełnosprawność” jest pojęciem utrwalonym i funkcjonującym potocznie w świadomości społecznej, jednak zakres jego znaczenia jest dynamiczny i podlega na kształtowaniu przez czynniki historyczne, uwarunkowania kulturowe, definicje prawne czy przesłanki etyczne – filozoficzne.

Przegląd definicji pojęcia niepełnosprawności wskazuje na jego wielowymiarowość a przez to obliguje, w budowaniu niniejszej strategii, do odniesienia się do różnorodności problemów, jakie w codziennym życiu napotykają osoby niepełnosprawne.

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje niepełnosprawność w następujący sposób:

Niepełnosprawność jest terminem-parasolem, obejmującym swoim zasięgiem upośledzenia, utrudnienia funkcjonalne oraz ograniczenia w partycypacji społecznej, gdzie upośledzenie jest rozumiane jako problem w strukturze lub funkcjach ciała, utrudnienie funkcjonalne oznacza problemy, jakie osoba ma z podejmowaniem i realizacją zadań życia codziennego, natomiast ograniczenia w partycypacji społecznej odnoszą się do problemów wynikających z relacji osoby do społeczeństwa i możliwości pełnienia przez nią ról społecznych. Niepełnosprawność jest zatem zjawiskiem niezwykle złożonym odzwierciedlającym interakcje pomiędzy cechami i funkcjami ludzkiego ciała, a cechami społeczeństwa, w którym człowiek żyje.

Wyraźna jest ewolucja definicji pojęcia niepełnosprawności od modelu medycznego, określającego niepełnosprawność jako konsekwencję choroby lub uszkodzenia ciała ku modelom społecznym, wskazującym na niepełnosprawność jako efekt ograniczeń, jakich doświadcza jednostka w relacji ze szerszym społeczeństwem.

W polskim prawodawstwie nie ma jednolitej definicji pojęcia niepełnosprawności, co może utrudniać planowanie i realizację kompleksowej strategii oddziaływań naprawczych i profilaktycznych wobec grupy osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r., definicja osoby niepełnosprawnej brzmi:

„Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”.

Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 roku - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych uznaje:

„(...) osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych (...)”

Sejm RP w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych stwierdza, że zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.

Diagnoza demograficzna i struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w Legionowie.

Gmina Miejska Legionowo liczy 53 609 mieszkańców, w tym 1 763 to mieszkańcy zameldowani na czasowo (dane na dzień 31.12.2014 r.).

Wśród mieszkańców gminy liczba dzieci i młodzieży do lat osiemnastu wynosi 10 781, co stanowi 20,10% populacji, osoby w wieku produkcyjnym od 18 do 65 lat to grupa licząca 32.947 mieszkańców, co stanowi 61,5% ogółu mieszkańców, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 18,5% populacji mieszkańców Legionowa, co stanowi grupę 9 885 osób.

Szacuje się, że około 15% mieszkańców Legionowa to osoby niepełnosprawne legitymujące się różnego typu orzeczeniami o niepełnosprawności: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, MON,

MSWiA oraz KRUS-u.

Dominującymi problemami zdrowotnymi u orzekanych osób w grupie wiekowej 0-16 są: astma, autyzm, schorzenia narządu ruchu, cukrzyca oraz niepełnosprawność intelektualna. W grupie wiekowej 16-60 lat dominują następujące problemy zdrowotne: choroby psychiczne, schorzenia narządu ruchu, schorzenia układu krążenia, schorzenia neurologiczne oraz schorzenia onkologiczne.

W grupie wiekowej 60+ dominują schorzenia narządu ruchu, schorzenia neurologiczne (stan po udarach) oraz schorzenia układu krążenia.

Informacje pozyskane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz z rozmów z psychologami i pedagogami szkolnymi wskazują na znaczny wzrost liczby dzieci z diagnozą spektrum autyzmu. Nie jest jasne, czy wzrost przypadków odzwierciedla rzeczywistą sytuację (należy dopuścić możliwość zaistnienia nieścisłości diagnostycznych) i czy trend wzrostowy utrzyma się. Niezwykle ważna jest więc obserwacja i stworzenie warunków do prawidłowego i wczesnego diagnozowania dzieci z podejrzeniem autyzmu.

W grupie wiekowej 16–60 lat dominującym problemem jest niepełnosprawność z powodu choroby psychicznej. Istotność tego problemu znalazła odzwierciedlenie w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, który wyznacza kierunki i priorytety działań zarówno na szczeblu państwowym, jak i samorządowym.

W grupie osób orzekanych przez PZSON w Legionowie przeważają osoby w wieku produkcyjnym z wykształceniem podstawowym lub zawodowym, które deklarują przy składaniu wniosków o wydanie orzeczenia chęć podjęcia pracy zawodowej (dane uzyskane w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Legionowie). Istnieje zatem potrzeba stymulacji legionowskiego rynku pracy do tworzenia ofert skierowanych do tej grupy mieszkańców.

Zgodnie z danymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie w latach 2012-2014 z różnych form pomocy skorzystała następująca liczba osób legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności:

Tabela 25 Liczba osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności:

	2012	2013	2014
Liczba osób korzystających z pomocy	1997	2097	2059
Liczba osób korzystających z zasiłków okresowych z tytułu	509	641	550

niepełnosprawności			
Liczba osób korzystających z zasiłków stałych	243	257	247
Liczba osób korzystających z zasiłków okresowych	9	13	26
Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób z upośledzeniem umysłowym	35	35	35

*na podstawie danych OPS Legionowo

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
NIEPEŁNOSPRAWNI • istniejące placówki: PCPR, OPS, ośrodki zdrowia, Domy Pomocy Społecznej, WTZ, Powiatowa Komisja ds. Orzekania o Niepełnosprawności działających na rzecz niepełnosprawnych, Urząd Miasta • dobrze wykształcona kadra • umiejętność pozyskiwania środków unijnych na rzecz niepełnosprawnych; • pozytywna postawa społeczna, gotowość pomocy osobom niepełnosprawnym. • działalność hospicjum domowego • funkcjonowanie szkół i przedszkoli integracyjnych i specjalnych • prowadzenie turnusów rehabilitacyjnych • działanie organizacji pozarządowych • dostęp do usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych • dostęp do wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci • ulgi przy korzystaniu z komunikacji	• brak Zespołu Leczenie Środowiskowego • niewystarczająca informacja w zakresie świadczeń, ulg i uprawnień, jakie osoby niepełnosprawne mogą uzyskać na terenie miasta.

miejskiej • możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej i psychiatrycznej	
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
• wsparcie dla przedsiębiorców zatrudniających osoby niepełnosprawne (np. PFRON) • możliwość pozyskiwania środków z UE z przeznaczeniem na potrzeby osób niepełnosprawnych • współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym • planowana realizacja programu na rzecz osób niepełnosprawnych	• niewystarczające środki z PFRON, którymi dysponuje PCPR • brak mieszkań chronionych • niskie świadczenia dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi • zbyt mała ilość miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych • brak zakładów pracy chronionej i pracy chałupniczej • negatywne trendy demograficzne – starzenie się społeczeństwa

IV.5. Przemoc w rodzinie

Opis zjawiska

Przemoc w rodzinie to problem społeczny, który z roku na rok staje się najistotniejszą kwestią społeczną. Zgodnie z art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 20015r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemocą nazywamy jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Wobec przemocy podejmuje się różnego rodzaju działania interwencyjne i łagodzące skutki

tego zjawiska. Literatura psychologiczna i pedagogiczna wyróżnia najczęściej występujące formy przemocy, m.in. :

- **przemoc fizyczna**, czyli naruszanie nietykalności cielesnej, np. bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, wykręcanie rąk,
- **przemoc psychiczna**, naruszanie godności osobistej poprzez, upokarzanie, krzyki, przeklinanie, zastraszanie, szantażowanie, wyśmiewanie, izolowanie od otoczenia,
- **przemoc seksualna**, naruszanie intymności poprzez, np. gwałt, zmuszanie do nieakceptowanych form współżycia, oglądania treści pornograficznych,
- **przemoc ekonomiczna**, naruszanie własności poprzez, np. kontrolowanie wydatków, wydzielanie pieniędzy, przywłaszczenie pieniędzy lub innych dóbr, zmuszanie do podpisywania zobowiązań finansowych,
- **zaniedbywanie**, naruszanie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich, mogące polegać na niedostarczaniu pożywienia, leków, ubrania, zaniedbywaniu podstawowych potrzeb drugiego człowieka.

Według amerykańskiej psycholog Leonora E. Walter, która badając kobiety doznające przemocy w rodzinie, w przemocy występują cyklicznie powtarzające się zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy :

- **faza narastającego napięcia** – osoba stosująca przemoc jest napięta i zirytowana, często robi awantury z byle powodu i prowokuje kłótnie,
- **faza gwałtownej przemocy** – ostry incydent przemocy, gdzie osoba stosująca przemoc staje się gwałtowna i wpada w szal,
- **faza „miodowego miesiąca”** – jest to czas skruchy osoby stosującej przemoc, gdzie sprawca najczęściej wówczas przeprasza, żałuje tego, co zrobił i okazuje miłość.

Przemoc nie jest jednorazowym aktem, lecz procesem, który ma tendencję do powtarzania się, a nie zatrzymana przemoc narasta. Dlatego niezmiernie ważne jest, aby ofiara doznająca przemocy otrzymała niezbędną, bezpłatną pomoc w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego oraz ochrony przed dalszym krzywdzeniem poprzez odizolowanie ofiary przemocy od osoby stosującej przemoc. Świadomość ofiary przemocy, o tym, że po fazie „miodowego miesiąca” znów będzie doznawała przemocy, przyczyni się do udzielenia jej właściwej pomocy. i nie rezygnacji w tej fazie z pomocy osób lub instytucji zewnętrznych. Najczęściej jednak osoby doznające przemocy w rodzinie w fazie „miodowego miesiąca” ponownie wierzą w zmianę sprawcy i z tej pomocy rezygnują.

W Gminie Miejskiej Legionowo funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem z dnia 24 września 2010r. Nr 265/2010 Prezydenta Miasta Legionowo w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zmienionego Zarządzeniem z dnia 7 października 2013r. Nr 171/2013.

Zespół interdyscyplinarny wykonuje swoje zadania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1493) oraz na podstawie aktów wykonawczych do ustawy tj. Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” oraz innych.

Pracą Zespołu Interdyscyplinarnego kieruje przewodniczący/cy Zespołu. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele: ośrodka pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów społecznych, psycholog, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi. Zatem zgłoszenia problemu przemocy w rodzinie można dokonać w każdej z tych instytucji. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Legionowie.

W latach 2013-2014 odbyło się 470 posiedzeń grup roboczych, na których udzielono wsparcia 254 osobom dotkniętym przemocą oraz 172 osobom wobec których istniało podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie. Podczas posiedzeń grupa robocza dokonuje analizy sytuacji w rodzinie i zjawiska problemu, na podstawie, której zostaje ustalony plan pomocy rodzinie. Podczas spotkania z osobą doświadczającą przemocy wypełniany jest „formularz C” - w ciągu ostatnich dwóch lat zostało wypełnionych 178 formularzy. Podczas rozmowy z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie wypełniany jest „formularz D” - w ciągu ostatnich dwóch lat zostało wypełnionych 34 formularzy. Rodzina, w trakcie prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty” jest stale monitorowana zarówno przez pracownika socjalnego, jak i dzielnicowego, do momentu aż ustania zjawiska przemocy i zostanie zakończona procedura „Niebieskiej Karty”. W okresie od 2013r. do 2014r. zakończono prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” w 144 przypadkach. Przestankami zamknięcia procedury było ustanie zjawiska przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu planu pomocy lub rozstrzygnięcia przez Zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą o braku zasadności podejmowania działań. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty-A” przez przedstawiciela jednego z podmiotów: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

W okresie 2013r.-2014r. najczęściej formularzy „Niebieskiej Karty-A” wypełniła Komenda Powiatowa Policji w Legionowie - 204, przez pracowników socjalnych zostało wypełnionych 9 formularzy „Niebieskiej Karty”, następnie Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 2 „Niebieskie Karty”, przez placówki Ochrony Zdrowia - 1 formularz „Niebieskiej Karty”. Łącznie zostało złożonych 214 formularzy „Niebieskiej Karty-A”, w tym 13, które zostały założone w toku trwania tej samej procedury.

Tabela 18 Liczba „Niebieskich Kart A”, wszczynających procedurę w 2013r. sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów:

Komenda Powiatowa Policji	75
Ośrodek Pomocy Społecznej	5
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0
Placówki Oświaty	0
Placówki Ochrony Zdrowia	1
Ogółem	81

Tabela 19 Liczba „Niebieskich Kart A”, wszczynających procedurę w 2014r. porządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów:

Komenda Powiatowa Policji	129
Ośrodek Pomocy Społecznej	4
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2
Placówki Oświaty	0
Placówki Ochrony Zdrowia	0
Ogółem	135

Oficjalne statystyki prowadzone przez Komendę Powiatową Policji w Legionowie obejmują wyłącznie zgłoszone przypadki, czyli takie w których doszło do interwencji Policji. W 2014 roku Komenda Powiatowa Policji w Legionowie na terenie Gminy Miejskiej Legionowo odnotowała 10.642 interwencji z czego interwencji domowych odnotowano 230. W 2013r. interwencji domowych odnotowano 340.

W ciągu ostatnich dwóch lat zapewniono schronienie w ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie dwóm osobom. W badanym okresie w związku z przemocą w rodzinie nie zostało

odebrane w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie żadne dziecko rodzinie, gdyż nie było bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka.

W latach 2013-2014 ze statystyk Komendy Powiatowej Policji w Legionowie i Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie wynika, że wśród osób dotkniętych przemocą w rodzinie w przeważającej ilości były kobiety - 224 kobiet, w tym 220 kobiet między 18 a 67 rokiem życia; 2 kobiety po 67 roku życia. Natomiast mężczyzn dotkniętych przemocą w rodzinie było 30, w tym 27 między 18 a 67 rokiem życia i trzech mężczyzn po 67 roku życia.

Ilość osób wobec, których istniało podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie w latach 2013-2014 było łącznie 250 osób. W przeważającej większości byli to mężczyźni -223 mężczyzn, w tym 222 mężczyzn między 18 a 67 rokiem życia i 1 mężczyzna powyżej 67 roku życia. Natomiast kobiet podejrzanych o stosowanie przemocy było 27, w tym 26 między 18 a 67 rokiem życia i 1 kobieta po 67 roku życia

Charakterystykę osób stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” oraz osób wobec, których stosowano przemoc w rodzinie w 2013 r. obrazują poniższe tabele.

Tabela 20 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie:

Płeć:	ogółem	do 18 lat	18-67 lat	powyżej 67 lat
kobiety	77	1	76	0
mężczyźni	11	0	10	1

Tabela 21 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie:

Płeć:	ogółem	do 18 lat	18-67 lat	powyżej 67 lat
kobiety	6	0	6	0
mężczyźni	78	0	77	1

Charakterystyka osób stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” i doświadczających przemocy w 2014r.

Tabela 22 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie:

Płeć:	ogółem	do 18 lat	18-67 lat	powyżej 67 lat
kobiety	147	1	144	2
mężczyźni	19	0	17	2

Tabela 23 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie:

Płeć:	ogółem	do 18 lat	18-67 lat	powyżej 67 lat
kobiety	21	0	20	1
mężczyźni	145	0	145	0

Według formularzy „Niebieska Karta-A” w latach 2013-2014 odnotowano jedno zgłoszenie o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka. Każda sprawa z udziałem nieletnich kierowana jest do Zespołu ds. wykroczeń, nieletnich i patologii Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji, gdzie podejmowane są działania w celu wyjaśnienia okoliczności i ustalenia rzeczywistych faktów w danej sytuacji. W przypadku wystąpienia podejrzenia przemocy wobec dzieci Zespół kieruje sprawę do Sądu Rodzinnego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich. Rodzina wówczas zostaje objęta nadzorem kuratora sądowego.

Dzieci w rodzinach w których prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty” zostają objęte pomocą psychologa Ośrodka Pomocy Społecznej, ewentualnie szkolnego psychologa, pedagoga szkolnego (w przypadku dzieci uczących się lub wieku przedszkolnym).

Każda zgłoszona sprawa jest analizowana przez Zespół interdyscyplinarny lub grupa roboczą, która przygotowuje wraz z rodziną plan pomocy rodzinie. Tak jak osoby doznające przemocy w rodzinie otrzymują wsparcie i specjalistyczną pomoc, tak i osoby podejrzane o stosowanie przemocy otrzymują ofertę wzięcia udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc. Program ma na celu nauczyć osobę kontrolowania złości i agresji w relacji z członkami rodziny. Może także skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej. Niestety osoby stosujące przemoc rzadko korzystają z pomocy specjalistów, aby zmienić swoje zachowanie. Wskazują na to statystyki korzystania z programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie. W roku 2013 w programie wzięła udział tylko jedna osoba stosująca przemoc, a w roku 2014 udział wzięły 4 osoby.

Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, działający

w strukturach Legionowskiego Centrum Charytatywno-Opiekuńczego Caritas DWP, z którego wsparcia i pomocy korzystają osoby doznające przemocy, zarejestrował w roku 2013 89 udzielonych porad, w roku w 2014 udzielił 90 porad.

W przypadku, gdy w rodzinie w której występuje przemoc i jest związana jednocześnie z problemem alkoholowym, wtedy zarówno osoby współuzależnione, doświadczające przemocy jak i osoby uzależnione, stosujące przemoc mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy m.in. takiej jak: pomoc specjalistów terapii uzależnień, psychoterapeutów, radcy prawnego, psychologa, warsztatów psychodramy, konsultacji seksuologicznych, grupy wsparcia. Pomoc świadczona jest w Centrum Profilaktyki zlokalizowanego przy ul. Aleja 3 Maja 24, finansowanych z programów przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Legionowo.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie, które w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia są zmuszone są opuścić lokal mieszkalny mogą uzyskać schronienie w Domu Samotnej Matki i Dziecka w Legionowie, w lokalu socjalnym lub innej placówce zapewniającej nocleg i pomoc na terenie Polski, w których poza wyżywieniem i zakwaterowaniem zostają objęte pomocą psychoterapeutyczną i działaniami z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
PRZEMOC W RODZINIE • istniejący Zespół przeciwdziałania przemocy oraz punkty pomocy dla ofiar po przemocy • dobre przygotowanie instytucji do pomocy ofiarom i sprawcom przemocy : OPS, PCPR, Policja, Sąd, Urząd Miasta Legionowo • dobrze wykształcona kadra • umiejętność pozyskiwania środków na programy osłonowe i	• Zbyt mała ilość dzielnicowych • Brak pokoju rozmów ze sprawcami

terapeutyczne • Dom Samotnej Matki w Legionowie jako schronienia	
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
• Interdyscyplinarne działania wszystkich instytucji powołanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	• Rozpowszechnianie się problemu • Nieskuteczna i niewystarczająca pomoc będzie skutkować degradacją rodziny • Skomplikowane i długotrwałe procedury karania sprawców

IV.6. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin

Według Zbigniewa Zaborowskiego, psychologa, który w swojej publikacji „O rodzinie. Rodzina jako grupa społeczno-wychowawcza” określił rodzinę jako grupę naturalną opartą na związkach krwi, małżeństwa lub adopcji. Jego zdaniem jest to grupa o charakterze wspólnoty, której podstawowa funkcja to :

1. utrzymanie ciągłości gatunkowej (biologicznej) społeczeństwa, stąd prokreacja dzieci jest istotną jej funkcją. Członkowie rodziny powiązani są nie tylko węzłami pokrewieństwa, lecz również związkami prawnymi – ekonomicznymi.
2. usługowo-opiekuńcza – zapewnia wszystkim codzienne usługi (wyżywienie, czystość mieszkania, odzież, itp.), oraz opiekę tym członkom, którzy nie są samodzielni w pełni z powodu wieku lub choroby, kalectwa bądź innych przyczyn; rodzina zaspokaja zarówno potrzeby bytowe oraz opiekuńcze członków, potrzeby troszczenia się o innych i doznawania opieki
3. socjalizacyjna – stosowana jest w stosunku do dzieci, które dzięki życiu w rodzinie wzrastają w społeczeństwo, ale i współmałżonków gdyż proces dostosowania się ich w małżeństwie jest procesem socjalizacyjnym

4. psychohigieniczna – dzięki stabilizacji, bezpieczeństwa, możliwości wymiany emocjonalnej i stworzenia warunków dla rozwoju osobowości przyczynia się do ich dojrzałości emocjonalnej i równowagi psychicznej; częściej nazywa się tę funkcję funkcją wymiany emocjonalnej lub funkcją ekspresji uczuć, bądź też rozładowania napięć emocjonalnych czy też funkcją zapewniającą członkom rodziny poczucie bezpieczeństwa.

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska.

Rzeczpospolita Polska zgodnie z zapisami zawartymi w art. 18 w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia z dnia 2 kwietnia 1997r chroni rodzinę i zapewnia opiekę Państwa w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględniając dobro rodziny, zaś rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Zasada ta znajduje również odzwierciedlenie w ratyfikowanej przez Polskę w 1991 roku – Konwencji o Prawach Dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych, zgodnie z którą rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie. Zawarta w Konstytucji RP. zasada udzielania przez władze publiczne pomocy rodzinie znajduje rozbudowane ujęcie w ustawach, w tym w szczególności w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej gdzie w treści art. 6 pkt 14 definiuje szeroko pojęcie rodziny jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące” oraz w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W ustawie o pomocy społecznej rodzina występuje jako podmiot ochrony i świadczeniobiorcy. W polskim systemie prawa rodzina traktowana jest jako podmiot szczególnej opieki ze strony państwa. Mianem rodziny wielodzietnej nazywa się komórkę społeczną posiadającą troje i więcej dzieci, przy czym rodzinę niepełną charakteryzuje stały brak w procesie wychowania jednego z rodziców.

Tabela 24 Ośrodek Pomocy Społecznej w Legionowie w zakresie pomocy udzielonej rodzinom z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2013-2014

	2013	2014
Liczba rodzin, dla których głównym powodem udzielenia pomocy była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	316	195
Rodziny niepełne	260	155
Rodziny wielodzietne	72	45

Ośrodek Pomocy Społecznej w Legionowie, zatrudnia asystenta rodziny, zgodnie z art. 17 ust. 1 w związku z art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r, który realizuje zadania określone w art. 15 ust.1 niniejszej ustawy i należą do nich praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, m.in. poprzez :

- a) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- b) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- c) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- d) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- e) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- f) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- g) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- h) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- i) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- j) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- k) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- l) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- m) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- n) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- o) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- p) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- q) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- r) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- s) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W 2013r. pomocą asystenta rodziny zostało objętych 22 rodziny, w tym 6 rodzin, zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny przez Sąd Rodzinny w Legionowie.

W trakcie 2013 roku asystentura została zamknięta w dwóch rodzinach. Przesłankami do jej zamknięcia było osiągnięcie celów i zrealizowanie planu pomocy rodzinie.

W 2014 r. asystent rodziny objął pomocą 18 rodzin, w tym 4 rodzin które zostały zobowiązane przez Sąd Rodzinny w Legionowie. W trakcie 2014 roku asystentura została zamknięta w dwóch rodzinach ze względu na zaprzestanie współpracy rodziny z asystentem.

Asystent rodziny zobligowany jest do pomocy i wspierania rodzin biologicznych, których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej, na rzecz ich powrotu do środowiska rodzinnego.

Pomoc w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych świadczona jest również przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie.

Ze statystyk Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie wynika, że w roku 2013 w pieczy zastępczej przebywało 114 dzieci, w tym w pieczy:

- 1 dziecko w rodzinie spokrewnionej,
- 63 dzieci w rodzinach zastępczych niespokrewnionych,
- 50 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych.

W 2014 r. w pieczy zastępczej przebywało 225 dzieci, w tym:

- 99 dzieci w rodzinach spokrewnionych,
- 65 dzieci w rodzinach zastępczych niespokrewnionych,

- 52 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych,
- 9 dzieci w rodzinach specjalistycznych.

W tabeli poniżej obrazujemy problematykę umieszczanych dzieci z terenu Gminy Miejskiej Legionowo w pieczy zastępczej na tle innych gmin w powiecie legionowskim:

ROK 2013				
Wieliszew	Jabłonna	Legionowo	Nieporęt	Serock
2	1	7	0	3

ROK 2014				
Wieliszew	Jabłonna	Legionowo	Nieporęt	Serock
1	1	6	1	0

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
DZIECKO I RODZINA • ulgi dla rodzin wielodzietnych w opłatach za pobyt dzieci w żłobku i przedszkolach prowadzonych przez gminę • dotacje udzielane przez miasto dla niepublicznych placówek oświatowych • dobre zaplecze edukacyjne: wyremontowane obiekty, wybudowane sale i boiska sportowe oraz place zabaw • interdyscyplinarne podejście do problematyki dziecka i rodziny (Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy) • Karta Dużej Rodziny	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w okresie wakacji , ferii zimowych i przerw świątecznych • Ograniczona oferta dla rodzin wielodzietnych • Niewystarczające zasoby mieszkaniowe dla rodzin ubiegających się o lokal komunalny • Zagrożenie wykluczeniem społecznym rodzin zamieszkałych w zasobach komunalnych • Słabe zaangażowanie się służby zdrowia w interdyscyplinarną pomoc rodzinom

• funkcjonowanie Domu Samotnej Matki, prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Urszulanek • Szkoła Rodzenia	
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
• wzrost świadomości społecznej w zakresie przemocy domowej, wychowania, uzależnień • trendy prorodzinne w polityce kraju	• występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziców • narastanie zjawiska agresji, wandalizmu wśród dzieci i młodzieży • niewystarczające środki finansowe na realizację zadań

IV.7. Uzależnienia

Opis zjawiska

Nadużywanie alkoholu i zażywanie narkotyków stanowi obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych, którymi zajmują się służby społeczne. Sytuacja społeczna czyli bezrobocie i ubóstwo oraz problemy związane z wychowaniem dzieci i młodzieży przez mieszkańców Legionowa powoduje nasilenie się problemów związanych z obecnością alkoholu i narkotyków w legionowskich rodzinach. Są to nie tylko problemy zdrowotne jakie niesie nadużywanie, ale również problemy dotyczące utrzymania prawidłowych relacji w rodzinie i w środowisku (powoduje pojawiające się akty przemocy w rodzinie, zaniedbania obowiązków rodzicielskich, zakłócanie porządku publicznego i łamanie prawa). Problemy z nadużywaniem alkoholu lub narkotyków powodują, że osoba ma problem z utrzymaniem pracy lub jej znalezieniem, jak również z regulowaniem płatności finansowych. Alkohol i narkotyki w życiu człowieka powodują degradację jego samego jak i wszystkich bliskich wokół niego. Alkohol i narkotyki wyrządzają szkodę nie tylko u osób sięgających po nie ale i u wszystkich najbliższych.

Podstawowym warunkiem do pracy nad osobą mającą problem z nadużywaniem alkoholu lub narkotyków jest całkowita abstynencja osoby uzależnionej. Proces zdrowienia i skomplikowany, uzależniony jest od jego chęci i dobrej woli.

Obecnie osoby uzależnione trafiają do leczenia odwykowego na skutek presji otoczenia – rodziny, instytucji lub pracodawcy, a nie w skutek samodzielnej decyzji. Osoby uzależnione od alkoholu dopóki nie zobaczą i odczują na samym sobie negatywnych skutków picia to nie widzą często potrzeby do własnego leczenia odwykowego i zachowania abstynencji. Często pierwszą oznaką pomocy dla osoby nadużywającej substancji psychoaktywnych lub alkoholu jest przerwanie ich komfortu picia czy zażywania. Ponoszenie konsekwencji picia czy zażywania wobec osoby uzależnionej oraz egzekwowanie wywiązywania się z obowiązków jest jedynym ze sposobów umożliwiającym zmianę w jego zachowaniu.

O skali zjawiska sięgania po substancje psychoaktywne na bazie Gminy Miejskiej Legionowo wnioskować można z danych instytucji i placówek związanych z problemem, że skala problemu podąża za ogólnopolskimi trendami a wnioski wysuwane na szczeblu krajowym i wojewódzkim są też prawidłowe dla społeczności Legionowa.

Przekładając dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczących populacji osób w Polsce, u których występuje problem alkoholowy, na obszar Gminy Miejskiej Legionowo szacunkowe dane liczbowe dotyczące populacji przedstawia się następująco:

Tabela 5. Populacja osób w Polsce, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych na tle Gminy Miejskiej Legionowo (dane szacunkowe)

		Gmina Miejska Legionowo 51.757 mieszkańców Stan w 2014r.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Ok. 2% populacji	ok. 1.035 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice	Ok. 4% populacji	ok. 2070 osób
Dzieci wychowujący się w rodzinach z problemem alkoholowym	Ok. 4% populacji	ok. 2070 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 2587 – 3623 osób

*opracowanie Urzędu Miasta Legionowo na podstawie danych PARPA

Danych na temat problemów uzależnienia w Gminie Miejskiej Legionowo dostarczają podmioty zajmujące się bezpośrednio problemem osób uzależnionych i współuzależnionych oraz pracującymi na co dzień w środowiskach zagrożonych uzależnieniami i są to dane z Legionowskich Poradni Leczenia Uzależnień, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie oraz Policji i Straży Miejskiej.

Tabela .6 Wybrane dane z legionowskich poradni leczenia uzależnień dotyczące zjawiska uzależnień w Legionowie w roku 2014.

	Przychodnia Lekarzy Specjalistów „EL-MED”	NZOZ „Legionowo”
Liczba klientów uzależnionych którzy ukończyli terapię	10	14
Liczba klientów uzależnionych w trakcie terapii	15	30
Liczba klientów uzależnionych, którzy przerwali terapię	19	18
Liczba klientów współuzależnionych	35	67
Liczba osób które skorzystały z usług poradni łącznie	321	227

* opracowanie Urzędu Miasta Legionowo na podstawie danych z przychodni EL-MED i Legionowo

Tabela 7. Klienci korzystający z pomocy Punktu Konsultacyjnego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Legionowie w 2014 r

Liczba osób z problemem alkoholowym	122
Liczba osób współuzależnionych	117
Liczba złożonych wniosków do MKRPA o podjęcie działań wobec osób uzależnionych	45
Liczba złożonych przez MKRPA wniosków do sądu ws. wszczęcia postępowania o przymusowe leczenie	9

Liczba własnych zaproszeń do mieszkańców o stawienie się przed MKRPA	510
Liczba nowych spraw założonych ws. osób uzależnionych	45

*opracowanie Urzędu Miasta Legionowo na podstawie danych z Punktu Konsultacyjnego MKRPA

Tabela 8. Skala zjawiska alkoholizmu i narkomanii wg. danych OPS w Legionowo

Rok	w tym:					
	Ogółem rodziny opięte pomocą	Ogółem osoby w rodzinach	Rodziny z problemem alkoholowym	Osoby w rodzinach z problemem alkoholowym	Rodziny z problemem narkotycznym	Osoby w rodzinach z problemem narkotycznym
2013	1516	3059	136	261	14	21
2014	1474	2903	67	153	5	8

*opracowanie własne na podstawie danych OPS w Legionowie

Tabela 9 Wybrane dane z Komendy Powiatowej Policji w Legionowie dotyczące zjawiska używania substancji psychoaktywnej w Legionowie w roku 2014r.

Liczba ujawnionych przez Policję nietrzeźwych osób do 18 roku życia	6
Liczba wszczętych postępowań karnych z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – w tym z udziałem nieletnich	25
– z tego w sprawach o wykroczenia	0
– z tego w sprawach o przestępstwa	24
Liczba stwierdzonych wykroczeń z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	1
Liczba stwierdzonych przestępstw z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	24
Liczba ujawnionych nietrzeźwych osób kierujących pojazdami:	1
– w tym nieletnich	164
– z tego ujawnionych sprawców wykroczeń	0
– z tego ujawnionych sprawców przestępstw	56
	58

Liczba nałożonych mandatów karnych z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	317+71 pouczeń
Liczba wszczętych postępowań karnych z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w tym z udziałem nieletnich	65
Liczba stwierdzonych przestępstw z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w tym z udziałem nieletnich	86
Liczba osób małoletnich, pokrzywdzonych przestępstwami narkotykowymi	1
Główny przedmiot (rodzaj narkotyku) w przestępstwach narkotykowych: 1. Marihuana 2. Amfetamina 3. Haszysz	X

*opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji Legionowo

Tabela 10. Wybrane dane Straży Miejskiej dotyczące zjawiska używania substancji psychoaktywnych w Legionowie w 2014r.

Liczba ujawnionych przypadków spożywania alkoholu w miejscach publicznych	2381
Liczba nietrzeźwych: – odwiezionych do Izby Wyrzeźwień – przekazanych rodzinom	167 295
Działania prowadzone przez Straż Miejską w Legionowie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (np. działania edukacyjne, informacyjne): – zajęcia w przedszkolach dotyczące bezpieczeństwa w czasie letnich zabaw oraz wyjazdów wakacyjnych	X

* opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej

Istotnym czynnikiem warunkującym wysokość spożycia alkoholu przez mieszkańców jest jego fizyczna dostępność, wynikająca z liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na danym obszarze. Zmiany w dostępności do alkoholu obrazuje wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży alkoholu.

Tabela 11 Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Miejskiej Legionowo

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Gmina Miejska Legionowo 2014r	
	Liczba	Limit
Ogółem, w tym:	153	165
- do spożycia w miejscu sprzedaży	48	50
- do spożycia poza miejscem sprzedaży	105	115
Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży	338	313

* opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Legionowo oraz PARPA (dane zebrane z gmin za pośrednictwem pełnomocników zarządów województw ds. rozwiązywania problemów alkoholowych)

W ramach pomocy dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowym Gmina Miejska Legionowo dysponuje ofertą dla osób uzależnionych bądź eksperymentujących w postaci punktów konsultacyjnych oraz oddziałów odwykowych niestacjonarnych.

Wykaz oferty na terenie Gminy Miejskiej Legionowo dla osób uzależnionych i współuzależnionych

a) Poradnie Terapii Uzależnień

- Przychodnia Lekarzy Specjalistów EL-MED, ul. Krasńskiego 70,
- NZOZ Legionowo, ul. Sowińskiego 4

b) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

c) punkty konsultacyjne zapewniającego pomoc psychoterapeutyczną, psychologiczną i prawną oraz wsparcie terapeutyczne w formie spotkań indywidualnych i grupowych dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, ich rodzin oraz osób uwikłanych w sytuację przemocy w rodzinie, Al. 3 Maja 24,

d) grupa wsparcia dla osób uzależnionych (alkohol, narkotyki, hazard, leki) i dyżury terapeutyczne dla osób uzależnionych, współuzależnionych i DDA, realizowane przez stowarzyszenie „Lepsze Dziś” na zlecenie Gminy Miejskiej Legionowo, skierowane do osób przed lub po odbyciu leczenia w poradniach uzależnień,

e) Mitingi Grup „AA” i grup „Al-Anon” działających przy legionowskich parafiach.

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
UZALEŻNIENIA • środki finansowe na programy z zakresu uzależnień • dobre zaplecze instytucjonalne dla systemu profilaktyki, interwencji i terapii uzależnień • funkcjonowanie noclegowni dla bezdomnych z ofertą reintegracji społeczno- zawodowej • wystarczające środki finansowe w ramach Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Funduszu Zwalczania Narkomanii, • niższy niż w Polsce i województwie wskaźnik liczby mieszkańców na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych, • rozwinięta sieć placówek oświatowo-wychowawczych, będących partnerami i realizatorami własnych programów profilaktycznych i zadań z zakresu przeciwdziałania działaniom ryzykownym, • doświadczona i wykwalifikowana kadra pedagogiczna w placówkach oświatowych: pedagodzy, psychologzy, reedukatorzy, terapeuci, pedagodzy specjaliści, logopedzi zapewniający wysoką jakość pomocy psychologiczno-pedagogicznej, • funkcjonowanie na terenie Gminy organizacji pozarządowych i nieformalnych stowarzyszeń, które prowadzą działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotycznych, • dwie Poradnie Terapii Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu, które swoją działalnością przyczyniają się do minimalizacji szkód zdrowotnych wśród mieszkańców,	• niewystarczający poziom wiedzy i kompetencji rodziców w zakresie pełnienia funkcji wychowawczych w środowiskach rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i ubóstwa, • niewystarczająca współpraca instytucjonalna w zakresie współdziałania i przekazywania informacji i jakości tych informacji między służbami, instytucjami zajmującymi się przypadkami kryzysowymi na terenie Legionowa, • brak ośrodka terapeutycznego dla osób uzależnionych.

- zaangażowanie mediów zlokalizowanych na terenie Legionowa w problematykę zwalczania patologii społecznej dające możliwość nagłaśniania prowadzonych kampanii społecznych i działań profilaktycznych,
- bogata oferta spędzania czasu wolnego dla mieszkańców gminy, w szczególności w związku z rozwojem marki Legionowa, opartej na propagowaniu sportu i zdrowego stylu życia.

Szanse

- interdyscyplinarne podejście do rozwiązywania problemu,
- stabilne otoczenie prawne – przepisy prawne nakładające i regulujące kwestie związane z tworzeniem polityki przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień są relatywnie trwałe i stabilne, co pozwala na skuteczne kształtowanie polityki gminy,
- zwiększające się możliwości kształcenia i podnoszenia kompetencji specjalistów i kadry placówek oświatowych, pracujących w samorządzie lokalnym, którzy mogą być wykorzystywani do współorganizacji pracy profilaktycznej i edukacyjnej,
- możliwość pozyskiwania przez Gminę Miejską Legionowo środków unijnych na potrzeby realizacji programów na rzecz dzieci i młodzieży,
- możliwość pozyskiwania pozagminnych środków finansowych przez organizacje pozarządowe, na realizację zadań z zakresu zmniejszania i przeciwdziałania patologiom społecznym,
- ogólnopolski wzrost zainteresowania społeczeństwa zdrowym stylem życia, w tym życia bez korzystania z substancji psychoaktywnych,

Zagrożenia

- relatywnie niska cena napojów alkoholowych (w warunkach polskich),
- niesprzyjające otoczenie makroekonomiczne - istniejące bezrobocie i związane z nim problemy finansowe, mogące powodować powstawanie warunków sprzyjających powstawaniu problemu nadużywania i używania substancji psychoaktywnych,
- niesprzyjające w rozwiązywaniu problemów alkoholowych zjawiska:
 - obecność w świadomości społecznej stereotypów na temat alkoholu (traktowane jako lekarstwo),
 - propagowanie liberalizacji przepisów dotyczących dostępu do tzw. miękkich narkotyków,
 - przyzwolenie na jazdę pod wpływem alkoholu,
 - unikanie zaangażowania się obywateli w rozwiązywanie problemów innych osób w sytuacjach kryzysowych takich jak problem uzależnienia i obojętność na występujące zjawiska

- wielość form i metod oddziaływania na dzieci i młodzież – bogata oferta zajęć i programów skierowana do dzieci i młodzieży.

patologiczne takie jak:
przemoc domowa u sąsiadów,
krzywdzenie dzieci,
zakłócanie porządku
publicznego, sprzedaż
napojów
alkoholowych młodzieży
i osobom nietrzeźwym.

- wzrost zachowań agresywnych i innych zachowań niepożądanych młodzieży,
- niewydolny system prawny w zakresie zobowiązań do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione,
- niespójny i niewydolny system prawny, powodujący nienależyte odizolowanie sprawcy przemocy od osób doświadczających przemocy,
- brak szybkiego dostępu do leczenia w wyspecjalizowanych placówkach leczenia odwykowego.

IV.8. Ludność w wieku poprodukcyjnym

SENIORZY

Zmiany społeczne, ekonomiczne a także postęp technologiczny i nauk medycznych sprawia, iż życie człowieka wydłuża się. Według statystyk GUS z 2013 roku średnia długość życia mężczyzn to 72,7 lat a kobiet to 81 lat. GUS prognozuje, iż znacznie zwiększy się długość naszego życia. W 2050 roku mężczyźni będą żyli o 9 lat dłużej niż obecnie a kobiety o 6 lat. W miastach mężczyźni będą dożywali wieku 82,5 lat, kobiety 87,5 lat, natomiast na wsi odpowiednio 81,6 i 87,4 lat. W istotny sposób zmniejszy się różnica w przeciętnym trwaniu życia mężczyzn i kobiet - do ok. 5,4 lat. W konsekwencji takich prognoz znacznie zwiększy się liczba ludności w wieku starszym w porównaniu do liczby osób nowo narodzonych. Dlatego bardzo ważne jest zwrócenie uwagi na problem starzenia się społeczeństwa oraz zapewnienie potrzeb tej grupy społeczności. Oprócz podstawowych potrzeb osób starszych związanych z zabezpieczeniem bytu i dostępu do opieki zdrowotnej szczególnego znaczenia nabierają potrzeby wyższego rzędu. Można do nich zaliczyć potrzebę: poczucia bezpieczeństwa, przynależności, przydatności, poczucia własnej wartości oraz szacunku.

Ich realizacja powinna być zapewniona przez gminy poprzez umożliwienie osobom starszym jak najszerszego dostępu do dóbr kultury, wypoczynku, edukacji w dziedzinie najnowszych technologii a także wiedza na temat oferty dla seniorów od organizacji pozarządowych jakie działają na terenie gminy.

Osoby starsze powinny mieć zagospodarowany czas wolny, być aktywne fizycznie i utrzymywać kontakty społeczne. Dzięki aktywności seniorzy podnoszą swoją odporność fizyczną i psychiczną, a co najważniejsze czują się potrzebni. Aktywne życie pozwala na samorozwój, rozwijanie pasji i zachowanie sprawności umysłu. Człowiek, który nie zamyka się w „czterech ścianach”, ma kontakt z ludźmi, ma poczucie bycia potrzebnym i wartościowym. Dzięki temu, iż są aktywności czują się bezpieczniej, spełniają swoje marzenia i są szczęśliwsi. Przez to, że mają liczne kontakty społeczne następuje integracja i tworzą się nieformalne grupy samopomocy. Co ważne są mniejszym obciążeniem dla społeczeństwa. Odsuwa się perspektywa umieszczenia w placówce opiekuńczej i zapobiega izolacji społecznej. Seniorzy działając na rzecz młodzieży odczuwają satysfakcję z dzielenia się doświadczeniem, a także zyskują sami możliwość zapoznania się z nowościami współczesnego świata. Osoby starsze dzięki międzypokoleniowym relacjom zyskują zadowolenie, satysfakcję, budują lepsze więzi międzypokoleniowe w swoich rodzinach.

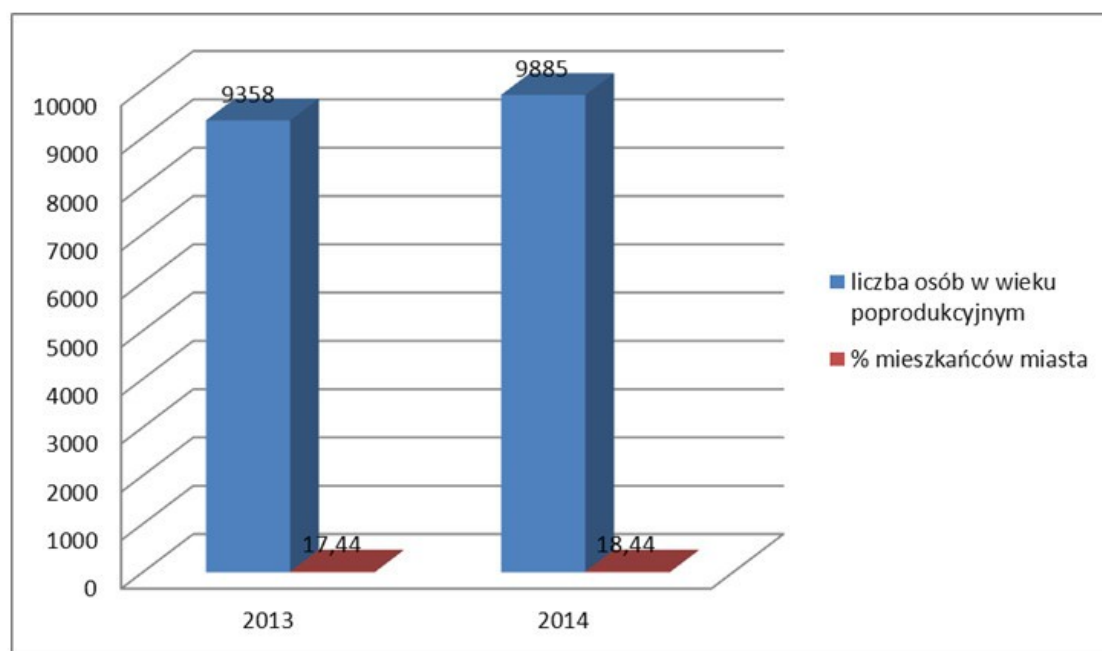
Seniorzy mają liczne bariery, najczęściej wskazują na przeszkody o charakterze zdrowotnym oraz problemy natury finansowej. Zapewnienie odpowiedniego poziomu świadczeń z zakresu ochrony zdrowia czy zmiany systemu zabezpieczenia społecznego pozostaje poza kompetencjami samorządu gminy. Działanie wymaga odpowiednich ogólnokrajowych strategii. Gmina w wymienionym obszarze może wspierać seniorów głównie poprzez system pomocy społecznej, przy udziale Ośrodka Pomocy Społecznej udzielać świadczeń finansowych i pozafinansowych oraz realizować programy wspierające i osłonowe. Gmina Miejska Legionowo swoje możliwości w zakresie zapewnienia aktywności społecznej osób starszych, zwiększa przy wykorzystaniu potencjału podmiotów III sektora.

Zgodnie z danymi BIP w Legionowie na koniec grudnia 2013r. osoby w wieku poprodukcyjnym przebywające na stałe i czasowo (mężczyźni 65 lat i powyżej oraz kobiety 60 lat i powyżej) stanowiły liczbę 9358 (17,44% mieszkańców miasta), w tym kobiety 60 lat i powyżej 6713 i mężczyźni 65 lat i powyżej 2645.

Zgodnie z danymi BIP w Legionowie na koniec grudnia 2014r. osoby w wieku poprodukcyjnym przebywające na stałe i czasowo (mężczyźni 65 lat i powyżej i kobiety 60 lat i powyżej) stanowiły liczbę 9885 (18,44% mieszkańców miasta), w tym kobiety 60 lat

i powyżej 7023 i mężczyźni 65 lat i powyżej 2862.

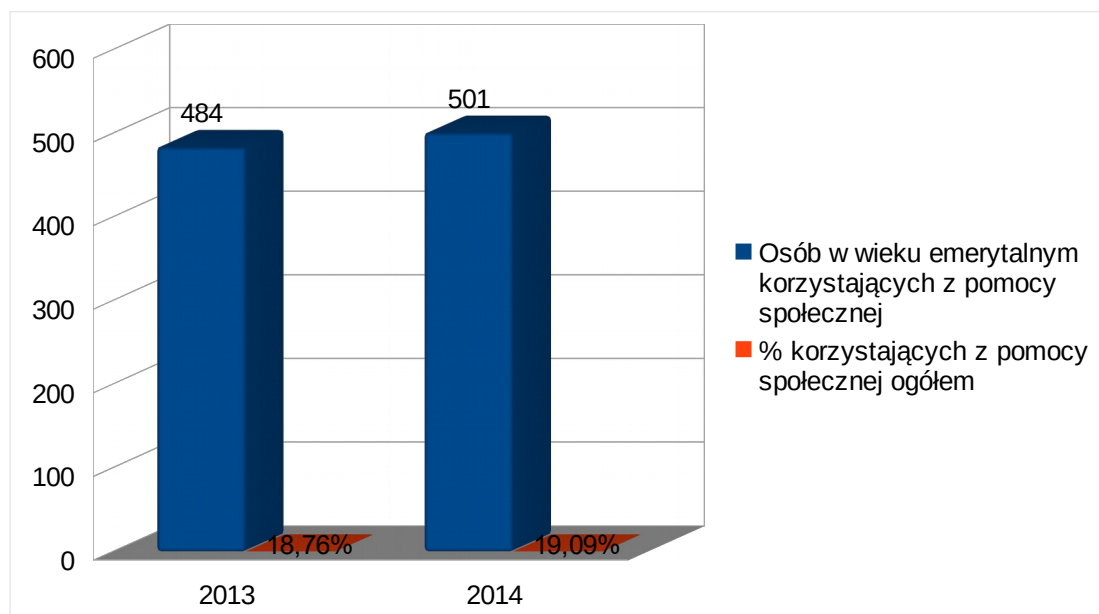
Wykres 17 Osoby w wieku poprodukcyjnym (emerytalnym) w Legionowie w latach 2013 -2014

*opracowano na podstawie BIP Legionowo

Ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w 2013 r. korzystało 484 osoby w wieku emerytalnym (mężczyźni 65 lat i powyżej, kobiety 60 lat i powyżej), w tym kobiety 60 lat i powyżej - 370 i mężczyźni 65 lat i powyżej - 114, co stanowiło 18,76% osób korzystających ze wsparcia Ośrodka. Ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w 2014 r. korzystało 501 osób w wieku emerytalnym (mężczyźni 65 lat i powyżej, kobiety 60 lat i powyżej), w tym kobiety 60 lat i powyżej -379 i mężczyźni 65 lat i powyżej -122, co stanowiło 19,09% osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wykres 18 Osoby w wieku emerytalnym korzystające z pomocy społecznej, świadczonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2013-2014.

*opracowano na podstawie danych OPS Legionowo

Poza świadczeniami pieniężnymi do najczęściej udzielanych osobom starszym form pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej należą usługi opiekuńcze z tego rodzaju wsparcia skorzystało 2013 roku 133 osoby w wieku poprodukcyjnym z tego 28 mężczyzn 65 lat i powyżej, 105 kobiet 60 lat i powyżej a w roku 2014 roku 154 osoby w wieku poprodukcyjnym z tego 28 mężczyzn 65 lat i powyżej, 126 kobiet 60 lat i powyżej.

Infrastruktura w zakresie pomocy osobom starszym i organizacje działające na rzecz seniorów.

Dom Dziennego Pobytu dla osób starszych

Podmiotem prowadzącym **Dom Dziennego Pobytu** dla osób starszych jest Gmina Legionowo. Dom Dziennego Pobytu przeznaczony jest dla 90 osób, znajduje się na ulicy Generała Józefa Piłsudskiego 3. Dom przeznaczony jest dla osób samotnych, emerytów i rencistów. W placówce przeważają osoby z zaburzeniami psychicznymi, oraz osoby z problemami narządu ruchu. Celem działania placówki, jest zabezpieczenie dziennej opieki osobom starszym, samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych. Dom poza zabezpieczeniem dziennego pobytu zapewnia ciepły posiłek w czasie pobytu, organizuje zajęcia terapeutyczne, relaksacyjne, prowadzi terapię zajęciową, rehabilitację ruchową w formie gimnastyki

usprawniającej, zapewnia kontakty społeczne i udział w zajęciach kulturalno-towarzyskich. Personel współpracuje z rodziną i środowiskiem w zakresie budowania sieci wsparcia społecznego. W Ośrodku podejmowanych jest wiele działań mających na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych m.in. poprzez organizowanie i uczestnictwo w rozmaitych imprezach okolicznościowych oraz spotkaniach z przedszkolakami i uczniami z Legionowskich przedszkoli i szkół, które pozytywnie wpływają na relacje międzypokoleniowe. Dom Dziennego Pobytu świadczy również usługi w postaci wyżywienia na wynos dla osób kwalifikujących się do usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, które ze względu na wiek i stan zdrowia i własnym staraniem nie są w stanie ich zapewnić. W placówce wsparcia dziennego można również uzyskać doraźną pomoc psychologiczną i konsultacje psychiatryczne oraz pomoc socjalną. Uczestnicy mają możliwość skorzystania z urządzeń i środków służących do utrzymania higieny osobistej.

Z tej formy wsparcia skorzystało w 2013 r. 72 osoby w wieku poprodukcyjnym z tego 22 mężczyzn 65 lat i powyżej, 50 kobiet 60 lat i powyżej a w roku 2014 79 osób w wieku poprodukcyjnym z tego 22 mężczyzn 65 lat i powyżej, 57 kobiet 60 lat i powyżej.

Domy Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Miejskiej Legionowo działają dwa Domy Pomocy Społecznej. Dom Pomocy Społecznej "Kombatant" mieszczący się na ul. Jagiellońskiej 71 oraz Dom Pomocy Społecznej im. Wandy Olędzkiej mieszczący się na ul. Okrzei.

W 2013r. przebywało w tych domach 108 mieszkańców, z czego w Domu Pomocy Społecznej "Kombatant" 97 osób, a w Domu Pomocy Społecznej im. Wandy Olędzkiej 11 osób. W 2014r. przebywało w Domach Pomocy Społecznej 104 osoby, z czego w Domu Pomocy Społecznej "Kombatant" 93 osoby, a w Domu Pomocy Społecznej im. Wandy Olędzkiej 11 osób - kobiet.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Gmina Miejska Legionowo na podstawie wydanych skierowań, dofinansowuje pobyt w domach pomocy społecznej. W 2013 roku dofinansowanie otrzymało 23 osoby – skierowanych i umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej "Kombatant" 7 kobiet w wieku powyżej 60 roku życia i 2 mężczyzn w wieku 65 lat i więcej, oraz w Domu Pomocy Społecznej im. Wandy Olędzkiej 14 kobiet.

W roku 2014 dofinansowanie z Gminy otrzymało 25 osób – w Domu Pomocy Społecznej "Kombatant" 8 kobiet w wieku powyżej 60 lat i 2 mężczyzn w wieku powyżej 65 lat oraz z Domu Pomocy Społecznej im. Wandy Olędzkiej 15 kobiet.

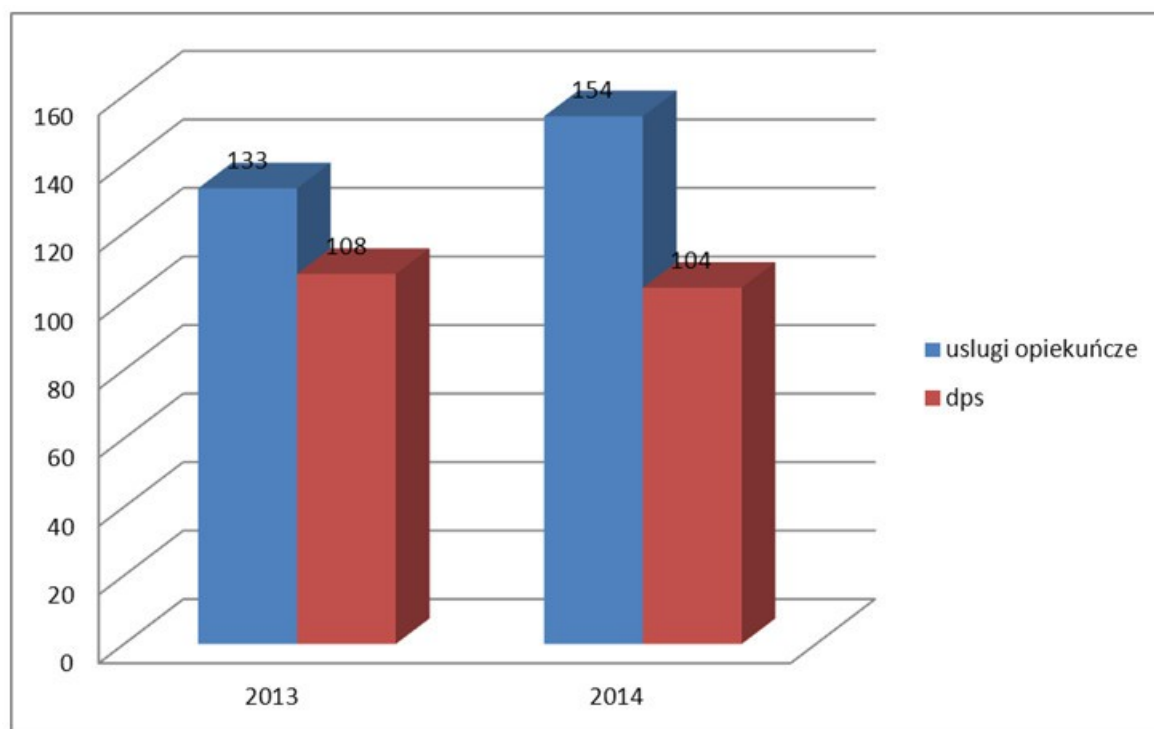
Dom Pomocy Społecznej im. Wandy Olędzkiej mieści się przy ul. Okrzei 5 w Legionowie i przeznaczony jest wyłącznie dla kobiet. Dom prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Wspomożycielek Dusz Czyścowych. Placówka jest odpowiednio wyposażona i przystosowana dla osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych. Posiada 11 miejsc dla kobiet w podeszłym wieku. Decyzję o skierowaniu i odpłatności do placówki wydaje Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie. Podstawowym celem działania Domu jest zapewnienie Mieszkankom całodobowej opieki oraz zaspokajanie ich niezbędnych potrzeb: bytowych, zdrowotnych, społecznych, kulturalnych i religijnych. Dom zapewnia swoim mieszkankom opiekę:

- 1.medyczną - pielęgniarstwa i lekarza pierwszego kontaktu - zapewnia też dowóz mieszanek na konsultacje specjalistyczne,
- 2.rehabilitacyjną - gimnastykę ogólną, na przyrządach i przyłóżkową, której celem jest utrzymanie jak najlepszej kondycji fizycznej mieszanek,
- 3.terapię zajęciową - aktywizującą mieszanek i umożliwiającą czynne spędzenie czasu wg ich możliwości oraz zaspokaja potrzeby kulturalne i religijne.

Dom Pomocy Społecznej "Kombatant" znajduje się na ul. Jagiellońskiej 71 w Legionowie. Jest to placówka prowadząca działalność na rzecz osób starszych i przewlekle somatycznie chorych. Dom dysponuje 96 miejscami w tym 71 jednoosobowymi pokojami (ok. 10 m²). Każdy z tych pokoi wyposażony jest w oddzielną łazienkę z prysznicem oraz balkon. Pozostałe mieszkania to głównie tzw. studia małżeńskie tj. 2 pokoje z wewnętrznym korytarzem i łazienką. Budynek pozbawiony jest barier architektonicznych, otoczony jest ogrodem. W placówce pracuje wykwalifikowany personel. m.in. pielęgniarki, opiekunki i pokojowe. Adekwatnie do zaleceń lekarskich oraz preferencji mieszanek posiłki serwowane są w ramach różnych programów żywieniowych (dieta lekkostrawna, cukrzycowa, miksowana czy podstawowa po 65. roku życia). Placówka posiada dwa samochody i w razie potrzeby mieszanek są dowożeni na wizyty lekarskie do lekarzy specjalistów do przychodni na terenie Legionowa, jak również poza miasto: do szpitali w Warszawie i Wieliszewie. Mieszanek Domu Pomocy mogą korzystać codziennie z ćwiczeń usprawniających (gimnastyki ogólnorozwojowej indywidualnej i gimnastyki grupowej) pod nadzorem technika fizjoterapii. Zlecone zabiegi rehabilitacyjne wykonywane są w sali rehabilitacji, która jest wyposażona w specjalistyczny sprzęt. W placówce są prowadzone również zajęcia plastyczne, manualne w salach terapii zajęciowej pod okiem terapeuty zajęciowego. Mieszanek Domu Pomocy Społecznej mają zapewnioną także opiekę psychologa, pracownika socjalnego. Na terenie

obiekcie znajduje się biblioteka, mieszkańcy mogą także skorzystać z internetu. Placówka organizuje także wycieczki i umożliwia udział w imprezach kulturalno -oświatowych. W Domu Pomocy w kaplicy codziennie odprawiane są nabożeństwa.

Wykres 19 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2013-2014 (dane obejmują osoby starsze).

Środowiskowe formy wsparcia

Osoby starsze mogą również korzystać w Gminie Miejskiej Legionowo ze środowiskowych form wsparcia, tj. z Klubów Seniora i Uniwersytetu III wieku, a także z Domu Dziennego Pobytu.

Kluby seniora

Na terenie miasta Legionowo działają 2 Kluby Seniora- **Klub 411** mieszczący się na ul. Wilanowskiej 1 lokal 411 i Klub **Seniora "Zapominajka"**, który znajduje się przy Miejskim Ośrodku kultury, spotkania odbywają się w placówce przy ulicy Targowej 65. Głównym celem działania klubów jest zagospodarowanie czasu wolnego osób starszych. W ramach Klubów Seniora prowadzone są zajęcia integracyjne, organizowane są koła zainteresowań (m.in. turnieje brydżowe, koła teatralne, nauka tańca, modelarnia itp.).

Seniorzy mają organizowane wyjścia do kina i teatru oraz wycieczki turystyczne. Na Terenie miasta Legionowo działa również teatr dla osób starszych **"Na Luzie"**, gdzie seniorzy mogą spędzić swój czas trenując i przygotowując się do spektakli. Grupa działa pod patronatem Miejskiego Ośrodka Kultury, zajęcia odbywają się w MOK na ul. Norwida 10 lub w Ratuszu Miasta na sali widowiskowej.

Uniwersytet III Wieku

Legionowski Uniwersytet Trzeciego Wieku (LUTW) utworzony został w 2006 roku przez Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym Nadzieja oraz Miejski Ośrodek Kultury w Legionowie. Siedziba główna znajduje się na ul. Piłsudskiego 3 w Legionowie. Patronatem naukowym LUTW została Akademia Humanistyczna w Pułtusk. Jej przedstawiciel, dr Tomasz Aleksandrowicz- dziekan Wydziału Administracji, sprawuje przewodnictwo Rady Programowej LUTW. Bieżącą pracą Uniwersytetu kieruje dr Roman Biskupski. Uniwersytet Trzeciego Wieku prowadzi wykłady i zajęcia fakultatywne m.in. z języka niemieckiego, rosyjskiego, obsługi komputera, warsztaty plastyczne, gimnastykę rehabilitacyjną, gimnastykę rekreacyjną, naukę tańca towarzyskiego, warsztaty uprawy roślin, zajęcia fotograficzne, teatralne, warsztaty rękodzieła artystycznego i sztuk pięknych. Uniwersytet prowadzi także chór belcanto ,salonik literacki, spotkania Amazonek, a także internetową kawiarenkę seniora. Uniwersytet organizuje spotkania szachistów i brydżystów. Zadaniem Uniwersytetu jest przede wszystkim poszerzanie wiedzy i umiejętności seniorów, organizacja czasu wolnego przez udział w zajęciach oraz wycieczkach.

Tabela 26 Liczba uczestników poszczególnych form wsparcia środowiskowego w latach 2013-2014.

Kluby Seniora	Liczba osób korzystających korzystających korzystających ze wsparcia	
	2013 r.	2014 r.
Klub 411	ok. 50	ok. 50
Scena 210	-	ok. 300
Klub Seniora "Zapominajka"	ok.100	ok.100
Suma	ok.150	ok.450

Formy wsparcia środowiskowego	Liczba osób	
		2014 r.
Kluby Seniora	ok. 150	ok. 450
Dom Dziennego Pobytu dla osób starszych	72	79
Uniwersytet III Wieku	2012/2013 ok.240	2013/2014 ok.224

Opieka medyczna

Z punktu widzenia opieki medycznej dla osób starszych istotną rolę na terenie Gminy Miejskiej legionowo pełni zakład opiekuńczo leczniczy "Wigor".

Zakład mieści się w Legionowie przy ulicy Pomorskiej 26. Zakład istnieje od lipca 2000 roku, na podstawie wpisu do rejestru Zakładów Opieki Zdrowotnej prowadzonego jest przez Wojewodę Mazowieckiego. Składa się z:

- Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego,
- Zakładu Pielęgnacyjno- Opiekuńczego,
- Gabinetów: Fizjoterapii, Akupunktury, Psychoterapii, Porad Dietetycznych.

Od 01.01.2004 Niepubliczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej "WIGOR" posiada umowę z NFZ w zakresie opieki długoterminowej, co pozwala na częściową refundację kosztów pobytu w ośrodkach. Kontrakt dotyczy zakresu ogólnego w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym i w Zakładzie Pielęgnacyjno -Opiekuńczym oraz stanów ciężkich w Zakładzie Opiekuńczo Lecznicznym dla pacjentów w stanie wegetatywnym.

Niepubliczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej "WIGOR", jako placówka opieki długoterminowej od początku istnienia spełnia oczekiwania nawet najbardziej wymagających pacjentów. Utrzymanie najwyższego standardu usług możliwe jest dzięki korzystaniu z najnowszych osiągnięć nauki. Oferuje całodobową opiekę medyczną, doświadczenie w demencji, pełną rehabilitację, terapię zajęciową, opiekę psychologiczną, porady dietetyczne, zajęcia logopedyczne, imprezy okolicznościowe oraz atrakcyjne położenie. W Niepublicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej "Wigor" prowadzone są różne terapie. Między innymi terapia zajęciowa za pomocą, której podnosimy ogólną sprawność starszych osób, które mają trudności z wykonywaniem codziennych rutynowych czynności.

ANALIZA SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
SENIORZY • pomoc w formie usług skierowana do osób starszych • funkcjonowanie klubów seniora • możliwość skorzystania z oferty Zakładu Opiekuńczo Leczniczego • możliwość uczestniczenia w zajęciach Uniwersytetu III Wieku • funkcjonowanie Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych • dostęp do pomocy psychologicznej • organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz seniorów • kapitał ludzki (emeryci – wiedza i doświadczenie, wykształcenie) • infrastruktura (basen, Arena, Park Seniora, Ratusz, Centrum Komunikacji, Dom Kultury, Miejski Ośrodek Kultury), ośrodki zdrowia, sąd, NGO, kościoły, wspólnoty • stworzony system SMS • duże zagęszczenie (łatwiej dotrzeć)	• niewystarczająca dostępność usług medycznych i rehabilitacyjnych • słaby przepływ informacji do osób starszych • brak animatorów aktywności fizycznej • brak lekarza geriatry • bariery architektoniczne • brak tradycji i tożsamości z miastem
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
• wykorzystanie potencjału osób starszych i zapewnienie im partycypacji w życiu lokalnej społeczności, • sprawy seniorów to jeden z głównych aspektów polityki społecznej (obecny priorytet) • możliwość pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz (m.in. UE)	• niewystarczająca ilość środków finansowych na zadania • ograniczona ilość usług medycznych specjalistycznych zagraża pogorszeniu stanu zdrowia seniorów i senierek • Ubożenie części społeczeństwa – emerytów i rencistów

- rozwój idei wolontariatu seniorów

IV.8. Integracja mniejszości

ROMOWIE

Romska mniejszość etniczna jest jedyną mniejszością, która jest narażoną na wykluczenie społeczne. Uwarunkowane jest to wieloma czynnikami społecznymi i kulturowymi, głównie niskim poziomem wykształcenia tej grupy, co przekłada się na brak wśród członków społeczności romskiej kwalifikacji pożądanых na rynku pracy, a to z kolei warunkuje złą sytuację bytową i zdrowotną wśród Romów. Według danych Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji za rok 2011, stopa bezrobocia wśród Romów w woj. mazowieckim wynosiła aż 72%.

Według danych przeprowadzonego w 2011 r. Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, na terenie Polski zamieszkiwało ok. 17 tys. Romów. Z kolei dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. mówiły o 1291 członkach społeczności romskiej, zamieszkujących województwo mazowieckie, z czego 51 Romów zamieszkiwało teren Gminy Miejskiej Legionowo.

Ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie od wielu lat korzysta 13 rodzin romskich. Wsparcie to obejmuje: zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe, świadczenia pieniężne na żywność, paczki żywnościowe świąteczne, posiłki dla dzieci w przedszkolach/szkołach, pomoc rzeczową w formie opału.

Od roku 2014 Ośrodek Pomocy Społecznej w Legionowie po nawiązanej współpracy w Wójtem Romskiej społeczności z terenu naszej gminy prowadzi rozmowy i potrzeby i problemach ich członków. W roku 2015 do Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie wpłynęło oficjalne pismo ze strony legionowskich Romów dotyczące ich podstawowych potrzeb. Ze wstępnej diagnozy wynika, iż problemy romskich rodzin dotyczą przede wszystkim złych warunków mieszkaniowych, braku wystarczających środków finansowych na bieżące potrzeby związane z opłatami za lokale mieszkalne, rachunki za media. Legionowscy Romowie w przeważającej większości zasiedlają mieszkania komunalne, których z uwagi na złą sytuację finansową nie są w stanie na bieżąco remontować, jak również nie są w stanie tych mieszkań wyposażać w podstawowe sprzęty gospodarstwa domowego oraz niezbędne meble.

Ponadto, członkowie społeczności romskiej borykają się z problemami natury zdrowotnej,

wymagającymi regularnych wizyt lekarskich oraz zażywania leków. Brak ubezpieczenia zdrowotnego oraz brak środków finansowych powoduje, iż wielu legionowskich Romów nie jest w stanie zapewnić sobie należytego leczenia.

Legionowscy Romowie będący w wieku aktywności zawodowej zainteresowani są głównie pracą na własny rachunek (m.in. handel obwoźny, prace chałupnicze), jednak brak im środków finansowych na otwarcie własnej działalności gospodarczej. Z kolei uprzedzenia i stereotypy na temat Romów znacznie utrudniają im znalezienie zatrudnienia na otwartym rynku pracy, jak również utrudniają im pełną integrację z lokalną społecznością, co ma miejsce już na etapie szkoły podstawowej – podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie uskarżają się na brak tolerancji względem ich dzieci ze strony rówieśników.

Z powyższych informacji wprost wynika, iż sytuacja bytowa legionowskich Romów korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej jest bardzo trudna, czego powodem jest głównie brak kwalifikacji zawodowych w tej grupie etnicznej, a to implikuje kolejne problemy, tj. zły stan zdrowia czy uzależnienie od instytucji pomocowych.

Ponadto, należy zwrócić uwagę na uprzedzenia i stereotypy, z którymi spotykają się legionowscy Romowie, co utrudnia im znalezienie zatrudnienia na otwartym rynku pracy, zaś dzieciom romskim utrudnia edukację szkolną już od najmłodszych lat.

Gmina Miejska Legionowo planując kierunki działań związane z problematyką społeczności romskiej powinna stworzyć Programy osłonowe oraz aktywizujące, które pozwolą tej grupie społecznej na aktywność zarówno zawodową jak i społeczną oraz skierowaną na integrację środowiska romskiego z lokalną społecznością. Konieczne jest, aby wzmacniać różnorodność w naszej wspólnocie lokalnej i pomóc zintegrować się całemu społeczeństwu.

IV.9. Przestępczość

Bezpieczeństwo publiczne w ujęciu węższym to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, a także przed zjawiskami mogącymi zakłócić normalne funkcjonowanie obywateli godzącymi w ogólnie-przyjęte normy postępowania. Bezpieczeństwo publiczne jest także stanem w społeczeństwie, który umożliwia jego sprawne funkcjonowanie.

Bardzo groźnym zjawiskiem powodującym zachwianie poczucia bezpieczeństwa publicznego u obywateli jest szeroko rozumiana przestępczość.

W celu diagnozowania oraz przeciwdziałania przestępczości, które to działania mają zmierzać do wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo, Straż

Miejska wspólnie z Policją opracowały mapę zagrożeń na terenie miasta. Mapa zagrożeń jest aktualizowana co miesiąc. Teren Gminy Miejskiej Legionowo został podzielony na VII sektorów, gdzie w każdym z tych obszarów na podstawie prowadzonych analiz stworzono rejony zagrożeń oraz miejsca szczególnie niebezpieczne.

Służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo

Na terenie Gminy Miejskiej Legionowo przy ul. Jagiellońskiej 26B ma swoją siedzibę Komenda Powiatowa Policji w Legionowie, w tym też budynku siedzibę swoją posiada Straż Miejska. W związku z tym, że obie te instytucje są odpowiedzialne za bezpieczeństwo mieszkańców znajdują się w tym samym budynku, dzięki temu przepływ informacji dotyczący m.in. występujących zagrożeń jest natychmiastowy, a to wpływa pozytywnie na efektywność działania zarówno jednej jak i drugiej służby. Na uwagę zasługuje fakt, że również w tym samym budynku zostało umieszczone Centrum Monitoringu Wizyjnego Gminy Miejskiej Legionowo. System ten składa się na obecną chwilę z 32 punktów kamerowych rozmieszczonych na terenie miasta z możliwością jego rozbudowy. Poniżej wykaz istniejących punktów kamerowych na terenie Gminy Miejskiej Legionowo:

Nr kamery	Lokalizacja
K01	Warszawska/Sobieskiego
K02	Warszawska/Jagiellońska
K03	Piaskowa PKP
K04	Piaskowa/Al. Sybiraków
K05	Rondo Poniatowskiego
K06	Osiedle Młodych
K07	Legionowo Przystanek(PKP)
K08	Piłsudskiego (PKP)
K09	Piłsudskiego – Rynek
K10	Jagiellońska/Piłsudskiego
K11	3-Maja/Dietricha
K12	Rondo przy Ratuszu
K13	Sobieskiego/Piłsudskiego
K14	Sobieskiego/K. Wielkiego
K15	Rondo Husarska
K16	Sowińskiego/Mickiewicza

K17	Jagiellońska/Parkowa
K18	Handlowa/Kwiatowa
K19	Zakopiańska/Kwiatowa
K20	Wysockiego/Marysieńki
K21	Królowej Jadwigi (ZSO nr 2)
K22	Norwida/Ogrodowa
K23	Broniewskiego Parking
K24	Osiedle Kozłówka
K25	J. Pawła I (ZSP)
K26	Starostwo Powiatowe
K27	Piłsudskiego/Batorego
K28	Rondo Zwycięstwa
K29	Zegrzyńska (CSP)
K30	Wyszyńskiego/Al. Legionów (Cmentarz)
K31	Słowackiego/ Wyspiańskiego
K 32	Kozłówka/ Plac zabaw
K 33	Al. Sybiraków
K 34	Zegrzyńska 63
K 35	Żłobek
K 36	Park Seniora

Współpraca Straży Miejskiej z Policją polega w szczególności na:

- stałej wymianie informacji o zagrożeniach występujących na określonym terenie w zakresie bezpieczeństwa ludzi i mienia , spokoju i porządku publicznego
- zorganizowaniu systemu łączności Policji i straży
- koordynowaniu rozmieszczenia służb policyjnych i straży, z uwzględnieniem zagrożeń występujących na danym terenie
- wspólnym prowadzeniu działań porządkowych w celu zapewnienia spokoju i porządku w miejscach zgromadzeń, imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, a także w innych miejscach publicznych
- wymianie informacji w zakresie obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych.

Ponadto współpraca między tymi instytucjami polega na organizowaniu wspólnych patroli prewencyjnych tzw. „patrole mieszane”. Każdego miesiąca Straż Miejska deleguje do pracy

SEKTOR nr I

Rejony Zagrożone w sektorze :

- oś. Kozłówka
- oś Piaski

Miejsca zagrożone występujące w tym sektorze :

- ul. Piaskowa 1-12
- ul. Zegrzyńska 23-49
- parking na rampie kolejowej i teren przyległy
- ul. Polskiej Organizacji Wojskowej
- Park im. Kościuszkowców

SEKTOR NR II

Rejony zagrożone w tym sektorze :

- oś. Batorego
- PKP Legionowo ul. Kościuszki
- Park Miejski ul. Rynek
- ul. Piłsudskiego od ul. Kościuszki do ul. Sowińskiego
- Parka im. Solidarności

Miejsca zagrożone występujące w tym sektorze:

- ul. Kazimierza Wielkiego 22
- Al. 3-go Maja 21-23 i okolice OPS-u
- ul. Sowińskiego rejon pętli MZA i rejon „Biedronki”
- ul. Słowackiego 25-29
- ul. Krasińskiego 75
- przejście podziemne pod torami PKP

SEKTOR NR III

Rejony zagrożone w tym sektorze :

- oś. Bukowiec

Miejsca zagrożone występujące w tym sektorze:

- tereny leśne
- rejon przyległy do Kościoła przy ul. Długiej

SEKTOR NR IV

Rejony zagrożone w tym sektorze:

- ul. Handlowa
- ul. Warszawska
- Plac Kościuszki
- ul. Handlowa
- ul. Norwida

Miejsca zagrożone występujące w tym sektorze:

- ul. Kwiatowa 173
- Park im. Jana Pawła II

- ul. Leśna 23
- ul. Pałacowa rejon kanałku
- ul. Wilanowska 5
- ul. Warszawska 44-48, 86

SEKTOR NR V

Rejony zagrożone w tym sektorze:

- oś. Jagiellońska
- oś. Sobieskiego
- ul. Królowej Jadwigi
- Targowisko Miejskie
- Rondo „Husarska”
- plac zabaw przy ul. Królowej Jadwigi
- plac przy DH „Maxim”
- plac przy ul. Siwińskiego

Miejsca zagrożone występujące w tym sektorze:

- ul. Hetmańska
- ul. Rycerska
- ul. Hubala
- ul. Sobieskiego rejon Pubu „Fabryka”
- ul. Królowej Jadwigi 4-10
- ul. Marysieńki 2
- ul. Sobieskiego 8- 10

SEKTOR NR VI

Rejony zagrożone w tym sektorze:

- PKP Legionowo Przystanek
- lasek za „Zajazdem Oficerskim”

Miejsca zagrożone występujące w tym sektorze:

- rondo Poniatowskiego
- rejon stacji PKP
- ul. Chrobrego
- przejście podziemne pod torami

SEKTOR NR VII

Rejony zagrożone w tym sektorze:

- oś. Młodych
- Cmentarz Komunalny

Miejsca zagrożone występujące w tym sektorze:

- ul. Olszankowa C
- rejon pętli MZA na oś. Młodych

MAPA ZAGROŻEŃ -CHARAKTERYSTYKA SEKTORÓW

SEKTOR I

W sektorze tym usytuowane są dwa osiedla tj. os. Piaski i os. Kozłówka. Na osiedlu Piaski szczególnie w okresie świąt dochodzi do przestępstw kradzieży z włamaniem do mieszkań, piwnic, pojazdów. Nagminne są przypadki spożywania na terenie osiedla alkoholu w miejscach niedozwolonych, co generuje inne niezgodne z obowiązującym prawem zachowania np. nieobyczajne wybryki, używanie słów powszechnie uznanych za wulgarne, dewastacje mienia itp.

Na osiedlu Kozłówka występuje zarówno problem spożywania alkoholu, co w konsekwencji powoduje dużą ilość interwencji domowych na tle przemocy w rodzinie. Problemem są także kradzieże i dewastacje mienia.

SEKTOR II

Sektor II to głównie centrum miasta wraz ze stacją PKP. Główne zagrożenia jakie mają tu miejsce to spożywanie alkoholu – szczególnie Park Miejski, perony PKP, załatwianie potrzeb fizjologicznych, dewastacja mienia. W przeszłości dochodziło do przestępstw rozboju ,kradzieży, kradzieży z włamaniem pojazdów zaparkowanych w garażach podziemnych bloków mieszkalnych. Na osiedlu Batorego mamy do czynienia ze spożywaniem alkoholu oraz zakłócaniem ciszy nocnej.

SEKTOR III

Sektor ten obejmuje przede wszystkim swym zasięgiem osiedla domków jednorodzinnych. Do najczęstszych czynów przestępczych należą tu kradzieże, uszkodzenia mienia oraz inne czyny w postaci drobnych wykroczeń.

SEKTOR IV

Sektor ten charakteryzuje się „bujnym życiem” nocnym mieszkańców, nagminnie w Parku im. Jana Pawła II dochodzi do libacji alkoholowych, zakłócania ciszy nocnej, dewastacji mienia. W rejonie bloków ul. Norwida sytuacja jest analogiczna. Przy ul. Leśnej dochodziło do kradzieży z włamaniem oraz do licznych zakłóceń ciszy nocnej. W Parku im. Tadeusza Kościuszki również dochodzi do zakłóceń ciszy nocnej, spożywania alkoholu, używania słów wulgarnych.

SEKTOR V

W sektorze tym usytuowane są oś. Jagiellońska, oś. Sobieskiego, a także mieści się tu Targowisko Miejskie. Na terenie targowiska często dochodzi do kradzieży kieszonkowych, dewastacji mienia, kradzieży z włamaniem oraz innych czynów zabronionych. W sąsiedztwie targowiska usytuowany jest Pub „Fabryka”, a w związku z tym dochodzi tu do częstych bójek, pobić, dewastacji mienia. Nagminne jest zakłócanie ciszy nocnej oraz załatwianie potrzeb fizjologicznych. Na terenie osiedli dochodzi do przestępstw pospolitych min. kradzieże, kradzieże z włamaniem, uszkodzenia mienia. Również tu bardzo często odnotowuje się przypadki spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych, używania słów wulgarnych, zakłócania ciszy nocnej.

SEKTOR VI

Sektor ten obejmuje dzielnicę mieszkalną domów jednorodzinnych Legionowo Przystanek. Głównym zagrożeniem w tym sektorze jest stacja PKP, gdzie dochodzi do aktów wandalizmu, spożywania alkoholu, chodzenia po torowisku, załatwiania potrzeb fizjologicznych. Także przejście podziemne pod torami to miejsce dość niebezpieczne, gdzie dochodziło do rozbojów i kradzieży. W rejonie tym ze względu na dużą ilość domków jednorodzinnych dochodzi do kradzieży z włamaniem do budynków. W rejonie Ronda Poniatowskiego nagminnie spożywany jest alkohol.

SEKTOR VII

W sektorze tym znajduje się oś. Młodych, Cmentarz Komunalny oraz osiedla domków jednorodzinnych. Na terenie oś. Młodych problemem jest nagminne spożywanie alkoholu, dewastacje mienia, kradzieże. Na cmentarzu dochodzi do dewastacji nagrobków i kradzieży.

VI. WNIOSKI

Przedstawiona diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Miejskiej Legionowo została oparta na danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Legionowie, podmiotów i jednostek organizacyjnych gminy działających w obszarze polityki społecznej. Do oceny sytuacji społecznej wykorzystano także analizę strategiczną SWOT, aby zobrazować możliwości słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia.

Na podstawie zebranych danych zostały wyłonione najważniejsze obszary problemowe,

których rozwiązaniem powinien zająć się samorząd, wykorzystując swoje możliwości, kompetencje i lokalne zasoby.

Analiza problemowa pokazuje konieczność, wdrażania nowych form wsparcia dla rodzin, które generowałyby zwiększenie decyzji o zakładaniu i powiększaniu rodziny, a także wsparcie seniorów nastawione na ich aktywizację, pełne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności i utrzymanie ich w najlepszej kondycji psychofizycznej.

Zdrowie mieszkańców przekłada się na ich aktywność i rozwój, a także na liczbę osób niepełnosprawnych, które wymagają wielokierunkowego wsparcia, które pozwala im normalnie funkcjonować wśród lokalnej społeczności.

Działania wpływające na możliwość wprowadzenia systemowych rozwiązań powinny obejmować obszar prewencji, interwencji i integracji. Powinny być także nastawione na jak największe wykorzystanie potencjału III sektora, który może być istotnym partnerem w realizacji wielu zadań. Skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych wiąże się także z ciągłym profesjonalizowaniem się kadry jednostek polityki społecznej i rozwijaniem istniejącego zaplecza instytucjonalnego.

VI. Cele Strategii.

VI.1. Cele strategiczne

Cel 1

**CEL STRATEGICZNY I - ROZWIJANIE ZINTEGROWANEGO, ZAPOBIEGAJĄCEGO
KRYZYSOM SYSTEMU WSPIERANIA RODZIN ZE SZCZEGÓLNYM
UWZGLĘDNIENIEM POZYCJI DZIECKA**

Cel 2

**CEL STRATEGICZNY II - AKTYWIZACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM
SPOŁECZNYM: BEZROBOTNYCH, BEZDOMNYCH, UZALEŻNIONYCH.**

Cel 3

**CEL STRATEGICZNY III - PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA
PRZECIWDZIAŁAJĄCEGO NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI ORAZ ROZWÓJ SYSTEMU
WSPARCIA INSTYTUCJONALNEGO I AKTYWIZACJI OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Cel 4

CEL STRATEGICZNY IV - ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA I AKTYWIZACJI
SENIORÓW

Cel 5

CEL STRATEGICZNY V - ZACIEŚNIANIE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI I ROZWÓJ SŁUŻB SPOŁECZNYCH

Cel 6

CEL STRATEGICZNY VI - INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI ROMSKIEJ ZE
ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

VI.2. Cele szczegółowe (operacyjne)

CEL STRATEGICZNY I - ROZWIJANIE ZINTEGROWANEGO, ZAPOBIEGAJĄCEGO KRYZYSOM SYSTEMU WSPIERANIA RODZIN ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POZYCJI DZIECKA			
Cele szczegółowe	Działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
<i>1. Wspieranie rodzin w pełnieniu prawidłowych ról społecznych, a zwłaszcza funkcji opiekuńczo- wychowawczych</i>	<i>1.1. Przygotowanie przyszłych rodziców do pełnienia ról, m.in. poprzez projekt Szkoły Rodzenia</i>	Wskaźnik produktu: Liczba projektów. Wskaźnik rezultatu: Ilość przyszłych rodziców, którzy uczestniczyli w projektach oraz liczba dzieci, które skorzystały z opieki w przedszkolach i żłobkach.	
	<i>1.2. Poprawa dostępności do edukacji przedszkolnej i opieki żłobkowej</i>	Wskaźnik produktu: Ilość przedszkoli i żłobków. Wskaźnik rezultatu: Liczba dzieci, które skorzystały z opieki w przedszkolach i żłobkach.	
	<i>1.3. Rozwijanie systemu ulg dla rodzin</i>	Wskaźnik produktu: Ilość i rodzaj ulg przysługujących z	

	wielodzietnych oraz promowanie wielodzietności, m.in. Karta Dużej Rodziny	tytułu wielodzietności , poszerzenie usług z zakresu Karty Dużej Rodziny. Wskaźnik rezultatu: Liczba rodzin, które skorzystały z ulg. Ilość nowych usług wprowadzonych do Karty Dużej Rodziny	
	1.4. Zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych rodzin, m.in. poprzez system dodatków mieszkaniowych oraz najem lokali komunalnych.	Wskaźnik produktu: Liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych oraz wskazanych lokali komunalnych. Wskaźnik rezultatu: Liczba rodzin, które otrzymały wsparcie w postaci mieszkania lub dopłaty do czynszu .	
2. Wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	2.1. Rozwój bazy edukacji dla dzieci i młodzieży	Wskaźnik produktu: Liczba miejsc tworzących bazę edukacyjną. Wskaźnik rezultatu: Liczba dzieci, które skorzystały z zajęć w poszczególnych miejscach tworzących bazę edukacyjną.	
	2.2. Rozwój bazy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dla dzieci z trudnościami w nauce.	Wskaźnik produktu: Liczba projektów. Wskaźnik rezultatu: Liczba dzieci, które uczestniczyły w projektach.	
	2.3. Pomoc socjalna dla dzieci z rodzin ubogich, m.in. stypendia socjalne, wyżywienie, ubrania, itp.	Wskaźnik produktu: Liczba i rodzaj udzielonej pomocy. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób małoletnich, które skorzystały z pomocy.	

3. Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu dysfunkcji	3.1. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny poprzez współpracę z asystentem rodziny	Wskaźnik produktu: Liczba asystentów rodziny. Wskaźnik rezultatu: Ilość rodzin, które zostały objęte wsparciem asystenta rodziny.	
	3.2. Wzmocnienie pracy socjalnej	Wskaźnik produktu: Liczba pracowników socjalnych. Wskaźnik rezultatu: Liczba rodzin, które zostały objęte pracą socjalną.	
	3.3. Wielokierunkowe działania podejmowane na rzecz wspierania rodziny.	Wskaźnik produktu: Liczba działań ukierunkowanych na wsparcie i pomoc rodzinie. Wskaźnik rezultatu: Ilość rodzin/osób objętych wsparciem.	
	3.4. Działania na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	Wskaźnik produktu: Ilość działań. Wskaźnik rezultatu: Liczba dzieci, które uczestniczyły w projektach oraz ilość małoletnich, którzy wrócili z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.	

Cel - CEL STRATEGICZNY II - AKTYWIZACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM: BEZROBOTNYCH, BEZDOMNYCH, UZALEŻNIONYCH.			
Cele szczegółowe	Działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
1. Zmniejszenie skali bezrobocia	1.1. Tworzenie przyjaznych warunków dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.	Wskaźnik produktu: Liczba nowych inwestorów na terenie miasta. Wskaźnik rezultatu: Liczba nowych miejsc pracy.	
	1.2. Wzmocnienie działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej, np. prac społecznie użytecznych.	Wskaźnik produktu: Liczba wspólnych projektów z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku(pracy m.in. PUP) Wskaźnik rezultatu: Ilość uczestników projektów.	
	1.3. Ubieganie się o dostępne środki pomocowe przeznaczone na programy przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu.	Wskaźnik produktu: Ilość złożonych aplikacji, które otrzymały zewnętrzne dofinansowanie. Wskaźnik rezultatu: Ilość osób, które zostały objęte projektami.	
2. Rozwój gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z	2.1. Realizacja programu osłonowego dla osób zagrożonych eksmisją.	Wskaźnik produktu: Ilość i rodzaj proponowanych form pomocy w ramach programu. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które skorzystały z uczestnictwa w programie.	

<i>bezdomności</i>			
	2.2. <i>Monitoring zjawiska bezdomności.</i>	Wskaźnik produktu: Ilość akcji monitorujących. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób bezdomnych, które korzystały z miejsc pomocy doraźnej.	
	2.3. <i>Zapewnienie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.</i>	Wskaźnik produktu: Ilość miejsc pomocy doraźnej. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób bezdomnych, które korzystały z miejsc pomocy doraźnej.	
	2.4. <i>Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba miejsc świadczących pomoc. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób bezdomnych, które korzystały z tych miejsc, ilość osób objętych kontraktem socjalnym i indywidualnym planem wychodzenia z bezdomności.	
3. <i>Rozwój systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień</i>	3.1. <i>Profilaktyka dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym.</i>	Wskaźnik produktu: Ilość projektów z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży mających charakter edukacyjny. Wskaźnik rezultatu: Liczba dzieci i młodzieży, które uczestniczyły w projektach.	
	3.2. <i>Wzmocnienie działań w zakresie edukacji społecznej i promocji trzeźwego stylu życia.</i>	Wskaźnik produktu: Ilość projektów z zakresu edukacji społecznej i promocji trzeźwego stylu życia. Wskaźnik rezultatu: Liczba uczestników projektów.	
	3.3. <i>Rozwój oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.</i>	Wskaźnik produktu: Ilość miejsc oferujących wsparcie, Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które skorzystały z pomocy.	

	3.4. <i>Wielokierunkowe działania na rzecz rodzin, w których występują problemy uzależnień, w tym problem przemocy.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba podmiotów oferujących pomoc. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób i rodzin, które skorzystały z pomocy – współpraca zespołu interdyscyplinarnego.	
4. <i>Wielokierunkowe działania na rzecz walki ze zjawiskiem wykluczenia społecznego</i>	4.1. <i>Interdyscyplinarna współpraca podmiotów działających na rzecz osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba podmiotów działających na rzecz osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wskaźnik rezultatu: Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc interdyscyplinarną.	
	4.2. <i>Realizacja projektów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.</i>	Wskaźnik produktu: Ilość projektów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Wskaźnik rezultatu: Ilość uczestników projektów.	
Cel - CEL STRATEGICZNY III - PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA PRZECIWDZIAŁAJĄCEGO NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI ORAZ ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA INSTYTUCJONALNEGO I AKTYWIZACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH			
Cele szczegółowe	Działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
1. <i>Promocja zdrowia</i>	1.1. <i>Realizacja programów profilaktycznych przeciwdziałających niepełnosprawności.</i>	Wskaźnik produktu: Ilość programów. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób uczestniczących w programie.	
	1.2. <i>Edukowanie społeczeństwa w zakresie zdrowego stylu życia, m.in.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba kampanii. Wskaźnik rezultatu: Ilość odbiorców i uczestników kampanii.	

	<i>poprzez kampanie społeczne.</i>		
<i>2. Wzrost dostępności i usług społecznych dla osób niepełnosprawnych</i>	<i>2.1 Poprawa dostępu do informacji na temat form wsparcia dla osób niepełnosprawnych, realizowanych przez instytucje i organizacje z terenu gminy i powiatu.</i>	Wskaźnik produktu: Zakładka na stronie internetowej miasta. Wskaźnik rezultatu: Liczba informacji umieszczanych na stronie internetowej	
	<i>2.2. Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym.</i>	Wskaźnik produktu: Ilość miejsc środowiskowego wsparcia osób niepełnosprawnych. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób niepełnosprawnych, które korzystają ze środowiskowych form wsparcia.	
<i>3. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem</i>	<i>3.1. Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych utrudniających osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba miejsc i instytucji użytku publicznego w których zlikwidowano bariery. Wskaźnik rezultatu: Liczba miejsc, które zostały pozbawione barier.	
	<i>3.2. Rozwój kształcenia integracyjnego i specjalnego.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba podmiotów oferujących kształcenie integracyjne i specjalne na różnym poziomie. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób niepełnosprawnych, korzystających z edukacji w tych podmiotach.	
	<i>3.3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba projektów oferujących pracę, rehabilitację zawodową oraz społeczną osobą niepełnosprawnym.	

		Wskaźnik rezultatu: Liczba osób niepełnosprawnych, które uczestniczyły w projektach.	
	3.4. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	Wskaźnik produktu: Liczba projektów mających na celu wspieranie osób niepełnosprawne. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób niepełnosprawnych uczestnicząca w projektach i korzystająca ze wsparcia.	
Cel - CEL STRATEGICZNY IV - ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA I AKTYWIZACJI SENIORÓW			
Cele szczegółowe	Działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
I. Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych	1.1. Zapewnienie adekwatnej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych, m.in. specjalistyczne usługi opiekuńcze.	Wskaźnik produktu: Ilość i rodzaj świadczonych usług opiekuńczych np. SUO Wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających ze wsparcia w formie usług opiekuńczych.	
	1.2. Rozwój funkcjonowania Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych.	Wskaźnik produktu: Ilość usług świadczonych przez Domy Pomocy Społecznej. Wskaźnik rezultatu: Ilość osób korzystających ze wsparcia Domu Dziennego Pobytu.	
	1.3. Umożliwienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy pobytu w Domach Pomocy Społecznej.	Wskaźnik produktu: Liczba Domów Pomocy Społecznej współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Wskaźnik rezultatu: Liczba wolnych miejsc w Domu Pomocy	

		Społecznej oraz ilość osób, które skorzystały z usług DPS.	
	<i>1.4. Promocja i rozwój wolontariatu na rzecz osób starszych.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba wolontariuszy. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób starszych objętych opieką wolontariuszy.	
	<i>1.5. Rozwój opieki geriatrycznej i funkcjonowania zakładu opiekuńczo - leczniczego.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba zakładów opieki zdrowotnej świadczących nieodpłatnie usługi zdrowotne oraz liczba lekarzy geriatrów. Wskaźnik rezultatu: Ilość pacjentów objętych opieką geriatryczną.	
<i>2. Rozwój oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych</i>	<i>2.1. Wspieranie działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku, klubów i innych podmiotów działających na rzecz seniorów.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba form działalności Uniwersytetu III Wieku. Wskaźnik rezultatu: Liczba słuchaczy Uniwersytetu III Wieku.	
	<i>2.2. Realizacja programów promujących zdrowie i aktywność wśród seniorów.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba programów promujących zdrowie i aktywność wśród seniorów. Wskaźnik rezultatu: Liczba uczestników biorących udział w programie.	
	<i>2.3. Realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu seniorów, m.in. e-wykluczeniu.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba programów edukacyjnych mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych . Wskaźnik rezultatu: Liczba uczestników programów.	
<i>3. Partycypacja społeczna seniorów</i>	<i>3.1. Promowanie uczestnictwa seniorów w organizacjach pozarządowych i wolontariacie.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba kampanii promujących seniorów w organizacjach pozarządowych i wolontariacie. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób w wieku poprodukcyjnym działających w organizacjach pozarządowych i wolontariacie .	

	3.2. <i>Zmiana stereotypów na temat osób starszych i starości.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba projektów mających na celu poprawę wizerunku osoby starszej. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób do których kierowano projekty.	
Cel - CEL STRATEGICZNY V - ZACIEŚNIANIE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I ROZWÓJ SŁUŻB SPOŁECZNYCH			
Cele szczegółowe	Działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
1. <i>Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego</i>	1.1. <i>Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba umów zawartych z III sektorem na realizację zadań. Wskaźnik rezultatu: Liczba podmiotów III sektora aktywnie współpracujących z sektorem publicznym w sprawach związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych.	
	1.2. <i>Zasięganie opinii organizacji pozarządowych w zakresie przyjmowanych aktów prawnych i rozwoju usług i projektów społecznych</i>	Wskaźnik produktu: Liczba aktów prawnych skonsultowanych z organizacjami pozarządowymi. Wskaźnik rezultatu: Liczba organizacji pozarządowych, które będą współpracowały z sektorem publicznym w sprawie przyjmowania aktów prawnych .	
	1.3. <i>Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.</i>	Wskaźnik produktu: Liczba zadań zleconych przez Urząd Miasta organizacją pozarządowym. Wskaźnik rezultatu: Liczba organizacji pozarządowych, które będą współpracowały z sektorem publicznym	

2. Rozwój kompetencji kadr instytucji pomocy społecznej	2.1. Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznych podnoszenia kwalifikacji i superwizji, coachingu	Wskaźnik produktu: Liczba szkoleń, konferencji, kursów, superwizji, coachingu itp. Wskaźnik rezultatu: Liczba pracowników instytucji pomocy społecznej podnosząca swoje kompetencje.	
	2.2. Poprawa wizerunku społecznego pracowników instytucji pomocy społecznej.	Wskaźnik produktu: Liczba projektów mających na celu poprawę wizerunku pracownika pomocy społecznej. Wskaźnik rezultatu: Liczba pracowników pomocy społecznej uczestniczących w projektach.	
	2.3. Rozwój infrastruktury pomocowej.	Wskaźnik produktu: Rozszerzenie usług z zakresu pomocy . Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które dodatkowo mogą skorzystać z rozbudowanej infrastruktury pomocowej.	
Cel - CEL STRATEGICZNY VI - INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI ROMSKIEJ ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM			
Cele szczegółowe	Działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
1. Wzrost poziomu wykształcenia wśród społeczności romskiej	1. 1 Zwiększenie uczestnictwa w edukacji uczniów pochodzenia romskiego.	Wskaźnik produktu: Ilość projektów. Wskaźnik rezultatu: Liczba dzieci (uczniów) romskich uczestniczących w projektach.	

	1.2 Edukowanie uczniów szkół publicznych w zakresie kultury i obyczajów członków społeczności romskiej w celu integracji rówieśniczej.	Wskaźnik produktu: Liczba programów promujących, kulturę i obyczaje romskie. Wskaźnik rezultatu: Liczba szkół uczestniczących w programach, ilość uczniów uczestniczących w programie.	
2. Poprawa warunków bytowych członków społeczności romskiej	2.1 Poprawa warunków sanitarnych mieszkań romskich.	Wskaźnik produktu: Liczba mieszkań romskich, w których poprawiły się warunki sanitarne. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób zamieszkających w mieszkaniach objętych poprawą warunków sanitarnych.	
	2.2 Wsparcie remontów lokali zajmowanych przez rodziny romskie będące w szczególnie trudnej sytuacji.	Wskaźnik produktu: Liczba wyremontowanych lokali Wskaźnik rezultatu: Liczba osób które wsparto w remontach.	
3. Aktywizacja zawodowa Romów	3.1 Realizacja programów aktywizacyjnych dedykowanych członkom społeczności romskiej.	Wskaźnik produktu: Liczba programów aktywizacyjnych. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób społeczności romskiej uczestniczących w programie.	
	3.2 Praca socjalna ukierunkowana na naukę zaspokajania potrzeb członków społeczności romskiej własnym staraniem, m.in. przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów z zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej.	Wskaźnik produktu: Liczba projektów na rzecz aktywizacji społeczności romskiej. Wskaźnik rezultatu: Liczba członków społeczności romskiej uczestnicząca w projektach.	

4. Poprawa stanu zdrowia członków społeczności romskiej	4.1. Promocja zdrowego stylu życia wśród Romów.	Wskaźnik produktu: Liczba programów na temat zdrowego stylu życia. Wskaźnik rezultatu: Liczba osób społeczności romskiej, które uczestniczyły w programach.	
	4.2 Edukacja społeczności romskiej w zakresie możliwości korzystania z nieodpłatnych usług medycznych.	Wskaźnik produktu: Liczba programów edukacyjnych na temat nieodpłatnych usług medycznych. Wskaźnik rezultatu: Ilość osób wyedukowanych w zakresie możliwości korzystania z nieodpłatnych usług medycznych.	

VII. Planowany budżet

FINANSOWANIE

Środki finansowe na realizację działań zapisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2016-2020 mogą pochodzić w szczególności z :

1. budżetu gminy,
2. budżetu państwa,
3. funduszy europejskich,
4. innych programów i grantów.

Zapisy dokumentu będą podstawą do ubiegania się o środki zewnętrzne na finansowanie zaplanowanych przedsięwzięć, gdyż stanowią wyznacznik kierunku działania polityki społecznej Gminy Miejskiej Legionowo.

Budżet nie jest częścią tego dokumentu

VIII. Harmonogram

Cel i działanie	Okres realizacji		Realizatorzy
CEL STRATEGICZNY I - ROZWIJANIE ZINTEGROWANEGO, ZAPOBIEGAJĄCEGO KRYZYSOM SYSTEMU WSPIERANIA RODZIN ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POZYCJI DZIECKA			
1.1. Przygotowanie przyszłych rodziców do pełnienia ról, m.in. poprzez projekt Szkoły Rodzenia.	1-roczy		-
1.2. Poprawa dostępności do edukacji przedszkolnej i opieki żłobkowej.	3-letni		
1.3. Rozwijanie systemu ulg dla rodzin wielodzietnych oraz promowanie wielodzietności, m.in. Karta Dużej Rodziny.	1-roczy		
1.4. Zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych rodzin, m.in. poprzez system dodatków mieszkaniowych oraz najem lokali komunalnych.	3-letni		
2.1. Rozwój bazy edukacji dla dzieci i młodzieży.	1-roczy		

2.2. Rozwój bazy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dla dzieci z trudnościami w nauce.	1-roczy		
2.3. Pomoc socjalna dla dzieci z rodzin ubogich, m.in. stypendia socjalne, wyżywienie, ubrania, itp.	1-roczy		
3.1. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny poprzez współpracę z asystentem rodziny.	1-roczy		
3.2. Wzmożenie pracy socjalnej.	1-roczy		
3.3. Wielokierunkowe działania podejmowane na rzecz wspierania rodziny.	3-letni		
3.4. Działania na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	3-letni		
CEL STRATEGICZNY II - AKTYWIZACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM: BEZROBOTNYCH, BEZDOMNYCH, UZALEŻNIONYCH.			
1.1. Tworzenie przyjaznych warunków dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.	3-letni		
1.2. Wzmożenie działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej, np. prac społecznie użytecznych.	3-letni		
1.3. Ubieganie się o dostępne środki pomocowe przeznaczone na programy przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu.	3-letni		
2.1. Realizacja programu osłonowego dla osób zagrożonych eksmisją.	3-letni		
2.2. Monitoring zjawiska bezdomności.	1-roczy		
2.3. Zapewnienie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	1-roczy		
2.4. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej.	1-roczy		
3.1. Profilaktyka dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym.	3-letni		

3.2. Wzmoczenie działań w zakresie edukacji społecznej i promocji trzeźwego stylu życia.	1-roczy		
3.3. Rozwój oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.	1-roczy		
3.4. Wielokierunkowe działania na rzecz rodzin, w których występują problemy uzależnień, w tym problem przemocy.	1-roczy		
4.1. Interdyscyplinarna współpraca podmiotów działających na rzecz osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.	1-roczy		
4.2. Realizacja projektów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.	1-roczy		
CEL STRATEGICZNY III - PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA PRZECIWDZIAŁAJĄCEGO NIEPEŁ-NOSPRAWNOŚCI ORAZ ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA INSTYTUCJONALNEGO I AKTYWIZACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH			
1.1. Realizacja programów profilaktycznych przeciwdziałających niepełnosprawności.	1-roczy		
1.2. Edukowanie społeczeństwa w zakresie zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie społeczne.	1-roczy		
2.1 Poprawa dostępu do informacji na temat form wsparcia dla osób niepełnosprawnych, realizowanych przez instytucje i organizacje z terenu gminy i powiatu.	1-roczy		
2.2. Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym.	1-roczy		
3.1. Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych utrudniających osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym.	1-roczy		
3.2. Rozwój kształcenia integracyjnego i specjalnego.	1-roczy		
3.3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.	1-roczy		
3.4. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	1-roczy		

CEL STRATEGICZNY IV - ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA I AKTYWIZACJI SENIORÓW			
1.1. Zapewnienie adekwatnej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych, m.in. specjalistyczne usługi opiekuńcze.	1-roczy		
1.2. Rozwój funkcjonowania Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych.	1-roczy		
1.3. Umożliwienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy pobytu w Domach Pomocy Społecznej.	1-roczy		
1.4. Promocja i rozwój wolontariatu na rzecz osób starszych.	1-roczy		
1.5. Rozwój opieki geriatrycznej i funkcjonowania zakładu opiekuńczo - leczniczego.	3-letni		
2.1. Wspieranie działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku, klubów i innych podmiotów działających na rzecz seniorów.	1-roczy		
2.2. Realizacja programów promujących zdrowie i aktywność wśród seniorów.	1-roczy		
2.3. Realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu seniorów, m.in. e-wykluczeniu.	3-letni		
3.1. Promowanie uczestnictwa seniorów w organizacjach pozarządowych i wolontariacie.	1-roczy		
3.2. Zmiana stereotypów na temat osób starszych i starości.	1-roczy		
CEL STRATEGICZNY V - ZACIEŚNIANIE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I ROZWÓJ SŁUŻB SPOŁECZNYCH			
1.1. Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych.	1-roczy		
1.2. Zasięganie opinii organizacji pozarządowych w zakresie przyjmowanych aktów prawnych i rozwoju usług i projektów społecznych.	1-roczy		

1.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.	1-roczny		
2.1. Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznych podnoszenia kwalifikacji i superwizji.	1-roczny		
2.2. Poprawa wizerunku społecznego pracowników instytucji pomocy społeczne.	1-roczny		
2.3. Rozwój infrastruktury pomocowej.	1-roczny		
CEL STRATEGICZNY VI - INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI ROMSKIEJ ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM			
1. 1 Zwiększenie uczestnictwa w edukacji uczniów pochodzenia romskiego.	1-roczny		
1.2 Edukowanie uczniów szkół publicznych w zakresie kultury i obyczajów członków społeczności romskiej w celu integracji rówieśniczej.	1-roczny		
2.1 Poprawa warunków sanitarnych mieszkań romskich.	1-roczny		
2.2 Wsparcie remontów lokali zajmowanych przez rodziny romskie będące w szczególnie trudnej sytuacji.	1-roczny		
3.1 Realizacja programów aktywizacyjnych dedykowanych członkom społeczności romskiej.	1-roczny		
3.2 Praca socjalna ukierunkowana na naukę zaspokajania potrzeb członków społeczności romskiej własnym staraniem, m.in. przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów z zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej.	1-roczny		
4.1. Promocja zdrowego stylu życia wśród Romów.	1-roczny		
4.2 Edukacja społeczności romskiej w zakresie możliwości korzystania z nieodpłatnych usług medycznych.	1-roczny		

IX. System wdrażania Strategii

ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

1. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU

- **ETAP 1:** Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Legionowo na lata 2016-2020 przez Radę Miejską w Legionowie.
- **ETAP 2:** Opublikowanie tekstu Strategii na stronach internetowych, przekazanie tekstu dokument realizatorom, jednostkom organizacyjnym, partnerom społecznym.
- **ETAP 3:** Powołanie przez Prezydenta Miasta Legionowa Zespołu ds. wdrażania i monitoringu realizacji Strategii.
- **ETAP 4:** Opracowanie przez zespół ds. wdrażania i monitoringu realizacji Strategii wskaźników pomiaru celów i sporządzenie opisów ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania dla wszystkich lub wybranych celów oraz wskazanie realizatorów poszczególnych działań.
- **ETAP 5:** Realizacja zadań określonych w Strategii przez podmioty odpowiedzialne.
- **ETAP 6:** Coroczna ocena stopnia realizacji Strategii dokonywana przez Zespół ds. wdrażania i monitorowania Strategii na bazie informacji przygotowanej przez Urząd Miasta we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i wypracowanie przez Zespół sprawozdania z realizacji Strategii oraz propozycji aktualizacji dokumentu.
- **ETAP 7:** Przedstawienie przez Zespół ds. wdrażania i monitoringu realizacji Strategii sprawozdania z realizacji Strategii i ewentualnych propozycji jej aktualizacji Prezydentowi Miasta i następnie Radzie Miejskiej Legionowo.

X. Zarządzanie ryzykiem:

CEL STRATEGICZNY I - ROZWIJANIE ZINTEGROWANEGO, ZAPOBIEGAJĄCEGO KRYZYSOM SYSTEMU WSPIERANIA RODZIN ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM POZYCJI DZIECKA

Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania
1.1. Przygotowanie przyszłych rodziców do pełnienia	

ról, m.in. poprzez projekt Szkoły Rodzenia.	
1.2. Poprawa dostępności do edukacji przedszkolnej i opieki żłobkowej.	
1.3. Rozwijanie systemu ulg dla rodzin wielodzietnych oraz promowanie wielodzietności, m.in. Karta Dużej Rodziny.	
1.4. Zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych rodzin, m.in. poprzez system dodatków mieszkaniowych oraz najem lokali komunalnych.	
2.1. Rozwój bazy edukacji dla dzieci i młodzieży.	
2.2. Rozwój bazy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dla dzieci z trudnościami w nauce.	
2.3. Pomoc socjalna dla dzieci z rodzin ubogich, m.in. stypendia socjalne, wyżywienie, ubrania, itp.	
3.1. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny poprzez współpracę z asystentem rodziny.	
3.2. Wzmoczenie pracy socjalnej.	
3.3. Wielokierunkowe działania podejmowane na rzecz wspierania rodziny.	
3.4. Działania na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	
CEL STRATEGICZNY II - AKTYWIZACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM: BEZROBOTNYCH, BEZDOMNYCH, UZALEŻNIONYCH.	
Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania
1.1. Tworzenie przyjaznych warunków dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.	
1.2. Wzmocnienie działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej, np.	

prac społecznie użytecznych.	
1.3. Ubieganie się o dostępne środki pomocowe przeznaczone na programy przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu.	
2.1. Realizacja programu osłonowego dla osób zagrożonych eksmisją.	
2.2. Monitoring zjawiska bezdomności.	
2.3. Zapewnienie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	
2.4. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej.	
3.1. Profilaktyka dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym.	
3.2. Wzmocnienie działań w zakresie edukacji społecznej i promocji trzeźwego stylu życia.	
3.3. Rozwój oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.	
3.4. Wielokierunkowe działania na rzecz rodzin, w których występują problemy uzależnień, w tym problem przemocy.	
4.1. Interdyscyplinarna współpraca podmiotów działających na rzecz osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.	
4.2. Realizacja projektów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.	
CEL STRATEGICZNY III - PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA PRZECIWDZIAŁAJĄCEGO NIEPEŁ-NOSPRAWNOŚCI ORAZ ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA INSTYTUCJONALNEGO I AKTYWIZACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	
Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem

	przeciwdziałania
1.1. Realizacja programów profilaktycznych przeciwdziałających niepełnosprawności.	
1.2. Edukowanie społeczeństwa w zakresie zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie społeczne.	
2.1 Poprawa dostępu do informacji na temat form wsparcia dla osób niepełnosprawnych, realizowanych przez instytucje i organizacje z terenu gminy i powiatu.	
2.2. Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym.	
3.1. Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych utrudniających osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym.	
3.2. Rozwój kształcenia integracyjnego i specjalnego.	
3.3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.	
3.4. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	
CEL STRATEGICZNY IV - ROZWÓJ SYSTEMU WSPARCIA I AKTYWIZACJI SENIORÓW	
Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania
1.1. Zapewnienie adekwatnej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych, m.in. specjalistyczne usługi opiekuńcze.	
1.2. Rozwój funkcjonowania Domu Dziennego	

Pobytu dla osób starszych.	
1.3. Umożliwienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy pobytu w Domach Pomocy Społecznej.	
1.4. Promocja i rozwój wolontariatu na rzecz osób starszych.	
1.5. Rozwój opieki geriatrycznej i funkcjonowania zakładu opiekuńczo - leczniczego.	
2.1. Wspieranie działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku, klubów i innych podmiotów działających na rzecz seniorów.	
2.2. Realizacja programów promujących zdrowie i aktywność wśród seniorów.	
2.3. Realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu seniorów, m.in. e-wykluczeniu.	
3.1. Promowanie uczestnictwa seniorów w organizacjach pozarządowych i wolontariacie.	
3.2. Zmiana stereotypów na temat osób starszych i starości.	
CEL STRATEGICZNY V - ZACIEŚNIANIE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I ROZWÓJ SŁUŻB SPOŁECZNYCH	
Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania
1.1. Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych.	
1.2. Zasięganie opinii organizacji pozarządowych w zakresie przyjmowanych aktów prawnych i rozwoju usług i projektów społecznych.	
1.3. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych.	

2.1. Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznych podnoszenia kwalifikacji i supervizji.	
2.2. Poprawa wizerunku społecznego pracowników instytucji pomocy społecznej.	
2.3. Rozwój infrastruktury pomocowej.	
CEL STRATEGICZNY VI - INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI ROMSKIEJ ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM	
Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania
1. 1 Zwiększenie uczestnictwa w edukacji uczniów pochodzenia romskiego.	
1.2 Edukowanie uczniów szkół publicznych w zakresie kultury i obyczajów członków społeczności romskiej w celu integracji rówieśniczej.	
2.1 Poprawa warunków sanitarnych mieszkań romskich.	
2.2 Wsparcie remontów lokali zajmowanych przez rodziny romskie będące w szczególnie trudnej sytuacji.	
3.1 Realizacja programów aktywizacyjnych dedykowanych członkom społeczności romskiej.	
3.2 Praca socjalna ukierunkowana na naukę zaspokajania potrzeb członków społeczności romskiej własnym staraniem, m.in. przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów z zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej.	
4.1. Promocja zdrowego stylu życia wśród Romów.	
4.2 Edukacja społeczności romskiej w zakresie możliwości korzystania z nieodpłatnych usług medycznych.	

XI. Załączniki

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Legionowo na mapie Polski.

Rysunek 2 Legionowo na mapie powiatu legionowskiego.

Rysunek 3 Mapa zagrożeń

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba mieszkańców w latach 2013-2014 zameldowanych na pobyt stały i czasowy

Tabela 2 Podmioty lecznicze realizujące podstawową opiekę zdrowotną na terenie Legionowa.

Tabela 3 Wykaz placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Miejską Legionowo

Tabela 4 Wykaz placówek oświatowych dotowanych przez Gminę Miejską Legionowo

Tabela 5 Populacja osób w Polsce, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych na tle Gminy Legionowo (dane szacunkowe).

Tabela 6 Wybrane dane z legionowskich poradni leczenia uzależnień dotyczące zjawiska uzależnień w Legionowie w roku 2014.

Tabela 7 Klienci korzystający z pomocy Punktu Konsultacyjnego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Legionowie w 2014 roku.

Tabela 8 Skala zjawiska alkoholizmu i narkomanii wg. danych OPS w Legionowo.

Tabela 9 Wybrane dane z Komendy Powiatowej Policji w Legionowie dotyczące zjawiska używania substancji psychoaktywnej w Legionowie w roku 2014r.

Tabela 10 Wybrane dane Straży Miejskiej dotyczące zjawiska używania substancji psychoaktywnych w Legionowie w 2014r.

Tabela 11 Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Legionowo.

Tabela 12 Liczba „Niebieskich Kart A”, wszczynających procedurę w 2013r. sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów.

Tabela 13 Liczba „Niebieskich Kart A”, wszczynających procedurę w 2014r. sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów.

Tabela 14 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.

Tabela 15 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Tabela 16 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą

w rodzinie.

Tabela 17 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Tabela 18 Liczba „Niebieskich Kart A „, wszczynających procedurę w 2013r. sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów.

Tabela 19 Liczba „Niebieskich Kart A „, wszczynających procedurę w 2014r. sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów.

Tabela 20 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.

Tabela 21 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Tabela 22 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.

Tabela 23 Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Tabela 24 Ośrodek Pomocy Społecznej w Legionowie w zakresie pomocy udzielonej rodzinom z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela 25 Liczba osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Tabela 26 Liczba uczestników poszczególnych form wsparcia środowiskowego w latach 2013-2014.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba ludności w latach 2013-2014.

Wykres 2 Liczba dzieci korzystających z edukacji przedszkolnej w latach 2013-2014.

Wykres 3 Liczba uczniów legionowskich szkół podstawowych (w tym klasy „0”) w latach 2013-2014.

Wykres 4 Liczba uczniów legionowskich gimnazjów w latach 2013-2014.

Wykres 5 Liczba imprez organizowanych przez MOK w latach 2013-2014

Wykres 6 Liczba uczestników imprez organizowanych przez MOK w latach 2013-2014.

Wykres 7 Liczba bezpłatnych projekcji filmowych organizowanych przez MOK w latach 2013-2014.

Wykres 8 Liczba spektakli teatralnych organizowanych przez MOK w latach 2013-2014.

Wykres 9 Liczba biletów sprzedanych na spektakle teatralne w MOK.

Wykres 10 Liczba osób korzystających z oferty muzeum w latach 2013-2014.

Wykres 11 Liczba przygotowanych ekspozycji w latach 2013-2014.

Wykres 12 Liczba mieszkańców Gminy Miejskiej Legionowo zarejestrowanych w PUP w latach 2013 -2015.

Wykres13 Struktura bezrobocia według wieku (stan na koniec 2014).

Wykres 14 Struktura bezrobocia według wykształcenia (stan na koniec 2014).

Wykres 15 Struktura bezrobocia według okresu pozostawania bez pracy (stan na koniec 2014).

Wykres 16 Ilość miejsc w schronisku Centrum Caritas określonych umową a ich średnioroczne wykorzystanie w latach 2014-2014.

Wykres 17 Osoby w wieku poprodukcyjnym (emerytalnym) w Legionowie w latach 2013 -2014.

Wykres 18 Osoby w wieku emerytalnym korzystające z pomocy społecznej, świadczonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2013-2014.

Wykres 19 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2013-2014 (dane obejmują osoby starsze).